

ÅRSREDOVISNING 2024

HABO
KOMMUN

Årsredovisningen är godkänd av kommunfullmäktige den XX § X

Innehåll

4	Kommunstyrelsens ordförande har ordet
7	Habo kommun 2024
8	Habo kommuns organisationsöversikt
9	Förvaltningsberättelse
29	Förväntad utveckling
30	Strategiskt hållbarhetsarbete
35	Resultaträkning
36	Balansräkning
37	Kassaflödesanalys
38	Noter
47	Driftredovisning
49	Investeringsredovisning
50	Kommunens kvalitet i korthet – KKiK
55	Kommunfullmäktige
57	Revision
59	Överförmyndare
61	Kommunstyrelsen inklusive kommunledningsförvaltningen
65	Tekniska förvaltningen
70	VA-verksamheten
75	Räddningstjänsten
79	Byggnadsnämnden
83	Fritids- och kulturnämnden
88	Barn- och utbildningsnämnden
94	Socialnämnden
99	Miljönämnden
103	Revisionsberättelse

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Att stanna upp och reflektera över det år som har gått är både roligt, lärorikt och tankeväckande. Vad har hänt under ett år? Mycket är svaret, både stort som smått och allt lika värdefullt. Vi har absolut haft utmaningar och det kommer vi fortsätta ha, men jag känner trots det en otrolig tacksamhet över förmånen att bo och leva i Habo kommun. Vi har så mycket som är bra, vi har ett rikt föreningsliv, starkt civilsamhället, engagerade medarbetare och ett gott lokalt näringsliv. Så ett stort, stort tack till alla ni anställda och förtroendevalda för det arbete ni gjort och för ert stora engagemang för Habo kommun och dess invånare.

Vi befinner oss fortsatt i en orolig samtid och det är tre år sedan Ryssland invaderade Ukraina. Denna invasion har påverkat världen på många sätt och även oss i Sverige. Krisberedskap har hamnat i fokus och är något som vi arbetat med under året och som vi kommer fortsätta med tillsammans med våra bolag.

Inflation har gått ned liksom räntorna men vi ser fortsatta kostnadsökningar på bland annat livsmedel och elpriserna är tyvärr fortsatt höga vilket sätter press på såväl kommun som kommuninvånare.

Otrygghet i Sverige upplevs fortfarande som hög bland många människor även om insatserna och krafterna för att öka tryggheten är många. Vi har fortsatt arbetet med att vara en trygg kommun och har oförändrat eller förbättrat oss i jämförelse med andra kommuner enligt Kolada (statistik).

Tyvärr är den psykiska ohälsan fortsatt hög och ser ut att fortsätta öka i samhället. Men trots att detta är alarmerande siffror så är det en trygghet att vi har fantastisk personal som tar initiativ till förslag på lösningar och en politik som vågar prioritera och ta besluten som behövs.

Vi har ny lagstiftning samt nya reglementen för Brottsförebyggande rådet och Folkhälsorådet och nytt Medborgarlöfte för 2025, där fokus är narkotika, arbeta förebyggande mot ungdomsrelaterad brottslighet genom att rikta insatser till normbrytande barn och unga för att ännu snabbare fånga upp våra ungdomar. Habo ska vara en kommun där det sker få olyckor och där få brott begås.

” *Hög servicenivå och gott bemötande till såväl företagare som kommuninvånare.*

Vi har fortsatt låg arbetslöshet vilket är väldigt positivt samtidigt som vi ser att den under 2024 ökat något, värt att lyfta fram är att den ökar bland våra unga och att det är av största vikt att vi försöker göra tidiga insatser så att dessa personer inte hamnar i långtidsarbetslöshet.

En av kommande utmaningar är kompetensförsörjningen i offentlig sektor och vi behöver fortsätta arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare för att behålla befintlig personal samt rekrytera ny när så behövs för att kunna fortsätta leverera god välfärd till kommunens invånare.

Vi vill leverera en god välfärd och för att kunna göra det behöver vi en budget i balans, god ekonomisk hushållning och ett bra resultat. Årets resultat är 22 mnkr för kommunen. Kommunens investeringar för 2024 var 135 mnkr.

Våra bolag redovisade ett resultat på 4 mnkr efter finansiella poster för 2024. Habo Energi fortsatte fiberutbyggnaden i kommunen och vi kopplade ihop vår fjärrvärme med Jönköping.

Vi behöver fortsatt arbeta för att befintliga företag i kommunen ska vara välmående, att fler företag kan välja att växa och att fler företag väljer att etablera sig i vår kommun. Vi behöver ha en hög servicenivå och gott bemötande till både företagare kommuninvånare.

Habo kommun blev under 2024 utsedd till en av fem "Årets superkommun", utav landets 290 kommuner, som delas ut av Dagens Samhälle. Habo kom på första plats i kategorin, "Städer och stadsnära kommuner".

Vi har fortsatt jobba med Agenda 2030 har intar plats nr 8 av 290 när PwC rankar landets kommuner och deras hållbarhetsarbete.

Jag ser fram emot att tillsammans med politiken och vår personal fortsätta jobba för att utveckla Habo kommun för våra kommuninvånare.

Vi har under året arbetat med en strategisk plan för att möta framtidens utmaningar och för att närma oss vår vision, "Habo kommun – den hållbara kommunen för hela livet" och landat i tre strategiska områden, Trygghet, Tillväxt och Folkhälsa.

Det fattas inte utmaningar men jag är hoppfull för framtiden. Att tillsammans utgör vi Habo kommun och tillsammans kan vi, politik, medarbetare, föreningar, civilsamhälle och företagare fortsätta utveckla och vara en del av Habo kommun.

Susanne Wahlström
Kommunstyrelsens ordförande

Habo kommun 2024

Översikt över verksamhetens utveckling, fem år i sammandrag

Nyckeltal/År	2024	2023	2022	2021	2020
Folkmängd 1 november	13 422	13 276	13 092	12 790	12 577
Skattesats, kr	22:17	22:17	22:17	22:17	22:17
Kommunkoncernen					
Årets resultat (mnkr)	24	89	90	106	63
Balansomslutning (mnkr)	2 375	2 301	1 995	1 792	1 541
Eget kapital (mnkr)	818	794	705	616	512
Soliditet inkl. pensionsförmåner intjänade före 1998 (%)	27	27	27	29	22
Resultat för kommunen					
Årets resultat (mnkr)	22	82	86	96	51
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	936	851	789	720	712
Årets resultat i förhållande till skatter och statsbidrag (%)	2,2	8,8	9,9	11,8	6,6
Skattefinansieringsgrad av investeringar (%)*	80	47	67	100	100
Balans för kommunen					
Balansomslutning (mnkr)	1 568	1 489	1 206	1 072	905
Eget kapital (mnkr)	685	664	583	496	400
Långfristig låneskuld (mnkr)**	455	465	305	275	275
Nettoskuld (mnkr)	370	380	220	141	160
Borgens- och ansvarsåtaganden (mnkr)	791	741	729	680	637
Soliditet exkl. pensionsförmåner intjänade före 1998 (%)	44	45	48	46	44
Soliditet inkl. pensionsförmåner intjänade före 1998 (%)	33	33	35	30	25
Investeringar					
Årets bruttoinvesteringar, kommunen (mnkr)	135	327	233	144	94
Personal					
Antal årsarbetare***, kommunen	797	768	735	700	710

*Med skattefinansieringsgraden avses förhållandet mellan årets resultat plus avskrivningar dividerat med årets investeringar

**Exklusive periodiserade anslutningsavgifter

***Baserat på totalt antal arbetade timmar under året

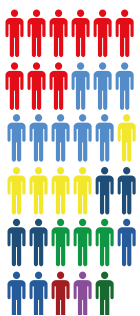
Antalet invånare har ökat med sju procent mellan år 2020 och 2024. Utvecklingen med en stark befolkningstillväxt förväntas fortsätta under den närmaste tioårsperioden även om osäkerheten har ökat och befolkningsprognoserna har reviderats ned. Resultatet för 2024 är betydligt svagare än för övriga år under femårsperioden. Intäktsökningarna i form av skatter och generella statsbidrag var historiskt låga mellan 2023 och 2024. Detta i kombination med stora kost-

nadsökningar har inneburit en kraftig resultatnedgång i hela kommunsektorn. Under den senaste femårsperioden har såväl koncernen som kommunen redovisat mycket goda resultat men under 2022 och 2023 ökade låneskulden med 190 mnkr till följd av mycket höga investeringsnivåer. Kommunens nettoskuld har stigit med 210 mnkr mellan 2020 och 2024, från 160 mnkr till 370 mnkr. Under samma tidsperiod uppgick investeringsutgifterna till 933 mnkr.

Habo kommuns organisationsöversikt

35 MANDAT

Susanne Wahlström (M)
KSO, Kommunalsråd

Hans Jarstig (KD)
Kommunalsråd

Tomas Brusberg (S)
Oppositionsråd

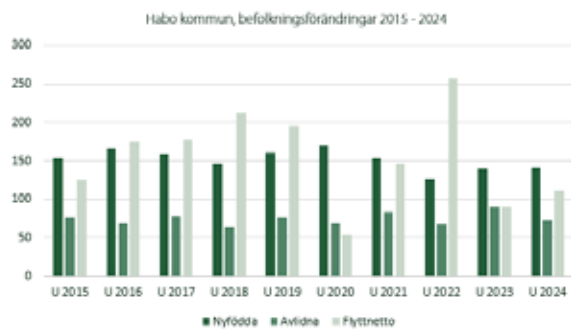

Förvaltningsberättelse

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Befolkning

År 2024 har antalet invånare i Habo kommun ökat med 181, från 13 275 till 13 456. Under den senaste tioårsperioden har födelseöverskottet i genomsnitt varit 77 per år men föll till 69 år 2024. Födelseöverskotten för 2022, 2023 och 2024 är betydligt lägre än för övriga år den senaste tioårsperioden. I början av 2010-talet var flyttnettot negativt ett par år för att sedan successivt öka. År 2024 var flyttöverskottet 112 personer vilket är 43 färre än genomsnittet för de senaste tio åren. Under 2025 har befolkningsprognoserna reviderats ned för åren fram till 2030. Enligt kommunens prognoser förväntas antalet invånare fortsätta att växa och närma sig 16 000 under år 2030.

Diagrammet visar befolkningsförändringar 2015-2024.

Antalet invånare påverkar naturligtvis kommunens ekonomiska förutsättningar. Kommunen och de kommunägda bolagens ekonomi är mycket beroende av i vilka åldersgrupper befolkningstillväxten sker. Barn- och unga respektive äldre, framförallt personer över 85 år, innebär större intäkter via kostnadsutjämningsystemet men också högre verksamhetskostnader för kommunen. För bolagen innebär fler invånare ökade intäktsmöjligheter i form av ökad efterfrågan på bostäder, bredband, el m.m..

Kommunen förväntas fortsätta växa snabbt de närmaste åren. Från dagens cirka 13 400 invånare beräknas vi vara 15 000 invånare i slutet av år 2028 och nästan 16 000 invånare 2030. Prognosen innebär trots tillväxten en nedrevidering framförallt för de närmast kommande åren 2025 till 2028. Den reviderade prognosen innebär intäktsbortfall i förhållande till ramarna för åren 2026 till 2030.

Bostäder

Åtta bygglov har beviljats för nybyggnad av enbostadshus. De har till störst andel varit belägna på landsbygden. Ett större projekt på Västra Solhöjden som innehåller 22 lägenheter i par- eller radhusformat har fått bygglov, men det projektet har inte kommit igång ännu. När det gäller flerbostadshus är marknaden fortfarande trög och ingen ansökan kom in under året.

Byggnadsnämnden lämnade sju positiva förhandsbesked för byggnation av enbostadshus på landet under 2024.

Framtagande av detaljplaner har gett gott resultat och har gett kommunen en god planberedskap för bostäder. Ungefär 1 300 bostäder kan byggas inom gällande detaljplaner. Flera detaljplaneuppdrag pågår i Habo tätort, till exempel arbetet med att möjliggöra byggnation av cirka 20 bostäder i området Kyrkeryd/Kråkeryd. Detaljplanen för byggnation av 30 lägenheter utmed Munkvägen antogs under året men upphävdes av länsstyrelsen. Ärendet ligger för prövning hos regeringen, landsbygds- och infrastrukturdepartementet. Arbeta med en detaljplan i Fursjö pågår för byggnation av fler bostäder. Två planbesked har beviljats under året för att möjliggöra för fler bostäder, utveckling av campingverksamhet och för att utveckla stationsområdet.

Arbetsmarknad

Habo kommun har enligt senast kända uppgifter en förvärvsfrekvens på 89,6 procent (2023). Kommunen har Jönköpings läns lägsta arbetslöshet – 3,9 procent i december 2024. Habo har ett diversifierat näringsliv med många mindre företag. Den största privata arbetsgivaren är Fagerhults Belysning AB som har cirka 600 medarbetare. Habo kommun är den största arbetsgivaren och hade 999 tillsvidareanställda medarbetare den 31 december 2024.

Under perioden 2010 till 2023 har förvärvsfrekvensen ökat i Habo kommun från 86 procent till 89,6 procent. Förvärvsfrekvensen i riket har under samma period ökat från 77 procent till 81,6 procent.

Hög förvärvsintensitet och låg arbetslöshet är huvudsakligen en styrka för kommunen. Den låga arbetslösheten kan dock innebära svårigheter i samband med rekrytering.

Kommunen har satsat på att stärka entreprenörskap och innovation, vilket gör att småföretagande och nya företag har möjlighet att växa. Det finns lokala nätverk och resurser för att stödja entreprenörer och skapa ett klimat som uppmuntrar till att starta och utveckla företag. Under 2024 startades 81 nya företag i Habo.

Habo är en företagsvänlig kommun som prioriterar god kontakt mellan kommunen och näringslivet. Habo är även en tillväxtkommun som under flera år hamnat i topp när företagen betygsätter sina kommuner i Svenskt Näringslivs undersökningar. Vid 2024 års mätning landade kommunen på tredje plats i länet.

Utbildning och förskola

Habo kommun är en av de kommuner i hela landet som har den yngsta befolkningen. Den sista december

2024 var det 4 030 invånare som var 19 år eller yngre. Kostnaderna för barn- och utbildningsnämndens verksamhet utgör cirka 60 procent av kommunens totala kostnader. Nämndens nettokostnader har ökat med 26 procent från 429 mnkr år 2020 till 540 mnkr år 2024. Habo kommun har en mycket hög servicegrad inom bland annat förskoleverksamheten och är en av de kommuner i landet som snabbast kan erbjuda en plats på förskola.

Vård och omsorg

Habo kommun har en relativt liten andel av verksamheten knuten till vård och omsorg i jämförelse med en genomsnittskommun. År 2024 var 27 procent av kommunens nettokostnader hänförliga till socialnämndens verksamhet. Under de senaste fem åren har behoven av vård inom hemtjänst och äldreboende varierat men den underliggande trenden är ett ökat behov drivit av en åldrande befolkning. Antalet utförda hemtjänsttimmar och antalet belagda platser i särskilt boende har ökat och förväntas öka successivt under många år framöver.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Identifierad risk	Beskrivning	Hantering av risk
Omvärldsrisk		
Brist på arbetskraft	Habo kommun har en av Sveriges högsta förvärvsfrekvenser och lägsta arbetslöshetstal. Arbetskraftsbrist kan i värsta fall innebära att företag inte kan verka fullt ut i kommunen.	Utbudet av arbetskraft påverkas av tillgången på bostäder, transportmöjligheter och utbildningsplatser. Kommunen arbetar kontinuerligt med att skapa förutsättningar för byggande, bra trafiklösningar och relevanta utbildningar.
Kraftiga (och snabba) förändringar av den ekonomiska situationen i regionen och riket	Stora förändringar i ekonomisk tillväxt och ränteläge förväntas påverka efterfråga och utbud av nya bostäder vilket bland annat leder till färre nya invånare än prognosticerat och därmed minskad efterfrågan på kommunala tjänster.	För att kunna parera snabba förändringar i efterfrågan krävs det bra styrning och en snabbriktig kommunal organisation. Det blir mycket kostsamt att bygga en för stor verksamhet. Uppgifter kring ekonomi och befolkningsförändringar följs löpande och rapporteras kontinuerligt.
Pandemi	En ny pandemi innebär stora påfrestningar på den kommunala organisationen så väl mänskligt som ekonomiskt.	Viktigt att dra lärdomar från den senaste pandemin. Lärdomarna är viktiga att ta med sig inför framtiden.
Demografiska förändringar	Antalet födda barn per kvinna har minskat under flera år i hela världen och i Sverige. Nu är fruktsamheten den lägsta sedan den började mätas på 1700-talet. Förändringen kan innebära minskat behov av förskola och skola. Samtidigt blir befolkningen äldre och behovet av äldreomsorg förväntas öka	Befolkningsprognoser är viktiga för att kunna ställa om verksamhet. Kommunen och dess nämnder måste kunna fatta snabba beslut kring resursfördelning mellan verksamheter.

Identifierad risk	Beskrivning	Hantering av risk
Verksamhetsrisk		
Brist på personal	Flera prognoser visar på kommande svårigheter när det gäller att rekrytera kompetent personal till flera kommunala verksamheter. Brist på arbetskraft kan även leda till ökade personalkostnader som tränger undan verksamhet.	Ett program för att vara en attraktiv arbetsgivare har arbetats fram. Ett antal mått följs löpande. Se även texten under rubriken ”Demografiska förändringar”
Ränterisk	Vid en hög skuldsättning ökar risken för betydande kostnadsökningar vid räntehöjningar.	I finanspolicy för koncernen beskrivs hur risker kring räntor, finansiering, valuta och motpart ska hanteras. Under rubriken räntor anges regelverket för räntebindingstider. Andelen lån med ränteförfall mellan 0 och 1 år får vara max 60 procent. Per 2024-12-31 var andelen 63 procent. Andelen lån med ränteförfall mellan 1 och 5 år får inte överstiga 80 procent. Vid årsskiftet var andelen 35 procent. Andelen lån med ränteförfall mellan 5 och 10 år får inte överstiga 50 procent. Vid årsskiftet var andelen 2 procent. Den genomsnittliga räntebindingstiden ska vara i intervallet 0,5 till 2,5 år. Per 2024-12-31 var genomsnittstiden 1,3 år.
Finansieringsrisk	En skuldportfölj där inte lånens förfallodatum är spridda i tiden på ett bra sätt ökar risken för refinansieringsproblem.	I finanspolicy för koncernen beskrivs hur risker kring räntor, finansiering, valuta och motpart ska hanteras. Under rubriken finansiering anges regelverket för lånens förfallostruktur. Andelen lån med förfall inom 12 månader får inte överstiga 60 procent. Vid årsskiftet var andelen 63 procent. Lånens genomsnittliga återstående löptid ska vara minst 2,5 år. Här finns en avvikelse – genomsnittstiden är 1,4 år.
Cyberattacker	<p>Cyberattacker har blivit ett vanligt förekommande inslag i vår omvärld och närmiljö. Antalet och omfattningen av dessa ökar ständigt. Attackerna har de senaste åren också blivit en del av hybrid krigföring och används därför i större utsträckning av statsmakter för att skapa oreda och osäkerhet runt om i världen.</p> <p>I sin värsta form kan en cyberattack orsaka fara för liv, om det skulle vara så att någon form av livsnödvändigt system slås ut vid en attack. Men även attacker på icke livsviktiga system kan självfallet skapa stor skada för kommunen, såväl ekonomiskt som förtroendemässigt, om det till exempel skulle ske ett dataläckage eller förlust av data.</p>	<p>Habo kommun bedriver ett systematiskt informationssäkerhetsarbete och IT-enheten jobbar löpande med IT-säkerhetsarbete, vilket inbegriper livscykelhantering av befintliga system och hårdvara, löpande uppdateringar och åldersutbyten. Enheten jobbar också mer strategiskt, genom stöd vid upphandlingar, vilket lägger grunden för säkrare IT-system.</p> <p>Samtliga förvaltningar jobbar med att upprätthålla aktuella kontinuitetsplaner för att på så vis kunna vara förberedda vid eventuella driftstörningar. Alla anställda utbildas löpande i informations- och cybersäkerhet, med regelbundna utbildningar.</p>

Händelser av väsentlig betydelse

Internationell oro

Omvärlden fortsätter att präglas av stor osäkerhet. Ryssland har fortsatt sitt anfälls-krig i Ukraina och det är strider och oroligheter på flera håll i mellanöstern och i Asien. Riskerna för ett mer storskaligt handelskrig har ökat. Den höga inflationen har dock gett vika på de flesta håll i västvärlden och riksbankerna har börjat att sänka räntorna. Osäkerheten i omvärlden påverkar Sveriges ekonomi i stort och enskilda kommuners ekonomi.

Demografi

Antalet födda barn per kvinna har minskat under flera år i hela världen och i Sverige. Nu är fruktsamheten den lägsta sedan den började mätas på 1700-talet. Förändringen kan innebära minskat behov av förskola och skola. Samtidigt blir befolkningen äldre och behovet av äldreomsorg förväntas öka. Kommunens befolkningsutveckling påverkar såväl intäktssidan. Antalet invånare per 1 november året innan verksamhetsåret utgör bas för skatte- och bidragsintäkter. Dessa intäkter bestäms bland annat av skatteunderlagets storlek. En lägre ekonomisk tillväxt kan påverka Habo kommun på två sätt, dels genom avmattad byggkonjunktur vilket leder till lägre inflyttning, dels genom att rikets skatteunderlag försämras. Under februari 2025 färdigställdes en ny befolkningsprognos för Habo kommun. I jämförelse med den tidigare prognosen som låg till grund för budget 2025-2027 från september 2024 har antalet invånare reviderats ned. För årsskiftet mellan 2025 och 2026 har prognosen sänkts från 13 698 till 13 541 invånare och för årsskiftet mellan 2026 och 2027 är sänkningen 103 invånare, från 13 892 till 13 789. Detta påverkar såväl intäkter som kostnader. Intäkterna för skatter och generella statsbidrag förväntas minska med cirka 13 mnkr för 2026 och med cirka 7 mnkr för 2027 (SKR 2024:2056).

Inflation, räntor och löner

Nivåerna för inflation och räntor påverkas av och påverkar den ekonomiska aktiviteten i samhället. Inflationen är nu i nivå med riksbankens inflationsmål. Prognoser från svenska ekonomer pekar på att riksbanken kommer att sänka styrräntan ytterligare någon eller ett par gånger till under 2025. Den snabbt sjunkande inflationen torde dock lindra kraven på löneökningar. Löneökningarna i kommunsektorn

bör över tid inte vara högre än i konkurrensutsatta sektorerna. En löneökning med en procentenhet innebär att kommunens kostnader för personal exklusive pensioner ökar med cirka 6 mnkr.

Räntenivån under 2024 har varit betydligt högre än genomsnittet för den senaste tioårsperioden. Kommunens genomsnittliga räntekostnader på den externa långfristiga upplåningen har under de närmast fyra föregående åren i genomsnitt varit 3,6 mnkr per år. Årets räntekostnad på den långfristiga låneskulden blev 17,5 mnkr vilket är en ökning med 7 mnkr jämfört med 2023. Den genomsnittliga låneskulden har ökat från 419 mnkr för 2023 till 477 mnkr för 2024 och genomsnittsräntan från 2,6 procent till 3,6 procent. Kommunens långfristiga låneskuld beräknas enligt Budget 2025-2027 vara cirka 530 tkr vid utgången av år 2027. Räntekostnaderna beräknas då vara cirka 14 mnkr.

Tillväxt – Kärnekulla

I november 2019 vann detaljplanen för Kärnekulla 1:4 laga kraft. På området byggs och planeras för upp till 800 bostäder – villor, grupphus och lägenheter. Under 2023 färdigställdes en förskola, en grundskola och en sporthall. Utvecklingen av området kommer att påverka kommunen under många år framöver. En nybyggnad av 800 bostäder beräknas innebära mellan 1 200 och 2 000 nya invånare. Antalet nya invånare bestäms till stor del av vilken typ av bostäder som byggs. Investeringsutgifterna för att bygga förskola, skola och sporthall har beräknats till cirka 260 mnkr. Dessa investeringar genomförs för att täcka behov i hela kommunen. Utöver investeringar i byggnader tillkommer investeringar i främst vatten- och avlopp och gator. För bolagskoncernen innebär exploateringen av Kärnekulla investeringar i elnät, fjärrvärmenät och fibernät. Utöver utgifter för investeringar tillkommer löpande verksamhetskostnader. För 2023 är Habo kommuns årskostnad per barn i förskola 190 tkr och per barn i grundskola 114 tkr. Marginalintäkten för en invånare i form av skatter och utjämning bestäms av ålder och inkomst. Den enskildes inkomst har en marginell direkt påverkan på kommunens inkomst. För utjämningsåret 2024 ökar Habo kommuns intäkt med 157 tkr för ett barn i åldern 1-5 år. Om en person i åldersintervallet 19-64 år med en inkomst på 500 tkr flyttar in i Habo kommun ökar intäkten med 18 tkr.

Nytt utjämningsssystem

En parlamentarisk utredning har på uppdrag av regeringen sett över utjämningsystemet för kommuner och regioner. Utredningen överlämnades till regeringen i juli 2024. Alla kommuner gavs möjlighet att lämna yttrande på förslaget senast den 5 november. Om förslaget antas av riksdagen utan förändringar innebär det att Habo kommuns intäkter, allt annat lika, försämras med 16,5 mnkr uttryckt i 2024 års förutsättningar. Förändringarna kommer att genomföras stegvis. Habo kommuns intäkter förväntas minska med 5,3 mnkr det första året. Förslaget beräknas genomföras från och med 2026.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet i Habo kommun. Här finns de 35 demokratiskt folkvalda politikerna. Kommunfullmäktige fastställer kommunövergripande visioner, planer och mål för den kommunala koncernen. I det årliga budgetbeslutet bestäms konkreta mål för god ekonomisk hushållning och ekonomiska ramar för kommande år. Kommunfullmäktige fattar beslut om frågor av principiell art, lägger fast reglementen, bolagsordningar och ägardirektiv. Fullmäktige tillsätter ledamöter i kommunstyrelsen och nämnder samt föreslår styrelseledamöter till de kommunala bolagen. Det är fullmäktige som godkänner delårsrapporter och årsredovisning samt beslutar om ansvarsfrihet för styrelser och nämnder inom kommunens nämndsorganisation.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för verkställighet, uppföljning och utvärdering. Här ingår ledning och samordning av mål, riktlinjer, direktiv och ekonomi för styrning och kontroll av hela den kommunala koncernen. Kommunstyrelsen rapporterar till kommunfullmäktige.

Nämnder och bolagsstyrelse

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att respektive verksamheter utvecklas, följer lagar och riktlinjer samt bidrar till att kommunfullmäktiges uppdrag verkställs och mål uppnås. Det är nämnder och styrelse som utvecklar strategier, mål och indikatorer i förhållande till fullmäktiges visioner och mål.

Fokusområden för samhällsutveckling

Kommunfullmäktige har valt att prioritera tre områden som är särskilt viktiga att arbeta med inom ramen för kommunens roll som samhällsutvecklare. Det pågår inom respektive område ett flertal olika aktiviteter som bidragit till en god resultatutveckling.

Uppföljning under 2024

I vilken grad målen har uppfyllts följs med hjälp av en fyrgradig skala. Den lägsta nivån av måluppfyllelse är ”ej uppfyllt” följt av ”delvis uppfyllt”, i ”hög grad uppfyllt” och slutligen ”helt uppfyllt”.

Starkt lokalt näringsliv

SUM Samhällsutvecklingsmål

Goda möjligheter för ett starkt lokalt näringsliv

Bedömning

Ett starkt och hållbart lokalt näringsliv är en grundpelare för en blomstrande samhällsutveckling. Genom att skapa förutsättningar för företag att växa och utvecklas på lokal nivå kan vi bygga en stark ekonomi som gynnar både individer och samhället i stort.

Habo är en stark företagarkommun med många små- och medelstora entreprenörer inom många olika branscher. Bredden gör näringslivet mindre sårbart när omvärlden förändras, och Habos företag har i många avseenden klarat sig bra under pandemin och efterföljande oroligheter.

I ett starkt lokalt näringsliv finns det en stabil grund av framgångsrika och växande företag, vilket skapar jobb och ekonomisk tillväxt i regionen. Dessa företag är flexibla och kan snabbt anpassa sig till förändrade marknadsförhållanden samtidigt som de har en långsiktig strategi för hållbarhet både ekonomiskt, socialt och miljömässigt.

En viktig aspekt av ett starkt lokalt näringsliv är samarbetet mellan olika aktörer – från små och medelstora företag till större industriföretag, samt ett aktivt stöd från offentlig sektor. Detta samarbete kan inkludera gemensamma initiativ för att stärka kompetensutveckling, förbättra infrastrukturen och främja entreprenörskap. Det kan också handla om nätverksmöjligheter och kunskapsdelning som gynnar både nya och etablerade företag.

SUM Samhällsutvecklingsmål

Bra samverkan mellan kommun och näringsliv

Bedömning

Habo är en företagsvänlig kommun som prioriterar god kontakt mellan kommunen och näringslivet. Habo är även en tillväxtkommun som under flera år hamnat i topp när företagen betygsätter sina kommuner i Svenskt Näringslivs undersökningar. 2024 blev återigen ett bra år för Habo, som nu landar på en tredjeplats i Jönköpings län.

En stark och hållbar utveckling av vårt samhälle bygger på en nära och effektiv samverkan mellan kommunen och näringslivet. Genom att arbeta tillsammans kan vi skapa en miljö där både företag och invånare får de bästa förutsättningarna för framgång.

Ett framgångsrikt näringslivsklimat bygger på en bra samverkan mellan kommun och näringsliv. På så vis kan förutsättningar ges för tillväxt, attraktion och arbetstillfällen och det ger också en viktig bas för välfärdstjänster. Kommunen ska via en nära dialog och samarbete med företagen för att förstå deras behov och utmaningar. Genom regelbundna möten och en öppen dialog kan kommunen arbeta tillsammans med företagen för att identifiera problem som påverkar deras verksamhet.

Bostäder för hela livet

SUM Samhällsutvecklingsmål

Ökat bostadsbyggande

Bedömning

Inom gällande detaljplaner medges en byggnation om cirka 1 300 bostäder. Lågkonjunkturen har dock gjort att det inte har byggts så många bostäder, men arbete pågår fortsatt med att ta fram detaljplaner. Dessa innebär ytterligare möjligheter att bygga fler bostäder, specifikt i Furusjö och i Habo. Pågående detaljplaner medger en bostadsbyggnation med ett varierat bostadsutbud. Tyvärr upphävdes en detaljplan för cirka 30 bostäder av länsstyrelsen, den är nu överklagad och ligger för prövning hos landsbygds- och infrastrukturdepartementet. Utöver detaljplanearbeten har det skett tomtsläpp i Habo, Solhöjden (18 tomter) och det planeras inför tomtsläpp i Furusjö (2-3 tomter). Sex stycken tomter är bokade på Solhöjden varav det har lämnats in bygglov på två av dem. Investering i mark är en pågående process där kommunen är aktiv i dialog och budgivning. Sammantaget blir måluppfyllelsen delvis uppfyllt, då det är processer som löper över en längre tid.

SUM Samhällsutvecklingsmål

Ökad variation i bostadsutbudet

Bedömning

Inom Stormagärdet medges en variation av bostadsbebyggelse, där uppnås målet om variation. Detaljplanen har vunnit laga kraft och utbyggnad av vatten- och avloppsledningar samt gator pågår. En beräknad byggstart av bostäder beräknas till hösten 2026. Eftersom gällande detaljplaner medger en variation av bostadsutbudet men byggnationen inte har kommit igång blir måluppfyllelsen delvis uppfyllt. Även detaljplaner för bostäder utmed Munkvägen och korsningen Hjovägen/Kråkerydsvägen innebär en ökad variation av bostadsutbudet inom de olika bostadsområdena. Ett tillskott av lägenheter i området med mycket småhus ökar möjligheten att bo kvar i området när det är dags att sälja villan. Detaljplanearbetet för Kärnekulla del 2 har också påbörjats, inom detta område medges en variation av bostäder fördelat på villor, grupphus och flerbostadshus.

Detaljplanearbetet för Habo bostäders mark i centrum är påbörjad, med målet att få fram ett samrådsförslag till början av år 2025. Ägardirektivet till bostadsbolaget anger att det ska byggas 50 bostäder senast den 31 december 2025. Då detaljplaneprocessen beräknas ta ungefär två år kan dessa 50 bostäder inte ligga inom ramen för centrumprojektet, utan dessa bostäder behöver byggas inom andra projekt om det målet ska uppfyllas.

Psykisk hälsa

SUM Samhällsutvecklingsmål

Utveckla möjligheter till förbättrad psykosocial hälsa hos äldre

Ökad kunskap och stöd kopplat till våld i nära relationer

Meningsfull fritid för att främja psykisk hälsa

Tidiga samordnade insatser för att förebygga psykisk ohälsa

Skapa förutsättningar för att främja psykisk hälsa och social hållbarhet

Bedömning

SUM/fokusområdet psykisk hälsa synliggör och uppmärksammar behovet av att stärka folkhälsan och att nå sårbara grupper och individer på ett bra sätt. Det handlar om att skapa förutsättningar och kunna bidra till en friskare och mer välmående befolkning. Åtgärder har genomförts inom alla de 5 prioriterade områdena.

Bakgrund

Statistik visar att 87,5 % av kommuninvånarna i Habo har ett gott psykiskt välbefinnande. Uppdelat per kön är det 83,5 % av kvinnorna och 91,1 % av männen. Motsvarande för hela Sverige visar 86,1 % av invånarna. Vidare bedömer 74,8 % av kommuninvånarna sitt hälsotillstånd som bra eller mycket bra. (Källa: Kolada, Agenda 2030 mål 3, 2022). 17 % av kommuninvånarna upplever stress, 43 % av kommuninvånarna upplever besvär av ångslan, oro eller ångest, 18 % av kommuninvånarna har någon gång fått diagnosen depression av läkare samt 43 % har sömnsvårigheter. (Källa: Länsbarometern, folkhälsoenkät ”Hälsa på lika villkor”, 2022).

Resultat

Sedan förra tertiäluppföljningen har måluppfyllnaden för det prioriterade området ”utveckla möjligheter till förbättrad psykosocial hälsa hos äldre” förbättrats. Även inom områdena ”öka kunskap och stöd kopplat till våld i nära relationer” och ”meningsfull fritid för att främja psykisk hälsa” har positiv utveckling skett.

Goda exempel på genomförda åtgärder under 2024: ökat antalet genomförda hälsosamtal, informationsträff för äldre över 70 år om hjälpinsatser och vilka aktiviteter som erbjuds samt önskemål kring saknade aktiviteter och vilka hinder som kan finnas för att genomföra befintliga aktiviteter, massor med olika aktiviteter inom Kärrsgårdens verksamheter, ökat kunskapen och stödet kopplat till våld, genomfört föreningsträff med tema ”Alla ska med” för att ge inspiration att skapa förutsättningar för alla i vårt föreningsliv, idrottsaktiviteter på fritids, arbetat med närvaro och skolornas lärmiljöer, COPE föräldrastödsprogram och föräldracaféerna har fortsatt, Hälsocenter har utvecklat sin verksamhet under året och ett utbildningstillfälle för personal på en skola har genomförts för att förebygga suicid.

Kommunen och regionen har ökat sin samverkan/samarbete genom vårdvandringar som är en del av arbetet med Nära Vård. Vårdvandring har genomförts under våren 2024 med syfte att följa Esther mellan olika vårdnivåer. Hinder på vägen har identifierats och en rad åtgärder vidtas. Uppföljning har gjorts i juni 2024.

Insatser att utveckla vidare:

- Kommunen behöver utöka det individuella föräldrastödet med råd och serviceinsatser, vilket också konstaterats i den analys som gjorts inför

antagandet av åtgärdsplanen för kommunens brottsförebyggande arbete.

- Kommunen har tagit fram ett lokalt koncept för samverkan i att tidigt upptäcka barn i behov av stöd, Lokal samverkansplan för tidiga insatser (LSP), som dock inte är helt implementerad. Utifrån analysen gjord för framtagandet av åtgärdsplan för kommunens brottsförebyggande arbete har konstaterats att ytterligare strukturer behöver skapas för samverkan.
- Följa upp implementering av handlingsplan för hedersrelaterat våld och handlingsplan kring sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.
- Genomföra mer djupgående analys och reflektioner för att kunna mäta effekt/resultat av genomförda åtgärder för att stärka folkhälsan.

Kommentarer till måluppfyllelse

Åtgärder med status ”ej påbörjad”:

- Att ge möjlighet med stöd att rehabilitera sig i hemmet genom aktiviteter som sker i vardagen - Samverkansprojekt med hemtjänsten är framflyttat på obestämd tid. Inväntar fortfarande möjligheten att kunna dokumentera i gemensam rehabplan i vårt journalsystem Combine. Socialförvaltningen har inte detta som prioriterad åtgärd.
- Utveckla kommundemensamma mötesplatser för lärande och kunskapsutbyte tillsammans med näringslivet - Inga aktiviteter inom åtgärden har genomförts eller är planerade just nu.

Åtgärder med status ”väntar”:

- Implementering av handlingsplan för hedersrelaterat våld
- Implementering av LSP, plan för tidiga insatser - Behöver fortfarande få vår plan mer känd/aktiv i hela verksamheten.
- Implementering av handlingsplan kring sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter
- Föreläsningar/seminarier med aktuella teman för Habo kommuns invånare - Planering och genomförande av heldags föreläsning med workshop till hösten är pausad. Tema kring att minska utanförskapet och synliggöra socioekonomiska vinster är fortsatt aktuellt, men vi ska invänta beslut om strategisk plan för Habo kommun.

Åtgärder med status ”försenad”:

- KUR, kulturunderstödd rehabilitering - Samarbetsformer som var planerade under hösten gick inte i lås. Vi ser över hur vi ska kunna genomföra detta under 2025.

Åtgärden ”Framtagande av vägledning och gemensamt verktyg för att inkludera alla hänsyns- och konsekvensanalyser vid berörda politiska beslut” - styrgruppen beslutade att stryka denna insats/aktivitet, eftersom den anses kräva för mycket resurser.

Kommunstyrelsens bedömning

Kommunstyrelsen bedömer att samtliga tre områden inom ramen för samhällsutveckling utvecklas i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Fokusområden för verksamhetsutveckling

Kommunfullmäktige har beslutat om tre verksamhetsutvecklingsmål – Mod och innovation för effektiv resurshantering, Enkel och tillgänglig service och Attraktiv arbetsgivare. Detta är tre områden som kommunfullmäktige har prioriterat som särskilt viktiga att arbeta med under innevarande mandatperiod. Nämnderna har med utgångspunkt från de prioriterade områdena arbetat fram konkreta mål som följs upp och bland annat rapporteras i delårsbokslutet. Den rapportering som sker är i huvudsak inriktad på avvikelser.

Enkel och tillgänglig service

Fokusområdet Enkel och tillgänglig service är centralt i kommunens verksamhet. Kommunmedlemmarna ska på ett enkelt sätt kunna ta del av kommunens

service. De kommunala verksamheterna ska hålla en hög servicenivå vilket skapar förutsättningar för nöjda kommunmedlemmar och hög attraktivitet. För att utveckla området krävs ofta att nya verksamhetsstöd används.

Mod och innovation för effektiv resurshantering

Fokusområdet Mod och innovation för effektiv resurshantering handlar om att utnyttja de egna resurserna på bästa sätt och ta tillvara utveckling som sker inom olika verksamhetsområden. Organisationen ska till exempel våga använda ny teknik för att skapa en bättre verksamhet med samma eller mindre resursåtgång.

Attraktiv arbetsgivare

Redan idag är det svårt att rekrytera personal inom vissa områden. De flesta prognoser visar att behålla och rekrytera personal kommer att bli en ännu större utmaning de närmaste åren. Det är viktigt med kompetensförsörjning för att kunna erbjuda kommunmedlemmarna bästa möjliga service.

Uppföljning under 2024

I tabellen nedan beskrivs i vilken grad nämndernas mål har uppfyllts med hjälp av en fyrgradig skala. Den lägsta nivån av måluppfyllelse är ”ej uppfyllt” följt av ”delvis uppfyllt”, i ”hög grad uppfyllt” och slutligen ”helt uppfyllt”. I de fall då ingen uppföljning har gjorts markeras detta med ”ej utvärderad”. Om nämnden eller förvaltningen inte har något mål inom fokusområdet har ”saknas” angetts i matrisrutan. En kommentar lämnas i de fall där bedömningen är ”delvis uppfyllt” eller ”ej uppfyllt”.

Nämnder	Enkel och tillgänglig service	Mod och innovation	Attraktiv arbetsgivare
Kommunstyrelsen (KLF*)	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Kommunstyrelsen (RTJ*)	I hög grad uppfyllt	Helt uppfyllt	Helt uppfyllt
Kommunstyrelsen (TK*)	I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Barn- och utbildningsnämnden	I hög grad uppfyllt	Delvis uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Socialnämnden	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Fritids- och kulturnämnden	I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Byggnadsnämnden	I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Miljönämnden	I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt

* KLF – kommunledningsförvaltningen, RTJ – räddningstjänsten, TK – tekniska förvaltningen
I tabellen redogörs för i vilken grad kommunens nämnder når målsättningar respektive fokusområde.

Förvaltningarna har bedömt att 5 fokusområden är delvis uppfyllda, 17 i hög grad uppfyllda och 2 helt uppfyllda. Inom fokusområdet Attraktiv arbetsgivare bedömer samtliga förvaltningar att området är helt eller delvis uppfyllt.

Kommunledningsförvaltningen har ett övergripande ansvar att arbeta för att stimulera såväl förbättringsarbete som utveckling av enkel och tillgänglig service. Under år 2024 lanserades en ”innovationsplats” på intranätet där förslag till förbättringar presenteras. Det finns medel i kommunens budget som är möjliga att utnyttja för att utveckla innovationer och förbättringar som är förknippade med initiala utgifter. För ett av de förslag som lämnades in på innovationsplatsen har kommunen erhållit ett statligt utvecklingsbidrag. Det finns en förvaltningsövergripande arbetsgrupp med uppgift att samordna utveckling inom framförallt digitalisering. Ett femtiotal interna- och externa processer har digitaliserats. Sedan arbetet med enkel och tillgänglig service och innovationer startades har flera förbättringar genomförts men ytterligare arbete krävs för att ta tillvara på de möjligheter som bland annat ny teknik skapar.

Barn- och utbildningsnämnden har formulerat ett mål om att skapa tillgängliga lärmiljöer för alla barn och elever. Inledningsvis har fokus varit på den fysiska miljön som grund för vidareutveckling. Förvaltningen har påbörjat arbetet genom att skapa samsyn och att genomföra en stor kompetensutvecklingsinsats riktad mot all pedagogisk personal. Nämnden bedömer att utvecklingsmålet att skapa tillgängliga lärmiljöer är delvis uppfyllt.

Socialnämnden har under fokusområdet Enkel och tillgänglig service formulerat verksamhetsutvecklingsmålet God digital tillgänglighet. Inom ramen för utvecklingsmålet har ett flertal utvecklingsprojekt startat – några har gått i mål och några är pågående. De nu pågående projekten är ”Mina sidor” där ambitionen är att öka tillgängligheten för förvaltningens tjänster, e-tjänst för att ansöka om ekonomiskt bistånd och införande av säker digital kommunikation. Flera tjänster har tidigare lanserats men det tar tid för såväl brukare som egen personal att fullt ut ta till sig de nya tjänsterna. Inom ramen för Mod och innovation har nämnden beslutat om utvecklingsmålet ”Frigöra resurser genom förändrade arbetssätt”. Under året har förvaltningen arbetat med att fullt ut ta tillvara på den teknik som finns i den verksamhetsapp som används i flertalet av förvaltningens verksamheter. Förvalt-

ningen arbetar även med att öka utnyttjandet av tillsynskameror. Vid årsskiftet sker tillsyn med hjälp av tillsynskamera hos sex brukare. Förvaltningens arbete med att införa digitala hjälpmedel i beroendevården har stoppats i väntan på beslut. Arbetet med de olika processerna har kommit olika långt och bedömningen är att målet är delvis uppfyllt.

Kommunstyrelsens bedömning

Kommunstyrelsen bedömer att målen för samtliga tre verksamhetsutvecklingsområden är åtminstone delvis uppfyllda. Majoriteten av målen är i hög grad uppfyllda eller helt uppfyllda.

Kritiska kvalitetsfaktorer

Med kritiska kvalitetsfaktorer avses faktorer som är väsentliga för att verksamheten ska bedrivas i enlighet med grunduppdraget. Kritiska kvalitetsfaktorer följs upp i fyra perspektiv; medborgare (målgrupp), verksamhet, medarbetare och ekonomi.

Medborgarperspektiv målgruppsperspektiv

I medborgarperspektivet är kvalitet och effektivitet med utgångspunkt från kommunmedlemmarna i fokus. Det handlar om att till exempel leverera goda prestationer, bemötande, rättssäkerhet, trygghet och korta väntetider.

Verksamhetsperspektiv

Verksamhetsperspektivet handlar om kvalitet och effektivitet i verksamhetsprocesserna. Det kan vara ledtider, felminimering, samverkan, ändamålsenlighet, system och metoder.

Medarbetarperspektiv

I medarbetarperspektivet är kvalitet och effektivitet med utgångspunkt från kompetens, medarbetarskap, ledarskap och arbetsmiljö centralt.

Ekonomiperspektiv

Ekonomiperspektivet sätter kvalitet och effektivitet med utgångspunkt från god ekonomisk hushållning i centrum. Exempel på faktorer är rätt kostnadsnivå och god produktivitet.

Uppföljning under 2024

I tabellen nedan beskrivs, med hjälp av kvalitetsindikatorer, i vilken grad nämndernas verksamhet bedrivs i enlighet med grunduppdraget. Den lägsta nivån är ”ej uppfyllt” följt av ”delvis uppfyllt”, i ”hög grad uppfyllt” och slutligen ”helt uppfyllt”. I de fall då ingen uppföljning har gjorts markeras detta med ”ej

utvärderad”. I de fall då bedömningen är ”delvis uppfyllt” eller ”ej uppfyllt” finns en förklaring i texten under tabellen. De bedömningar per perspektiv som presenteras i tabellen består i sin tur av delbedömningar. I de fall där det finns delbedömningar med nivå ”delvis uppfyllt” eller ”ej uppfyllt” beskrivs de.

Nämnder m.m.	Målgrupp	Verksamhet	Medarbetare	Ekonomi
Kommunstyrelsen (KLF*)	I hög grad uppfyllt	Delvis uppfyllt**	I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Kommunstyrelsen (RTJ*)	I hög grad uppfyllt	Helt uppfyllt	Helt uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Kommunstyrelsen (TK*)	I hög grad uppfyllt	Delvis uppfyllt**	I hög grad uppfyllt	Delvis uppfyllt
Barn- och utbildningsnämnden	Delvis uppfyllt	I hög grad uppfyllt	Delvis uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Socialnämnden	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt
Fritids- och kulturnämnden	I hög grad uppfyllt	Delvis uppfyllt	I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Byggnadsnämnden	Helt uppfyllt	Helt uppfyllt	Helt uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Miljönämnden	Helt uppfyllt	Delvis uppfyllt	I hög grad uppfyllt	Delvis uppfyllt

* KLF – kommunledningsförvaltningen, RTJ – räddningstjänsten, TK – tekniska förvaltningen.

I tabellen redogörs för i vilken grad kommunens nämnder når målsättningar inom respektive fokusområde.

** En kvalitetsfaktor bedöms som ”ej uppfyllt”

För 2024 redovisar nämnderna att perspektiven är uppfyllda i hög grad eller helt uppfyllda i 20 (24) fall av 32. I 12 (5) fall bedöms att perspektiven endast delvis är uppfyllda.

Kommunledningsförvaltningen anger under ”Verksamhet” att det har förekommit några driftsavbrott när det gäller e-post, BankID, HR-system och extern webb under året. Avbrotten har varit relativt korta – det längsta avbrottet drabbade e-postservern som var nere under tre timmar.

Tekniska förvaltningen anger under perspektivet Verksamhet att nivån för ”hållbar avloppshantering” inte har uppfyllts. Bedömningen baseras dels på den mängd avloppsvatten som bräddas vid Habo reningsverk, dels på den bräddning som återkommande sker till följd av begränsad kapacitet på överföringsledning från reningsverk till våtmark. Rutinerna kring exploateringskalkyler bör vidareutvecklas.

Barn- och utbildningsnämnden bedömer att målgruppsperspektivet med den kritiska kvalitetsfaktorn Ledning och stimulans är delvis uppfyllt. Ett flerårigt

arbete sker inom förvaltningen för ökad tillgänglighet genom ledning och stimulans från fysisk-, social- och pedagogisk lärmiljö. Det har framkommit att stödsatser för ökad tillgänglighet behöver utformas på olika nivåer. Den första nivån är klassrummet, gruppen, den andra nivån är särskilt stöd inklusive interna resursbelopp vid elevspecifika insatser och den tredje nivån är stöd från en särskild resursenhet. Det återstår att utveckla tillgänglighet genom stödsatser som organiseras från en resursenhet som finns utanför skolenheten. Inom medarbetarperspektivet bedöms den kritiska kvalitetsfaktorn Arbetsmiljö vara delvis uppfyllt. Här hänvisas till att personaltätheten för 2023 är lägre i Habo kommun än för riket.

Socialförvaltningen har klassificerat samtliga perspektiv som delvis uppfyllda. Under verksamhetsperspektivet är det den kritiska kvalitetsfaktorn Rätt kompetens som bedöms som ej uppfyllt. Under året har 31 tjänster annonserat ut. I 11 fall har inte tjänsten kunnat tillsättas. Vidare har inte uppdateringen av förvaltningens verksamhetssystem kunnat genomföras till fullo vilket bland annat har inneburit svårigheter när det gäller planering. Inom ramen för målgrupps-

sperspektivet konstaterar förvaltningen att det under perioden september till december rapporterats att sju beslut om bistånd inte har kunnat genomföras inom tre månader. Under medarbetarperspektivet har de kritiska kvalitetsindikatorerna bedömts vara ”delvis uppfyllda”. Långtidssjukskrivningen är 5,0 procent och korttidssjukfrånvaron 4,1 procent. Rutinen för avgångssamtal har brister – under 2024 finns endast 7 av 28 avgångssamtal dokumenterade. Inom perspektivet för ekonomi har kvalitetsfaktorn effektiv resursanvändning bedömts vara ”ej uppfyllt” på grund av stort övertidsuttag och inhyrd personal.

Fritids- och kulturförvaltningen har bedömt att verksamhetsperspektivet är ”delvis uppfyllt” eftersom lokalerna inte är fullt ut ändamålsenliga.

Under verksamhetsperspektivet och den kritiska kvalitetsfaktorn rättssäkra beslut gör miljönämnden bedömningen att den är delvis uppfyllt. Förvaltningen följer löpande utslagen i de ärenden som överklagas. I en stor majoritet av ärendena under tidsperioden 2021 – 2024 har miljönämndens bedömning slagits fast av prövande instans. Under 2024 överklagades åtta ärenden varav länsstyrelsen i ett fall upphävde miljönämndens beslut. I två fall justerades nivån på vite och tid för åtgärd. För de återstående ärendena har ännu inte besked lämnats. Under ekonomiperspektivet bedöms kvalitetsfaktorn hög kostnadseffektivitet vara delvis uppfyllt. Kostnadstäckningsgraden har sjunkit jämfört med tidigare år vilket förklaras av förändrade regler för fakturering och vakanser.

Kommunstyrelsens bedömning

Kommunstyrelsen bedömer med utgångspunkt från redovisade kritiska kvalitetsfaktorer att nämndernas grunduppdrag i med några undantag fullföljs på ett tillfredsställande sätt. Det är viktigt att påbörjade förbättringsarbeten fortsätter och att nämndernas grunduppdrag kan genomföras på ett helt tillfredsställande sätt.

Kommunens modell för uppföljning

Verksamhetsutvecklingsmålen och kritiska kvalitetsfaktorer följs upp i delårsrapport och årsredovisning. Under innevarande år sker uppföljning i form av dialogmöten mellan representanter för kommunstyrelsen (budgetberedningen) och respektive nämnd och förvaltningsledning i april, augusti och oktober. Utöver detta sker uppföljning inom respektive nämnd och förvaltning.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

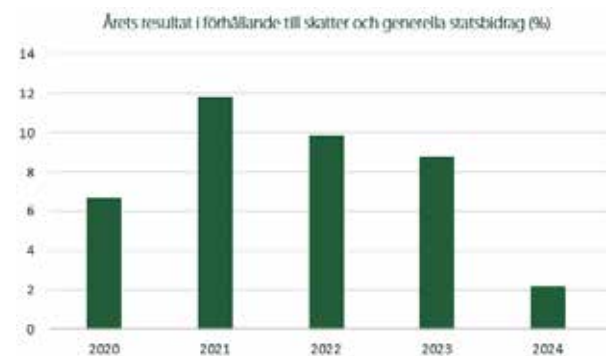
God ekonomisk hushållning

Enligt God ekonomisk hushållning, som regleras i kommunallagen, ska kommunal verksamhet drivas så att kostnaderna för verksamheten inte skjuts på kommande generationer. Kommunfullmäktige har beslutat om fyra finansiella mål för God ekonomisk hushållning.

1. För år 2024 ska resultatet vara minst 0,2 procent i förhållande till skatter och bidrag
2. För åren 2023 till 2026 ska skattefinansieringsgraden exklusive VA varje år vara minst 87 procent räknat som rullande femårsmedelvärde
3. Soliditeten exklusive ansvarsförbindelse för pensioner innan 1998 ska inte understiga 36 procent något av åren 2023 – 2026
4. Nämndernas samlade budgetutfall ska inte något av åren 2023 - 2026 överstiga budgeten

Årets resultat (1)

Resultatet för år 2024 är 21,6 mnkr vilket motsvarar 2,2 procent av skatter och generella statsbidrag. Det innebär att mål 1 nås. Om jämförelsestörande poster exkluderas blir resultatet 18,4 mnkr vilket innebär att målet nås.

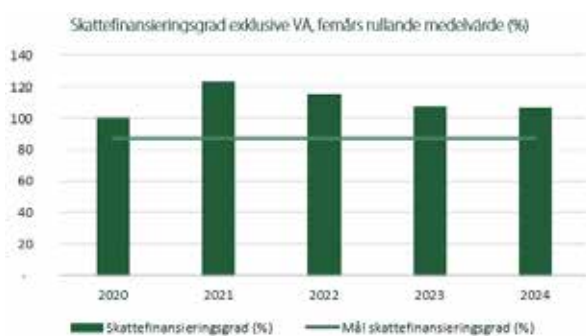
Diagrammet visar årets resultat i förhållande till skatter och generella statsbidrag under perioden 2020 till 2024.

Det ekonomiska resultatet för 2024 är nästan 20 mnkr bättre än budget men väsentligt lägre än 2023. Överskottet i förhållande till budget förklaras huvudsakligen av nämndernas budgetöverskott på 17 mnkr. Under en lång följd av år har Habo kommun redovisat stora budgetöverskott. En viktig förklaring har varit att skatter och generella statsbidrag har

överstigit budgeten. För 2024 har denna trend brutits och kommunen redovisar ett budgetunderskott för denna post på cirka 1 mnkr. Kostnaderna för pensioner har överstigit budget med cirka 3 mnkr medan det finansiella nettot har varit ungefär lika mycket bättre än budget. I övrigt redovisas överskott för ett antal övergripande kostnader på cirka 4 mnkr. Inom ramen för nämndernas resultat finns intäkter för gatukostnadsersättningar på cirka 3 mnkr. Intäkterna har klassificerats som jämförelsestörande.

Skattefinansieringsgraden (2)

Årets bruttoinvesteringar utgör 135,4 mnkr. Om vatten- och avloppsverksamheten (VA) exkluderas stannar utgifterna på 91,3 mnkr. Årets resultat är 25,7 mnkr (exklusive VA) och avskrivningarna 68,8 mnkr (exklusive VA). Det rullande femårsmedelvärdet blir 107 procent. Det innebär att mål 2 uppfylls. Om jämförelsestörande poster exkluderas blir resultatet för kvoten en procentenhet lägre.

Diagrammet visar skattefinansieringsgraden för gjorda investeringar exklusive VA som ett rullande femårsmedelvärde

Det rullande femårsmedelvärdet för skattefinansieringsgraden exklusive VA överstiger 100 procent. För det enskilda året 2024 är skattefinansieringsgraden 104 procent vilket är 64 procentenheter högre än för 2023

Soliditeten (3)

Soliditeten för Habo kommun är 43,9 procent per 2024-12-31 och mål 3 nås. Om jämförelsestörande poster exkluderas blir soliditeten 43,7 procent vilket innebär att målet nås.

Soliditeten exklusive pensionsåtaganden har de senaste fem åren förändrats relativt lite. Måttet som visar soliditeten inklusive pensionsåtagandena innan 1998 har sedan 2020 ökat med åtta procentenheter till

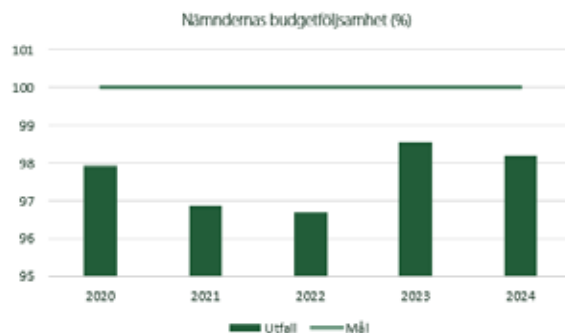

Diagrammet visar kommunens soliditet inklusive och exklusive pensionsåtaganden innan 1998.

33 procent. Sedan 2015 har detta soliditetsmått ökat med nästan 26 procentenheter. Det egna kapitalet har under den senaste tioårsperioden ökat med 433 mnkr, från 252 mnkr till 685 mnkr. Balansomslutningen har ökat med 860 mnkr och är nu 1 560 mnkr. Pensionsåtaganden innan 1998 har sjunkit med 31 mnkr, från 201 mnkr till 170 mnkr de senaste tio åren.

Budgetföljsamhet (4)

Nämndernas samlade budgetöverskott är cirka 17 mnkr för år 2024. Mål 4 om budgetföljsamhet har nåtts. Om jämförelsestörande poster exkluderas blir budgetöverskottet för nämnderna cirka 14 mnkr vilket även det innebär att målet nås.

Diagrammet visar nämndernas samlade avvikelser i förhållande till budget för perioden 2020-2024.

Nämnderna i Habo kommun fortsätter att redovisa bra ekonomiska resultat i förhållande till budget. Den ekonomiska följsamheten gentemot budget är en av kommunens styrkor. Om resultaten justeras för jämförelsestörande poster redovisar nämnderna överskott gentemot budget samtliga år under den senaste femårsperioden. Under avsnittet ”Driftredovisning” redogörs mer detaljerat för nämndernas ekonomiska resultat.

Sammanfattning (5)

Sammanfattningsvis konstateras att samtliga fullmäktiges fyra finansiella mål om God ekonomisk hushållning har uppnåtts år 2024.

Övrigt om kommunens finansiella situation

Årets resultat för kommunkoncernen är 24,0 mnkr och resultat före skatt är 25,5 mnkr. Det är ett resultat som är väsentligt lägre än genomsnittet för de senaste fem åren. Bolagskoncernens totala intäkter var 176,9 mnkr 2024 vilket är en minskning med 3,1 mnkr sedan 2023. I moderföretaget, Habo Energi AB, minskade de totala intäkterna med 2 mnkr till 89,7 mnkr 2024. Omsättningsminskningen förklaras främst av lägre intäkter från elhandeln på grund av lägre prisnivå. Täckningsbidraget från elhandeln är cirka 2 mnkr högre än 2023. Anslutningsavgifterna för bredband minskade med 0,8 mnkr till 2,5 mnkr. Resultatet efter finansiella poster försämrades till en förlust på 3,4 mnkr att jämföra med förra årets förlust på 0,2 mnkr. Volymen såld fjärrvärme ökade med fyra procent jämfört med 2023. I resultatet ingår engångskostnader på 6 mnkr till följd av utrangering av fjärrvärmepanna.

Habo Energi Kraft AB:s omsättning var nära nog oförändrad och blev 51,4 mnkr medan resultatet efter finansiella poster minskade 3,2 mnkr till 6,9 mnkr. Antal kunder i elnätet, 5 121 stycken, var nästan oförändrat jämfört med 2023. Energiförbrukningen i elnätet ökade med 2,3 GWh till 93,6 GWh. Resultatförsämringen sedan 2023 förklaras huvudsakligen av lägre intäkter från anslutningsavgifter, ökade personalkostnader och ökade kostnader för avskrivningar och räntor. För att möta framtida krav på elnätet krävs fortsatta ombyggnader och förstärkningar.

Habo Bostäder AB:s omsättning ökade år 2024 med 2,7 mnkr till 58,3 mnkr. Resultatet efter finansiella poster blev 1,3 mnkr vilket är en ökning med 0,1 mnkr sedan 2023. Resultatet efter finansnetto har varit lägre de senaste två åren jämfört med tidigare år främst på grund av högre räntekostnader men även ökade hyresförluster och merkostnader för underhåll.

Kostnadsutveckling

Utvecklingen av skatter och bidragsintäkter bör ställas i relation till verksamhetens kostnader. I diagrammet nedan visas utfallet för de senaste tio åren.

Diagrammet visar hur verksamheternas nettokostnader förhåller sig till intäkter från skatter och generella statsbidrag under den senaste tioårsperioden.

Det genomsnittliga förhållandet mellan verksamhetens nettokostnader och intäkter från skatt och generella statsbidrag är 94,9 procent för de senaste tio åren. Motsvarande kvot för åren 2020 till 2024 är 93,2 procent. Kvoten för 2024 är 98,3 procent. För 2024 ökade skatter och generella statsbidrag med 2,9 procent medan verksamhetens nettokostnader ökade med 6,4 procent. Det är naturligtvis den stora skillnaden i förändring mellan åren som förklarar att resultatet faller kraftigt mellan 2023 och 2024. En mer detaljerad förklaring kring kostnadsutvecklingen finns i avsnittet om driftredovisning på sidan 49.

För vissa kommunala verksamheter varierar kostnaden beroende på strukturella faktorer. Det handlar till exempel om åldersstruktur, invånarnas sociala bakgrund och elevernas programval i gymnasiet. För att utjämna strukturella kostnadsskillnader finns det ett kostnadsutjämningsystem mellan Sveriges kommuner.

Standardkostnaden är den beräknade teoretiska kostnaden som motiveras av kommunens struktur. Den kan också beskrivas som den kostnad kommunen skulle ha haft om verksamheten bedrevs till en genomsnittlig avgifts-, ambitions-, och effektivitetsnivå med hänsyn till de egna strukturella faktorerna enligt kostnadsutjämningsystemet. Vid kostnadsjämförelser mellan kommuner är det lämpligt att jämföra skillnader mellan kommunens verkliga kostnad och den beräknade standardkostnaden för verksamheten. En negativ avvikelse innebär att kommunen har en kostnadsnivå som är lägre än vad strukturen motiverar.

Enligt tabellen nedan är kostnaderna för Habo kommun år 2023 högre för fritidshem, förskola, äldreomsorg och LSS (insatser enligt Lagen om stöd

och service till vissa funktionshindrade) än vad som kan förväntas med hänsyn till strukturella faktorer. Kostnaderna är lägre än vad som kan förväntas för grundskola, gymnasieskola och individ- och familjeomsorg. Kostnadsavvikelsen för äldreomsorg har sjunkit från över 50 procent år 2014 till 21 procent 2023 efter att ha varit 14 procent 2022. En nettokostnadsavvikelse kan ha olika förklaringar. Det kan till exempel vara så att en kommun har valt att satsa

extra resurser på en eller flera verksamheter. En annan förklaring kan vara att verksamheten inte bedrivs på ett tillräckligt effektivt sätt.

På kommunnivå drivs verksamheterna på en kostnadsnivå som är ungefär i nivå med vad som kan förväntas med hänsyn till förutsättningarna.

Nyckeltal	2023	2022	2021	2020	2019
Nettokostnadsavvikelse fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet, (%)	5,4	-2,0	-4,4	0,8	-2,4
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)	11,2	7,8	8,7	13,7	6,5
Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9, (%)	-8,7	-5,5	-7,9	-6,4	-6,1
Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola, (%)	-9,3	-7,8	-6,2	-6,9	-5,8
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)	-15,4	-19,4	-10,0	-1,6	-2,9
Nettokostnadsavvikelse LSS, (%)	8,7	12,4	16,0	17,1	17,4
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)	20,6	13,9	16,3	16,8	20,0
Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS), andel (%)	0,8	-0,1	0,1	2,5	1,7

I tabellen redovisas uppgifter om nettokostnadsavvikelsen för Habo kommun under åren 2018 till 2022.

Investeringar

År 2024 uppgår investeringsutgifterna inklusive anslutningsavgifter till 123 mnkr vilket är 190 mnkr lägre än år 2023. Affärsverksamheten, vars verksamhet bekostas av abonnenterna, står för 28 procent av investeringarna.

Diagrammet visar bruttoinvesteringsnivån per år för de senaste tio åren.

Investeringsutgifterna har varit 119 mnkr per år i genomsnitt under perioden 2015 - 2024. Årets nettoinvesteringsutgifter uppgår till 123 mnkr och är ett trendbrott. Åren 2022 och 2023 var år med mycket höga investeringsnivåer. I början av 2000-talet låg de årliga investeringsnivåerna på mellan 30 och 40 mnkr.

Investeringsnivån för de närmast kommande åren beräknas vara på en fortsatt hög nivå, dock inte i nivå med 2023. En mer utförlig redogörelse för investeringar finns i stycket Investeringsredovisning 2024.

Nettoinvesteringsutgifterna i bolagskoncernen uppgick till 182 mnkr under 2024. Det är 221 mnkr mindre än 2023 och 25 mnkr lägre än genomsnittet för de senaste fem åren.

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Det görs inte någon avsättning eller uttag från resultatutjämningsreserven för år 2024.

Soliditet

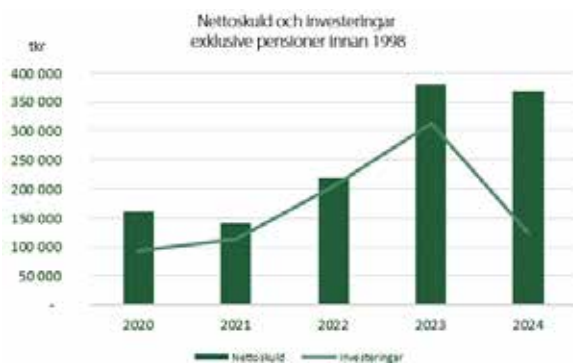
En organisations soliditet visar betalningsförmågan på lång sikt. Måttet beskriver hur stor del av organisationens tillgångar som finansieras med egna medel. I kommunal redovisning redovisas ofta två soliditetsmått, dels ett mått där pensionsförpliktelserna innan 1998 redovisas som en skuld, dels ett mått där förpliktelserna redovisas inom linjen.

Soliditeten i kommunkoncernen exklusive pensionsåtaganden innan 1998 var 34 procent och inklusive

pensionsåtagandena innan 1998 27 procent per 2024-12-31. Soliditetsvärdena är oförändrade för kommunkoncernen sedan 2023. Under de senaste fem åren har soliditeten inklusive pensionsåtagandena innan 1998 förbättrats med 5 procentenheter. Den förbättrade soliditeten förklaras huvudsakligen av goda resultat inom såväl kommunen som de kommunala bolagen under framförallt åren 2020 till 2023.

Låneskuld och finansnetto

Den långfristiga externa låneskulden minskade under 2024 från 465 mnkr till 455 mnkr. Kommunens nettoskuld var 369 mnkr, exklusive pensionsåtaganden innan 1998, vid utgången av år 2024. Det är en minskning med 11 mnkr sedan 2023. Under perioden 2020 till 2024 har nettoskulden ökat med 209 mnkr samtidigt som investeringsutgifterna har varit cirka 850 mnkr.

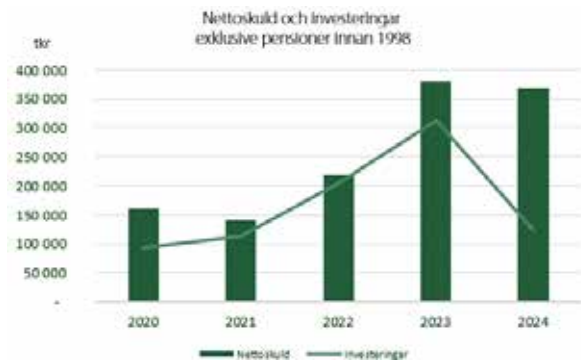

Diagrammet visar Habo kommuns nettoskuld och investeringsnivån under åren 2020 till 2024.

Kommunkoncernens externa långfristiga skuld uppgår 2024 till 1 075 mnkr vilket är en ökning med 35 mnkr sedan 2023 och 334 mnkr sedan 2020.

Kommunens finansiella netto är skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader. Årets finansnetto blev -13,8 mnkr vilket är en försämring med 5,7 mnkr jämfört med 2023. Förändringen förklaras av såväl volym- som prisförändringar. Under 2024 har den genomsnittliga långfristiga låneskulden ökat från 419 mnkr till 465 mnkr. Den genomsnittliga låneräntan var 3,6 procent för 2024 vilket är 1,1 procentenheter högre än föregående år. Den 31 december 2024 hade 51 procent av kommunens långfristiga låneskuld fast ränta.

Det finansiella nettot i kommunkoncernen var -31,8 mnkr (-20,2 mnkr år 2023). Den genomsnittliga låneräntan i koncernen var 2,8 procent 2024 och 2,2 procent 2023.

Diagrammet visar hur kommunens finansiella netto har förändrats under perioden 2020 till 2024.

För åren 2020 till 2022 har finansnettona varit positiva. Med början 2022 men framförallt under 2023 skedde betydande upplåning framförallt till följd av kommunens bygginvesteringar på Kärnekullaområdet. Under 2023 lånade kommunen 160 mnkr, till den då relativt höga räntenivån, för att finansiera byggnadsprojekten.

Pensionsåtaganden

Pensionsåtagandena redovisas enligt den så kallade blandmodellen i överensstämmelse med lagen om kommunal redovisning och bokföring. Modellen innebär att pensionsrätter intjänade innan 1998 tas upp som en ansvarsförbindelse. Utbetalningarna från dessa pensionsrätter redovisas som en kostnad. Pensionsrätter intjänade från 1998 tas upp som en avsättning. Förändringen av avsättningen liksom utbetalningar från dessa pensionsrätter redovisas som en kostnad.

Ansvarsförbindelsen uppgår vid utgången av 2023 till 170,3 mnkr inkl. löneskatt. Det är en ökning med 4,8 mnkr jämfört med 2023. Pensionsmedlen återlänas.

Pensionskostnader	2024	2023
Löpande utbetalningar (mnkr)	56,9	48,2
Avsättning (mnkr)	14,1	11,5
Löneskatt (mnkr)	20,3	11,8
Summa	91,3	71,5

Balanskravsresultat

Årets balanskravsresultat är 21,4 mnkr efter justering av samtliga realisationsvinster.

Balanskravsresultat	mnkr
Årets resultat enligt resultaträkningen	21,6
Samtliga realisationsvinster (-)	- 0,2
Realisationsvinster enligt undantag (+)	-
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper (-/+)	-
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper (+/-)	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	21,4
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv (-)	-
Användning av medel från resultatutjämningsreserv (+)	-
Balanskravsresultat	21,4

Väsentliga personalförhållanden 2024

Personalstatistik

Den 31 december 2024 har Habo kommun 1 093 månadsanställda. Av dem är 999 tillsvidareanställningar, vilket motsvarar 965 årsarbetare. Övriga anställningar, 94 stycken, utgörs av särskild visstidsanställning (SÄVA), vikariat, tidsbegränsad enligt skollagen (obehörig) och övrigt. I kategorin övrigt återfinns bland annat de anställda som är över 68 år och medarbetare som har en provanställning. Antalet tillsvidareanställda medarbetare har ökat med 17 jämfört med föregående år medan antalet visstidsanställningar har minskat med 5 medarbetare. De förvaltningar som ökat är barn- och utbildningsförvaltningen, 13 medarbetare och socialförvaltningen, 7 medarbetare. Tekniska förvaltningen har minskat med

3 medarbetare och övriga förvaltningar har motsvarande antal medarbetare som föregående år. Inom barn- och utbildningsförvaltningen har den anpassade grundskolan ökat i omfattning. Det är en verksamhet som är resurskrävande då omsorgsbehovet många gånger är stort.

Inom förskolan har antalet medarbetare minskat med 5 personer i jämförelse med 2023. Detta beror på 31 färre barn 2024 jämfört med 2023.

Inom socialförvaltningen har en ny gruppbostad öppnat. En annan förklaring till ökningen är ökade behov inom hemtjänsten och inom individ- och familjeomsorgen. Inom tekniska förvaltningen har några medarbetare avslutat sin anställning och dessa har inte återbesatts. Vaktmästeriet tog över 2 medarbetare från barn- och utbildningsförvaltningen.

Tabell 1. Antal anställda per anställningsform

Urval: tillsvidareanställda och visstidsanställda

	2024	2023	2022
Tillsvidareanställda	999	982	939
Provanställning	0	1	4
Tidsbegränsade enl. Skollagen (obehöriga)	34	34	30
Vikariat	44	41	34
Särskild visstidsanställning (SÄVA)	6	11	14
Övrigt	10	12	12
Totalt antal anställda	1 093	1 081	1 033

Könsfördelning

I Habo kommun är andelen kvinnliga tillsvidareanställda 79 procent vilket är en marginell minskning mot föregående år, 80 procent. Inom barn- och utbildning och vård- och omsorg finns en överrepresentation av kvinnor, 82 procent respektive 87 procent. I dessa förvaltningar har andelen män ökat jämfört med föregående år, dock marginellt, från 17 procent till 18

procent respektive från 12 procent till 13 procent. De förvaltningar som har en överrepresentation av män är fritids- och kulturförvaltningen 61 procent liksom räddningstjänsten 75 procent. På fritids- och kulturförvaltningen har andelen kvinnor ökat jämfört med föregående år. Den förvaltning som är mest jämställd är kommunledningsförvaltningen där andelen kvinnliga tillsvidareanställda är 63 procent.

Tabell 2. Antal tillsvidareanställda fördelat per kön

Urval: tillsvidareanställda

	2024	2023	2022
Kvinnor	793	783	741
Män	206	199	198
Totalt	999	982	939

Åldersfördelning

Medelåldern bland kommunens tillsvidareanställda är 45 år, vilket är ett år äldre än föregående år

Tabell 3. Medelålder per förvaltning

Urval: tillsvidareanställda

Förvaltning	2024	2023	2022
Barn- och utbildningsförvaltningen	45	44	44
Fritids- och kulturförvaltningen	45	45	46
Kommunledningsförvaltningen	48	49	49
Miljöförvaltningen	46	46	46
Räddningstjänsten	39	38	44
Socialförvaltningen	44	44	44
Tekniska förvaltningen	46	46	46
Totalt	45	45	45

Heltidsresan

Heltidsresan är ett utvecklingsprojekt som drivs av SKR och Kommunal mellan åren 2016–2024 där målet är att heltidsarbete ska bli norm inom välfärdens kvinnodominerade verksamheter. Projektet ska vara slutfört den 31 december 2024, men arbetet med att öka andelen som arbetar heltid fortgår även därefter.

I heltidsprojektet finns tre nyckeltal som följs upp: andel heltidsanställda, andel heltidsarbetande och genomsnittlig sysselsättningsgrad.

Tabell 4. Antal anställda och heltidsanställda, % per förvaltning

Urval: tillsvidareanställda

Förvaltning	Antal anställda			Andel heltidsanställda		
	2024	2023	2022	2024	2023	2022
Barn- och utbildningsförvaltningen	418	405	397	88,6%	88,2%	87,8%
Fritids- och kulturförvaltningen	18	18	17	100,0%	100,0%	89,5%
Kommunledningsförvaltningen	37	37	38	92,5%	92,5%	92,7%
Miljöförvaltningen	8	9	11	88,9%	100,0%	100,0%
Räddningstjänsten	4	4	3	100,0%	100,0%	100,0%
Socialförvaltningen	254	242	216	79,4%	77,3%	74,5%
Tekniska förvaltningen	115	115	95	84,6%	82,7%	77,2%
Totalt	854	830	777	85,5%	84,5%	82,7%

Inom socialförvaltningen, som är den förvaltning som arbetat med heltid som norm under längst tid, var andelen heltidsanställda 45,7 procent 2018. 2024 är andelen heltidsanställda 79,4 procent, en ökning med 2,1 procentenheter sedan föregående år och 33,7 procentenheter sedan 2018 då projektet startade. Inom kommunen som helhet är andelen heltidsanställda 85,5 procent, en ökning med 1,0 procentenhet sedan föregående år och en ökning med 14,0 procentenheter sedan 2018.

2018 var andelen heltidsarbetande i kommunen som helhet 63,2 procent. 2024 är andelen heltidsarbetande

76,2 procent en ökning med 1,3 procentenheter sedan föregående år och en ökning med 13 procentenheter sedan 2018. Inom socialförvaltningen, som är den förvaltning som arbetat med heltid som norm under längst tid, var andelen heltidsarbetande 2018 42,8 procent. 2024 är andelen heltidsarbetande 76,3 procent en ökning med 33,5 procentenheter sedan 2018 och en ökning med 4,7 procentenheter sedan föregående år.

Arbetad tid

Övertid och mertid

Övertid och mertid minskade från 17 144 timmar till 15 528 timmar mellan åren 2023 och 2024. Mycket av minskningen kan förklaras av en minskad korttidsfrånvaro. Vid tillfälligt behov av ytterligare personal i verksamheterna, när vikarier inte är tillgängliga, används fyllnadstid eller övertid.

Andel frånvaro som täcks av timvikarier

År 2024 har 21,2 procent av frånvaron inom kommunen täckts av timvikarier. Det är en minskning med 1,3 procentenheter jämfört med 2023. I arbetet med heltidsresan är ett mål att minska andelen frånvaro

som täcks av timanställda. Om en större andel av de anställda arbetar heltid, behöver inte lika många nya medarbetare rekryteras. När fler arbetar heltid skapas bättre förutsättningar för kontinuitet och kvalitet i verksamheten.

Andel arbetad tid utförd av timvikarier

År 2024 har 7,7 procent av arbetad tid inom kommunen utförts av timvikarier, vilket är 0,1 procentenheter högre än 2023 års nivå. Bland de tre största förvaltningarna har barn- och utbildningsförvaltningen och tekniska förvaltningen ökat andel arbetad tid som utförs av timvikarier, 4,8 procent respektive 4,2 procent medan socialförvaltningen har minskat arbetad tid som utförs av timvikarier, 13,5 procent.

Personalomsättning

Personalomsättningen i kommunen som helhet uppgick under 2024 till 7,6 procent, en minskning med knappt 2 procentenheter jämfört med 2023. Under året slutade 72 medarbetare vilket är 17 medarbetare färre än föregående år. Av de som slutade sin anställning under 2024 var det 10 medarbetare som slutade på grund av pension. Den förvaltning där flest medarbetare slutat är socialförvaltningen, 29 medarbetare följt av barn- och utbildningsförvaltningen, 22 medarbetare. Under 2023 slutade 41 medarbetare inom socialförvaltningen medan det inom barn- och utbildningsförvaltningen slutade 30 medarbetare. Ser man på personalomsättningen, medarbetare som slutat sin anställning i relation till medelantalet anställda, ligger kommunledningsförvaltningen i topp med 13 procent. Miljöförvaltningen respektive socialförvaltningen är de förvaltningar som kommer näst i tur med 11 procent respektive 10 procent. Då miljöförvaltningen är en mindre förvaltning ger det ett stort genomslag om någon/några medarbetare slutar.

Personalomsättningen bland chefer uppgick under 2024 till 10,9, ökning med 6 procent jämfört med 2023.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för samtliga anställda i Habo kommun 2024 har minskat med 0,2 procentenheter till 6,1 procent. Om vi endast ser på tillsvidareanställda är sjukfrånvaron på samma nivå som 2023, 6,2 procent. Samtliga förvaltningar, förutom kommunledningsförvaltningen och miljöförvaltningen, har minskat sin sjukfrånvaro jämfört med 2023. I en mindre förvaltning ger det ett stort genomslag om någon/några medarbetare är sjuka. Fritids- och kulturförvaltningen och tekniska förvaltningen har minskat sin sjukfrånvaro mest. Åldersgruppen -29 år har ökat sin sjukfrånvaro medan övriga åldersgrupper har minskat sin sjukfrånvaro. 8 procent av tillsvidareanställda inom kommunen är 29 år och yngre. Det är främst den korta sjukfrånvaron som ökat.

Tabell 5. Obligatorisk redovisning av sjukfrånvaro

Urval: urvalet är gjort på SKRs rekommendationer, tillsvidareanställda, visstidsanställda samt timavlönade.

	2024	2023	2022
Total sjukfrånvarotid	6,1%	6,3%	7,7%
Långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer)	35,0%	35,9%	41,3%
Sjukfrånvaro, kvinnor	6,6%	6,7%	8,3%
Sjukfrånvaro, män	4,4%	4,8%	5,4%
Sjukfrånvaro, – 29 år	6,0%	4,9%	6,6%
Sjukfrånvaro, 30-49 år	5,5%	5,8%	7,1%
Sjukfrånvaro, 50 -	7,0%	7,5%	9,0%

Tabell 6. Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid

Urval: urvalet är gjort på SKRs rekommendationer, tillsvidareanställda.

Förvaltning	2024	2023	2022
Barn- och utbildningsförvaltningen	4,6%	4,9%	5,7%
Fritids- och kulturförvaltningen	3,3%	4,2%	13,9%
Kommunledningsförvaltningen	3,1%	2,8%	4,6%
Miljöförvaltningen	7,4%	1,4%	10,8%
Räddningstjänsten	0,3%	0,4%	0,4%
Socialförvaltningen	9,2%	9,3%	11,1%
Tekniska förvaltningen	6,6%	7,5%	9,5%
Totalt	6,2%	6,2%	8,0%

Förväntad utveckling

Kommunen och de helägda bolagen har under den senaste femårsperioden visat goda ekonomiska resultat vilket har inneburit en förstärkning av kommunkoncernens ekonomiska styrka. Det ekonomiska resultatet för 2024 är betydligt svagare än tidigare resultat under 2020-talet men väsentligt starkare än budgeten för året. År 2022 och framförallt 2023 har förutom de goda resultaten karaktäriserats av mycket höga investeringsnivåer och nyupplåning. Investeringsnivån för 2024 är mycket lägre än för 2022 och 2023 och trots ett relativt svagt resultat kunde låneskulden amorteras med 10 mnkr. Den externa långfristiga låneskulden i kommunen var vid årsskiftet 455 mnkr och nu per den sista januari 440 mnkr. Soliditeten, exklusive pensionsåtaganden innan 1998, är nu tillbaka på samma nivå som 2020 – cirka 44 procent.

För åren 2024 till 2027 beräknas de årliga investeringarna bli betydligt lägre för kommunen jämfört med åren 2022 och 2023. Under förutsättning att resultaten kan bibehållas på en god nivå finns möjlighet till viss konsolidering under några år. Det är viktigt att denna konsolidering kan genomföras eftersom det i ett lite längre perspektiv finns behov av omfattande investeringar i reningsverk men kanske även äldreboende. Några år med lite större överskott gör det mycket enklare att klara framtida investeringar utan att behöva öka skuldbördan alltför mycket.

Kommunen förväntas fortsätta att växa de närmaste tio åren. Tillväxttakten är dock efter utvecklingen i världen de senaste åren och de låga födelsetalen mer osäker. I den senaste befolkningsprognosen per februari 2025 har invånarantalet reviderats ner i förhållande till prognosen per september 2024. För 2025-12-31 har en nedrevidering gjorts med 157 invånare, från 13 698 till 13 541 invånare, per 2026-12-31, med 103 invånare till 13 892 och per 2027-12-31 med 98 invånare till 14 375 invånare. För 2030-12-31 är nedrevideringen lägre – från 15 806 till 15 749 invånare. Nedrevideringen innebär ett tryck på kommunens ekonomi de närmaste åren. Intäkter i form av skatter och generella statsbidrag minskar samtidigt som det är svårt att minska kostnaderna i motsvarande grad.

Kommunsektorn har som helhet flera goda ekonomiska år bakom sig innan 2024. Skatteunderlaget har vuxit och de generella statsbidragen har utvecklats relativt väl. Många kommuner ser nu tuffare år framför sig och en viktig förklaring är den demografiska utvecklingen. Framförallt kommer befolkningen över 80 år att växa snabbt såväl i absoluta som relativa tal. Det kommer med stor sannolikhet att innebära ökade ekonomiska kostnader samtidigt som andelen av befolkningen som är i arbetsför ålder minskar.

Det är en stor styrka att nämnderna som helhet åter redovisar ett ekonomiskt utfall som är lägre än budget samtidigt som prestationer och kvalitet hålls på en hög nivå. Verksamheternas nettokostnadsavvikelser följs årligen och analyseras i samband med budget och bokslut. De avvikelser som finns ska förklaras och i de fall där förklaringarna inte är tillfredsställande ska insatser göras för att komma till rätta med obalanserna. För vissa verksamheter har det genomförts medvetna satsningar som innebär att nettokostnadsavvikelsena avviker från det förväntade. På total nivå är Habo kommuns nettokostnadsavvikelse 0,8 procent. Detta innebär att nettokostnadsnivån är något högre än vad som kan förväntas.

Kommunen står, som tidigare beskrivits, även fortsättningsvis inför stora investeringar. För att inte låneskulden ska skena måste resultatnivån hållas på en hög nivå. Det innebär bland annat att fortsatt arbete med fokus på värdeskapande aktiviteter för kommunens invånare är helt avgörande för hur kommunen ska lyckas. Vi måste hela tiden ställa oss frågan – är detta en aktivitet som innebär att vi använder medborgarnas resurser på bästa sätt. Det är också oerhört viktigt att ta tillvara den utvecklingskraft som finns hos medarbetarna.

Strategiskt hållbarhetsarbete

Det strategiska hållbarhetsarbetet utgår från Habo kommuns vision "Habo kommun - den hållbara kommunen för hela livet". Kommunens strategiska hållbarhetsarbete omfattar alla dimensioner av hållbar utveckling och bygger på de åtta hållbarhetsprinciperna, Agenda 2030 med de globala hållbarhetsmålen, de nationella/regionala miljömålen, de folkhälsopolitiska målen och lokala mål samt den nationella klimat- anpassningsstrategin. Kommunen arbetar brett och tillsammans med de kommunala bolagen.

En hållbar utveckling i Habo

För Habo kommun innebär hållbar utveckling att värna om människor och sociala hänsyn, att minimera den negativa påverkan på planeten, att hushålla med de resurser vi fått och använda dem på bästa sätt samt att främja ekonomisk hållbarhet. Målet är att Habo kommun ska vara en plats där vi kan leva ett gott liv med god hälsa, möjlighet till arbete, hem och meningsfull fritid, att alla ska få plats och känna sig välkomna, oavsett ålder, etniskt ursprung, kön eller religion – samtidigt som utvecklingen sker inom planetens gränser. En hållbar utveckling är en grundläggande förutsättning för en positiv samhällsutveckling.

Fokus under 2024

Under 2024 har det strategiska hållbarhetsarbetet varit fokuserat på att utveckla hur kommunen kan styra och leda med Agenda 2030, att genomföra hållbarhetsarbetet utifrån fem huvudsakliga fokusområden samt Samhällsutvecklingsmålet psykisk hälsa.

Resultaten i Hållbarhetsboks slutet 2024 visar att Habo går i riktningen till en hållbar kommun. Den samlade bedömningen visar att fokusområdena Utbildning, kommunikation och engagemang, Hållbar konsumtion och produktion, Hållbart nyttjande av natur, vatten och mark samt Strategisk kemikaliehantering är i hög grad uppfylla medan fokusområdet En klimatsmart kommun för minskad klimatpåverkan är delvis uppfyllt.

Exempel på guldkorn 2024:

- färdigställt klimat- och sårbarhetsanalysen, KSA, och säkerställt att vi har ett systematiskt klimatanpassningsarbete på plats
- systematiserat och förbättrat verktyg och arbetsätt för hållbar upphandling
- 27 % av inköpta arbetskläder är från det gröna sortimentet
- Hälsocenter har kommit igång igen och utvecklats
- 90 % av personbilarna är miljöfordon
- Sänkt CO2-utsläppen från våra resor och transporter samt från köldmediumläckage
- Ökat produktionen av förnybar el med 20 % jämfört med 2023
- Elanvändningen i egenägda fastigheter minskar för tredje året i rad
- Produktionen av solex fortsätter stadigt att öka för sjunde året i rad
- Minskat både serveringsvinn och tallriksvinn
- Gjort många praktiska insatser för biologisk mångfald och ekosystemtjänster genom plantering och val av växter, buskar, träd
- Fixat iordning fler dagvattendammar
- Förbättrat vandringsleder

Utveckling av strategiskt hållbarhetsarbete, styrning och ledning med Agenda 2030

Under 2024 har Habo kommun bland annat:

- reviderat det kommunkoncern gemensamma miljöprogrammet genom att justera i målen, anpassa programmet efter nuvarande förutsättningar och baka ihop alla mål och åtgärder inom miljöarbetet i ett gemensamt program. Resultatet är att kommunen kraftsamlar, förenklar och ytterligare förstärker måluppfyllnad.
- fortsatt att utveckla det strategiska sociala hållbarhetsarbetet genom att arbeta med och mejsla fram lokala utmaningar inom de globala hållbarhetsmål som berör sociala aspekter i Agenda 2030 och de nationella folkhälsopolitiska målen. Kommunen påbörjade förslag till ett kommungemensamt program för social hållbarhet. Som en del i detta gjorde kommunen också en översyn över befintliga styrande dokument och handlingsplaner som berör social hållbarhet. Arbetet pausades vid halvårsskiftet i väntan på en strategisk plan för Habo kommun.
- arbetat för att utveckla och kvalitetssäkra planering och uppföljning av det kommunkoncern gemensamma miljö- och hållbarhetsarbetet med hjälp av systemstöd. En del i denna utveckling är att se över hur vi följer upp kommunens Agenda 2030-arbete, såväl inom miljö- och kemikalieprogrammen som genom de utvalda globala hållbarhetsmålen i nämndernas grunduppdrag i budgeten.
- hållit i arbetet att integrera Agenda 2030 i budgeten och arbetat in utvalda globala hållbarhetsmål i nämndernas och förvaltningarnas grunduppdrag. Med detta angreppssätt får globala hållbarhetsmålen konkret koppling till kommunens budget, resultat och uppföljning, vilket integrerar hållbarhetsarbetet in i kärnverksamheten.
- även om huvuddelen av Agenda 2030 tas om hand i grunduppdrag och i kommungemensamma styrande dokument behöver styrmodellen stödja att en prioritering görs där en förflyttning bedöms som önskvärd för att på ett bra sätt kunna möta de utmaningar som Habo står inför. Under året har varje nämnd haft i uppdrag att i budgetarbetet se över hur nämnden kan prioritera och sätta egna verksamhetsutvecklingsmål utifrån de Agenda 2030 målen, som är extra angelägna att prioritera.
- kontinuerligt arbetat med att koppla styrande dokument till Agenda 2030 och väva samman i lokala mål, strategier och program. Under 2024 har kommunen på detta sätt arbetat med till exempel skyfallsplan, program för trygghet och säkerhet och utkast till reviderad näringslivsstrategi. Ungefär hälften av de styrande dokumenten inom kommunens verksamheter inkluderar numera Agenda 2030 och globala hållbarhetsmålen.

Exempel på insatser under 2024 och några utmaningar

Globalt hållbarhetsmål

Exempel på väsentliga insatser under 2024

Arbetat med NOVA - stegförflyttning för individer som står mycket långt ifrån arbetsmarknaden. Målet är att deltagare ska komma vidare till nästa steg mot arbete, utbildning eller annan försörjning.

Tillhandahålla säker specialkost och näringsberäknad kost till förskola, skola, funktionshinderomsorg och äldreomsorg.

Nya rutiner för att öka elevernas närvaro i grundskolan. Hälsocenter för förbättrad psykisk och fysisk hälsa. Aktiviteter för att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre. Trafiksäkerhetsåtgärder.

Tillgängliga lärmiljöer, såväl fysiskt som psykiskt.

Utbildning för kommunanställda och vissa externa parter inom brandskydd, hjärt- och lungräddning och suicidprevention.

Projekt för att förebygga och upptäcka våldsatthet och våldsutövande i nära relation.

Insatser för tryggad dricksvattenförsörjning, förbättrad avloppsvattenhantering och hållbar infrastruktur. Projektering för nytt/ombyggt reningsverk.

Energieffektivisering av fastigheter. Installation av solceller.

Systematiskt arbetsmiljöarbete. Tar emot feriepraktikanter och personer för arbetsträning/social träning, med syfte att ta steg för att nå det riktiga arbetslivet, men även ungdomar med psykisk ohälsa och frånvaroproblematik i skolan.

Exempel på utmaningar

Ökad belastning inom socialtjänstens område på grund av förskjutningen av Arbetsförmedlingens uppdrag och nya SoL.

Förbereda inför lagkrav på aktivitetsstöd.

Främja psykisk hälsa

Pojkars skolresultat

Heltidsarbete

Minska energiförbrukningen. Producera förnybar energi.

Säkerställa rekrytering och fortsatt god attraktivitet som arbetsgivare

Globalt hållbarhetsmål

Exempel på väsentliga insatser under 2024

Ej rapporterat för 2024.

Brukarundersökningar inom ekonomiskt bistånd och missbruk för analys och åtgärder kring bemötande och upplevelse av hjälp/stöd.

Tillsyn på inomhusmiljöer i bostäder och förebyggande rutiner för skötsel och underhåll.

Utformning och anpassningar av lek- och aktivitetsmiljöer. Kontinuitetsplanering internt i kommunen.

Hållbar upphandling till exempel genom att utveckla checklista för hållbar upphandling.

Aktivt arbete inom kostverksamheten för att minska matsvinnet, stickprovsmätningar och utbildningsinsatser för kostpersonal.

Riskbedömning och utfasning av farliga kemiska produkter. Fritidsbanken.

Införande av fordonsflottesystem för att effektivisera och kvalitetssäkra. Systematiskt klimatanpassningsarbete med fokus på klimat- och sårbarhetsanalys och prioriterade klimatrisker i Habo.

Naturvård Vätterbäckar. Hantering av ekosystemtjänster - en del i handläggning av strandskyddsdispenser, bevilja förhandsbesked, utforma detaljplaner. Arbete med grönplan inkl. inventering och förslag på utveckling.

Uppbyggnad av funktioner inom civilt försvar.

Räddningstjänst under höjd beredskap.

Hemtjänstindex – Habo fortsatt utveckling för att höja kvalitet ytterligare. Arbetat fram brottsförebyggande lägesbild och åtgärdsplan.

Arbetat fram strategisk plan för Habo kommun med Agenda 2030 som grundförutsättning och med tre strategiska målområden.

Exempel på utmaningar

Att få barn- och hållbarhetsperspektiv att genomsyra beslut och kärnverksamhet

Hållbart resande

Cirkulära konsumtionsmönster

Minska klimatpåverkan. Utsläpp från transporter och resor.

Främja biologisk mångfald

Tillit till det demokratiska systemet

Resultaträkning, mnkr

	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Verksamhetens intäkter (not 3, 6,)	160,8	175,4	306,6	324,5
Verksamhetens kostnader (not 4, 6)	-1 021,4	-967,0	-1 122,2	-1 068,2
Avskrivningar (not 5)	-75,3	-59,8	-102,0	-84,1
Verksamhetens nettokostnader	-936,0	-851,4	-917,6	-827,8
Skatteintäkter (not 7)	721,0	700,0	721,0	700,0
Generella statsbidrag (not 8)	250,4	239,6	250,4	239,6
Verksamhetens resultat	35,4	88,2	53,7	111,8
Finansiella intäkter (not 9)	4,7	5,5	3,5	1,8
Finansiella kostnader (not 10)	-18,5	-11,2	-31,8	-22,0
Resultat efter finansiella poster	21,6	82,4	25,5	91,6
Skattekostnader			-1,4	-3,1
Årets resultat	21,6	82,4	24,0	88,5
Resultat i % av skatter och bidrag	2,2	8,8		

Balansräkning, mnkr

	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Tillgångar				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar (not 11)	1,0		1,0	
Materiella anläggningstillgångar				
-Mark, byggnader och anläggningar (not 12)	1 199,5	1 072,4	1 912,7	1 777,7
-Maskiner och inventarier (not 13)	51,0	53,5	61,5	65,3
-Pågående investeringar (not 14)	89,3	155,7	157,1	202,5
Summa materiella anläggningstillgångar	1 339,7	1 281,6	2 131,3	2 045,5
Finansiella anläggningstillgångar (not 15)	30,7	29,6	16,4	15,3
Bidrag till Infrastruktur (not 16)	12,3	13,0	12,3	13,0
Omsättningstillgångar				
- Övriga omsättningstillgångar (not 17)	96,4	108,3	125,9	136,3
- Kassa och bank (not 18)	88,2	56,8	88,5	90,6
Summa omsättningstillgångar	184,6	165,1	214,3	226,9
Summa tillgångar	1 568,4	1 489,3	2 375,4	2 300,7
Eget kapital, avsättningar och skulder				
Eget kapital (not 19)				
Årets resultat	21,6	82,4	24,0	88,5
Resultatutjämningsreserv	13,2	13,2	13,2	13,2
Övrigt eget kapital	650,3	567,9	780,4	691,9
Totalt eget kapital	685,1	663,5	817,7	793,6
Avsättningar				
- Pensioner (not 20)	86,0	62,0	86,0	62,0
- Övriga avsättningar (not 21)	6,9	7,4	39,8	38,9
Summa avsättningar	92,8	69,4	125,8	101,0
Skulder				
Långfristiga skulder (not 22)	580,5	580,7	1 200,2	1 155,5
Kortfristiga skulder (not 23)	210,0	175,7	231,7	250,6
Summa skulder	790,4	756,4	1 432,0	1 406,1
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 568,4	1 489,3	2 375,4	2 300,7
Borgensåtaganden/ansvarsförbindelser (not 24)	790,8	741,0	170,3	165,5
Soliditet, exkl. ansvarsf pensioner	43,7%	44,5%	34,4%	34,5%
Soliditet, inkl. ansvarsf. Pensioner	32,8%	33,4%	27,3%	27,3%

Kassaflödesanalys, mnkr

	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Löpande verksamhet				
Årets resultat	21,6	82,4	24,0	88,5
Justering för ej likviditetspåverkande poster				
- Avskrivningar	75,3	59,8	102,0	84,1
- Nedskrivningar	0,9	6,8	0,9	6,8
Avsättningar				
<i>Deponi ny avsättning</i>				
<i>Deponi återförd avsättning</i>	-0,7	-9,4	-0,7	-9,4
<i>Avsättning till skatter</i>			1,4	3,1
<i>Övriga avsättningar</i>	24,2	18,6	24,3	18,6
- Upplösning av bidrag till infrastruktur	0,7	0,7	0,7	0,7
- Övrigt		-0,6	5,5	-0,6
Summa ej likviditetspåverkande poster	100,3	75,9	134,0	103,3
Förändring av rörelsekapitalet				
- Ökn(-)/Minskn(+) varulager	-0,9	-7,0	0,8	-7,5
- Ökn(-)/Minskn(+) kortfr fordr	12,7	-1,0	9,6	22,1
- Ökn(+)/Minskn(-) kortfr skuld	34,3	8,5	-18,9	24,7
Summa förändring av rörelsekapitalet	46,2	0,5	-8,5	39,3
Investeringsverksamhet				
Nettoinvesteringar *)	-135,4	-327,7	-195,3	-418,2
Köp finansiella anläggningstillgångar	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Övrigt				
Summa investeringsverksamhet	-136,5	-328,8	-196,4	-419,3
Finansieringsverksamhet				
Ökning(+)/minskning (-) långfristiga skulder	-0,3	172,2	44,7	182,2
Summa finansieringsverksamhet	-0,3	172,2	44,7	182,2
Bidrag till Infrastruktur				
Utbetalning av bidrag till Infrastruktur		-2,2		-2,2
Årets kassaflöde	31,3	0,0	-2,1	-8,3
Likvida medel vid årets början	56,8	56,8	90,6	98,8
Likvida medel vid årets slut	88,2	56,8	88,5	90,6

Noter, mnkr

Not 1, Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är i huvudsak upprättad i enlighet med lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer. Se särskild rubrik, avvikelser från RKR:s rekommendationer.

Kommunkoncernens och sammanställda räkenskaper

Kommunkoncernen består av följande kommunala företag.

Bolag

Habo Energi AB
June Avfall och Miljö AB
Inera AB

Ägarandel

100 %
5 %
0,2 %

Inga förändringar i sammansättningen av kommunkoncernen har skett under räkenskapsåret. June Avfall och Miljö AB och Inera AB ingår inte i de sammanställda räkenskaperna eftersom dess andel av kommunala kommunkoncernens omsättning och omslutning är obetydlig.

Den sammanställda redovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med rekommendation R16. Den sammanställda redovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att anskaffningskostnaden för aktier i dotterbolag har eliminerats mot dotterbolagens egna kapital.

Värderings- och omräkningsprinciper

Anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett prisbasbelopp, vilket för 2024 motsvarar 57 300 kr.

Materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus eventuell avskrivning och nedskrivning.

Avskrivning av anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk. Ränta under byggtid tillämpas inte. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar.

Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen: 3, 5, 10, 15, 20, 30, 50, 60 år. Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod framgår av not i respektive grupp.

Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (till exempel verksamhetsförändringar, tekniskskiftet, organisationsförändringar). Normalt omprövas dock inte tillgångars nyttjandeperiod om avskrivningstiden är 10 år eller lägre och det bokförda restvärdet understiger 500 000 kr.

I Habo kommun tillämpas komponentavskrivning från och med räkenskapsåret 2014. Det har inte genomförts någon omräkning av investeringar genomförda före 1 januari 2014.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna med det belopp de beräknas inkomma.

Omsättningstillgångar på exploateringsområden motsvaras av direkta och indirekta upparbetade kostnader på tomtmark som ska säljas.

Leasing

Aktuell leasing avser huvudsakligen bilar och inventarier. Bedömning har gjorts att leasing avseende dessa

avtal kan klassas som operationella. Ett hyresavtal klassificeras som finansiell leasing.

Skulder och avsättningar

Anläggningsavgifter inom VA-verksamheten bokförs som förutbetalda intäkter och periodiseras på 50 år.

Investeringsbidrag från offentliga organ bokförs som kortfristig skuld. I takt med att underliggande anläggningar skrivs av så periodiseras investeringsbidraget för att minska kapitalkostnaderna.

Avsättning för pensioner värderas enligt RIPS i enlighet med RKR 10.

Avsättning för återställande av deponi är upptagen till det belopp som beräknas betalas ut kommande år.

Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Löner har belastats med ett personalkostnadspålägg på 46 %. Detta ska täcka sociala avgifter, avtalsförsäkringar och pensionskostnader.

Kapitalkostnad består av verklig avskrivningskostnad och internränta. Denna kostnad belastar investerande förvaltning. Internränta beräknas på ingående bokfört värde för varje redovisningsperiod, för respektive anläggning. Avskrivningar minskar bokfört värde varvid internräntan minskar över tid. Internräntan var under 2024 2,5 % (affärsverksamhet 2,5 %).

Avvikelser från RKR:s rekommendationer

Intäkter (RKR R2)

Överuttag av VA- avgifter bokförs i kommunens redovisning som ökning av eget kapital. I not 17 Eget kapital, specificeras ingående- och utgående värde avseende VA-verksamheten.

I rapporteringen av VA-verksamheten redovisas från och med 2022 överskott/underskott som förändring av förutbetalda intäkter VA-kollektivet, under rubriken kortfristiga skulder.

Not 2, Uppskattningar och bedömningar

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster redovisas i not till verksamhetens intäkter och verksamhetens kostnader (not 6).

Realisationsposter, tomtförsäljning, exploateringsersättningar samt nedskrivningar redovisas alltid som jämförelsestörande.

	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Not 3, Verksamhetens intäkter				
Försäljning	30,8	21,7	25,7	16,3
Taxor och avgifter	54,4	47,6	54,4	47,6
Hyror	15,5	15,2	65,6	62,9
Bidrag från stat och myndigheter	56,2	60,2	56,2	60,2
El- och fjärrvärmedistribution			92,1	97,5
Realisationsvinster	0,2	1,9	0,2	1,9
Övrigt	3,7	28,8	12,3	38,1
Summa verksamhetens intäkter	160,8	175,4	306,6	324,5
Not 4, Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-585,7	-548,6	-615,2	-578,5
Pensioner	-91,2	-71,5	-93,7	-73,8
Varor	-41,1	-45,5	-87,3	-95,6
Tjänster	-64,3	-66,4	-87,5	-91,0
Bidrag	-17,6	-16,6	-17,6	-16,6
Köp av verksamhet	-178,6	-170,8	-178,6	-170,8
Lokalhyror, fastighetservice	-42,2	-40,8	-36,0	-35,1
Avsättningar			0,0	0,0
Nedskrivningar	-0,9	-6,8	-0,9	-6,8
Reaförluster	0,0	0,0	-5,6	0,0
Summa verksamhetens kostnader	-1 021,4	-967,0	-1 122,2	-1 068,2
Not 5, Avskrivningar				
Byggnader och tekniska anläggningar	-61,7	-47,0	-86,1	-69,6
Maskiner och inventarier	-13,1	-12,3	-15,3	-13,9
Finansiell leasing	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Summa avskrivningar	-75,3	-59,8	-102,0	-84,1
Not 6, Jämförelsestörande poster				
Realisationsvinster	0,2	1,9	0,2	1,9
Övrigt, Försäljning av tomter	0,4	18,3	0,4	18,3
Övrigt, exploateringsersättningar	3,2	7,0	3,2	7,0
Realisationsförluster	0,0		-5,6	
Nedskrivningar	-0,9	-6,8	-0,9	-6,8
Kostnad sålda exploateringsfastigheter	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Summa jämförelsestörande poster	2,6	20,0	-3,0	20,0
Not 7, Skatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	721,8	686,3	721,8	686,3
Slutavräkning	2,5	3,3	2,5	3,3
Preliminär slutavräkning	-3,3	10,3	-3,3	10,3
Summa skatteintäkter	721,0	700,0	721,0	700,0

	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Not 8, Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	167,4	159,4	167,4	159,4
Kostnadsutjämning	40,1	47,1	40,1	47,1
Regleringsbidrag	40,5	30,6	40,5	30,6
LSS-utjämning	-34,9	-31,1	-34,9	-31,1
Fastighetsavgift	33,2	31,3	33,2	31,3
Generella bidrag från staten	4,0	2,248	4,0	2,2
Summa generella statsbidrag och utjämning	250,4	239,6	250,4	239,6
Not 9, Finansiella Intäkter				
Utdelningar från koncernföretag		2,0		
Utdelningar på aktier och andelar	0,5		1,3	0,0
Ränteintäkter	2,2	1,5	2,2	1,8
Borgensavgifter	2,0	2,0		
Summa Finansiella intäkter	4,7	5,5	3,5	1,8
Not 10, Finansiella Kostnader				
Räntekostnad lån	-17,2	-10,2	-30,5	-21,0
Räntekostnad finansiell leasing	-0,7	-0,8	-0,7	-0,8
Övriga finansiella kostnader	-0,5	-0,3	-0,5	-0,3
Summa Finansiella Kostnader	-18,5	-11,2	-31,8	-22,0
Not 11, Immateriella tillgångar				
Ingående anskaffningsvärde				
Överfört från pågående anläggningar	1,0		1,0	
Utgående anskaffningsvärde	1,0		1,0	
Utgående redovisat värde	1,0		1,0	
Not 12, Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	1 657,6	1 245,1	2 739,9	2 244,4
Överfört från pågående anläggningar	190,5	417,9	219,3	470,5
Försäljningar	-0,4	-0,2	-0,4	-0,2
Utrangeringar	0,0	-5,1	-31,1	-5,1
Omklassificeringar	0,0	0,0	10,2	30,4
Utgående anskaffningsvärde	1 847,7	1 657,6	2 937,8	2 739,9
Ingående ack. avskrivningar	-562,7	-515,7	-903,5	-834,3
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangering	0,0	0,5	24,6	0,5
Överföringar				
Årets avskrivningar	-62,2	-47,5	-86,7	-69,6
Utgående ack avskrivningar	-624,9	-562,7	-965,5	-903,5

	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Ingående ack. nedskrivningar	-22,4	-22,9	-58,7	-59,2
Försäljningar				
Utrangeringar	0,0	2,3	0,0	2,3
Årets nedskrivningar	-0,9	-1,8	-0,9	-1,8
Utgående ack nedskrivningar	-23,3	-22,4	-59,6	-58,7
Utgående redovisat värde	1 199,5	1 072,4	1 912,7	1 777,7
<i>Därav finansiell leasing</i>	<i>12,4</i>	<i>13,0</i>	<i>12,4</i>	<i>13,0</i>
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjande period år</i>	<i>26,4</i>	<i>27,5</i>		
Not 13, Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	159,7	144,5	184,6	167,4
Överfört från pågående anläggningar	10,7	17,4	11,4	19,8
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	-0,4
Utrangeringar	-0,7	-2,2	-2,5	-2,2
Omklassificeringar			0,2	
Utgående anskaffningsvärde	169,7	159,7	193,8	184,6
Ingående ack. avskrivningar	-101,9	-91,8	-115,1	-103,2
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,6	2,1	2,4	2,6
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Omklassificeringar			0,0	
Årets avskrivningar	-13,1	-12,3	-15,3	-14,5
Utgående ack avskrivningar	-114,4	-101,9	-128,0	-115,1
Ingående ack. Nedskrivningar	-4,3	-1,7	-4,3	-1,7
Försäljningar				
Utrangeringar				
Årets nedskrivningar	0,0	-2,6	0,0	-2,6
Utgående ack nedskrivningar	-4,3	-4,3	-4,3	-4,3
Utgående redovisat värde	51,0	53,5	61,5	65,3
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod år</i>	<i>8,4</i>	<i>8,0</i>		
Not 14, Pågående investeringar				
Redovisat värde vid årets början	155,7	263,1	202,5	304,7
Investeringar	135,4	327,7	166,9	363,2
Överfört till färdigställda anläggningar	-201,9	-435,1	-212,2	-465,5
Redovisat värde vid årets slut	89,3	155,7	157,1	202,5
Summa pågående anläggningar	89,3	155,7	157,1	202,5

	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Not 15, Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier				
-Habo Energi AB	0,2	0,2		
-Villkorat aktieägartillskott, Habo Energi	15,0	15,0		
-June Avfall o Miljö AB	1,1	1,1	1,1	1,1
-Övrigt	0,0	0,0	0,9	0,9
Summa	16,2	16,2	1,9	1,9
Andelar i Kommuninvest	14,4	13,3	14,4	13,3
Summa finansiella anläggningstillgångar	30,7	29,6	16,4	15,3
Not 16, Bidrag till statlig infrastruktur				
-Bidrag till statlig infrastruktur-Trafikverket Rondell				
Ingående avsättning	16,6	16,0	16,6	16,0
Nya avsättningar		0,6	0,0	0,6
-Ack upplösning bidrag till statlig infrastruktur	-4,2	-3,6	-4,2	-3,6
Redovisat värde vid årets slut	12,3	13,0	12,3	13,0
Summa Bidrag till statlig infratraktur	12,3	13,0	12,3	13,0
Not 17, Övriga omsättningstillgångar				
Kundfordringar	11,8	6,8	18,7	13,6
Varav koncerninterna	0,0	0,2	0,0	0,2
Diverse fordringar	70,4	83,0	73,3	82,5
Upplupna intäkter/förutbetalda kostnader	2,6	6,1	15,1	18,6
Fordran mervärdesskatt	1,3	3,0	2,4	4,4
Varulager	10,4	9,5	16,5	17,3
Summa omsättningstillgångar	96,4	108,3	125,9	136,3
Not 18, Kassa och bank				
Kassa och bank	56,0	56,8	56,3	90,6
Koncernkonto (fordran bolagskoncern)	32,1		32,1	
Summa Kassa och bank	88,2	56,8	88,5	90,6
Not 19, Eget kapital				
Ingående eget kapital	663,5	581,1	793,6	705,1
Korrigeringspost Ingående eget kapital				
Därav affärsverksamhet (VA)	5,3	7,5	5,3	7,5
Årets resultat	21,6	82,4	24,0	88,5
Därav affärsverksamhet (VA)	-4,1	-2,3	-4,1	-2,3
Va-verksamhet ack eget kapital	1,2	5,3	1,2	5,3
Summa Eget kapital	685,1	663,5	817,7	793,6

	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Not 20, Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser				
Avsatt till pensioner				
Pensionsbehållning OPF-KL	0,1			
Förmånsbestämd/kompl pension	62,5	43,6	62,5	43,6
Ålderspension	6,5	6,1	6,5	6,1
Pension till efterlevande	0,2	0,2	0,2	0,2
Summa pensioner	69,2	49,9	69,2	49,9
Löneskatt	16,8	12,1	16,8	12,1
Summa avsatt till pensioner	86,0	62,0	86,0	62,0
Ingående avsättning	62,0	43,4	62,0	43,4
Nya förpliktelser under året	19,2	15,0	19,2	15,0
Varav				
Förmånsbestämd pension	15,3	12,8	15,3	12,8
Övrigt	0,3		0,3	
OPF-KL justering	0,1		0,1	
Årets utbetalningar	-1,4	-1,3	-1,4	-1,3
Ränte- och basbeloppsuppräknig	5,2	3,5	5,2	3,5
Övrig post	-0,1		-0,1	
Förändring av löneskatt	4,7	3,6	4,7	3,6
Summa avsättning för pensioner och likn. förpliktelser	86,0	62,0	86,0	62,0
Not 21, Övriga avsättningar				
Uppskjuten skatt			32,9	31,5
Avsatt för återställning av deponi				
Redovisat värde vid årets början	7,4	16,8	7,4	16,8
Nya avsättningar				0,0
Ianspråktaget av tidigare avsättningar	-0,7	-9,4	-0,7	-9,4
Utgående avsättningar	6,6	7,4	6,6	7,4
Avsatt till bidrag medfinansiering statlig infrastruktur				
Avsatta medel Trafikverket ombyggnad rondell				
Redovisat värde vid årets början		2,2		2,2
Nya avsättningar		0,6		0,6
Utbetalda medel Trafikverket		-2,8		-2,8
Återstående medel avsättning Trafikverket				
Övrigt	0,3		0,3	
Summa övriga avsättningar	6,9	7,4	39,8	38,9

	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023
Not 22, Långfristiga skulder				
Långfristiga lån Kommuninvest	455,0	465,0	1 074,8	1 039,8
Långfristig skuld finansiell leasing	14,4	14,7	14,4	14,7
Anläggnings/anslutningsavgifter	97,8	89,6	97,8	89,6
Skuld för investeringsbidrag	13,2	11,4	13,2	11,4
Summa långfristiga skulder	580,5	580,7	1 200,2	1 155,5
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta (%)	3,6	2,6	2,8	2,2
Genomsnittlig kapitalbindningstid (år)	1,4	1,2	2,8	2,7
Kapitalförfall andel av lån (%)				
0-1 år	64	43	34	30
1-3 år	22	57	33	37
3-5 år	12	-	26	13
5-10 år	2	-	7	20
Över 10 år	-	-	-	-
Genomsnittlig räntebindningstid (år)	1,3	1,0	2,5	2,5
Not 23, kortfristiga skulder				
Kortfr skulder till konc företag	32,1		0,0	0,0
Leverantörsskulder	56,2	76,8	78,7	120,2
- Varav koncerninterna	1,3	0,8	1,3	0,8
Semesterlöneskuld inkl arb giv avg	32,1	31,1	34,5	33,2
Upplupna löner inkl arb giv avg	1,5	1,4	1,5	1,4
Upplupen särskild löneskatt	16,2	11,3	16,8	12,2
Upplupen pension (individuell del)			0,0	2,0
Personalens källskatter	8,9	8,9	9,5	9,4
Arbetsgivaravgifter (december)	11,3	10,8	11,9	11,3
Avgiftsbestämd pension	16,4	15,1	16,4	13,2
Övrigt	35,3	20,4	62,5	47,7
Summa kortfristiga skulder	210,0	175,7	231,7	250,6

	Kommunen		Koncernen	
	2024	2023	2024	2023

Not 24, Borgensåtaganden/ansvarsförbindelser

Habo kommun har i augusti 2001 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner som per 2024-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Habo kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2024-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 601 095 707 587 kronor och totala tillgångarna till 603 916 952 803 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 130 582 687 kronor (0,18809 %) och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 143 300 949 kr (0,18931 %).

Koncernföretag				
Habo Bostäder	326,0	331,0		
Habo Energi	202,5	152,5		
Habo kraft	92,0	92,0		
Summa koncernföretag	620,5	575,5		
Pensionsförmåner inarbetade före 1998, inkl löneskatt	170,3	165,5	170,3	165,5
Summa Ansvarsförbindelser	790,8	741,0	170,3	165,5

Not 25, Leasing

Finansiella Leasingavtal

Externa finansiella leasingavtal

Fastigheter

Totala Minimileaseavgifter	32,0	32,0	32,0	32,0
Nuvärde minimileaseavgifter	14,4	14,7	14,4	14,7
<i>Därav förfall inom 1 år</i>	1,0	1,0	1,0	1,0
<i>Därav förfall inom 1-5 år</i>	4,7	4,7	4,7	4,7
<i>Därav förfall senare än 5 år</i>	9,8	10,1	9,8	10,1

Not 26, Upplysning om upprättade särredovisningar

Särredovisning enligt Lag (2006:42) om allmänna vattentjänster. Resultat och balansräkning för VA-verksamheten samt underlag till dessa förvaras på ekonomienheten.

Not 27, Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision

Totalkostnad revision (tkr)	1 035	843	1 305	1 082
<i>Därav räkenskapsrevision (tkr)*</i>	210	125	450	306

Driftredovisning

I tabellen nedan redogörs för nämnder och förvaltningars ekonomiska utfall för år 2024 i förhållande till budget och föregående år.

Nämnd/förvaltning	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse	Bokslut 2023	Förändring*
Kommunfullmäktige	1 002	798	204	1 038	-240
Revision	1 338	1 035	303	843	192
Överförmyndare	1 316	1 268	48	1 494	-226
Kommunstyrelse	7 552	7 212	340	7 971	-759
Räddningstjänsten	9 254	9 211	43	8 657	554
Kommunledningsförvaltningen	36 678	35 192	1 486	34 823	369
Tekniska förvaltningen	54 888	46 031	8 857	39 126	6 905
Byggnadsnämnden	4 251	4 441	-190	4 894	-453
Fritids- och kulturförvaltningen	27 968	28 265	-297	22 887	5 378
Barn- och utbildningsförvaltningen	542 483	540 401	2 082	501 217	39 184
Socialförvaltningen	255 696	249 679	6 017	229 642	20 037
Vatten- och avloppsverksamheten	2 507	4 076	-1 569	2 252	1 824
Miljöförvaltningen	5 585	4 373	1 212	3 908	465
Exploatering	78	1 566	-1 488	-16 848	18 414
Övrigt		-1 500	1 500	9 588	-11 088
Summa	950 596	932 048	18 548	851 492	80 556
Finansiering och finansiellt netto	-952 692	-953 661	969	-933 864	-19 797
Total summa	-2 096	-21 613	19 517	-82 372	60 759

* Bokslut 2024 i förhållande till bokslut 2023

Nämnderna redovisar ett utfall som är cirka 17 mnkr lägre än budget. Om utfallet justeras för relevanta jämförelsestörande poster blir det samlade budgetöverskottet cirka 14 mnkr. De fyra verksamheterna som brukar sorteras in under politisk verksamhet redovisar ett budgetöverskott på 0,9 mnkr. Det största överskottet står kommunstyrelsen för och det förklaras huvudsakligen av att det har betalats ut färre bredbandstöd än budgeterat.

Räddningstjänsten, byggnadsnämnden och fritids- och kulturnämnden redovisar relativt små avvikelser från budgeten.

Byggnadsnämnden redovisar ett underskott på 190 tkr. Intäkterna för bygglov m.m. var 600 tkr lägre än budget och kostnaderna för personal var 500 tkr lägre än budget. Nämnden har under flera år redovisat relativt stora budgetöverskott på grund av att bygglovavgifterna har överstigit budget samtidigt

som personalkostnaderna på grund av vakanser och frånvaro har varit lägre än budgeterat. Under åren 2020 och 2021 var bygglovsintäkterna cirka 2 mnkr högre per år än för 2024.

Kommunens största nämnd, barn- och utbildningsnämnden, redovisar ett budgetöverskott på 2,1 mnkr vilket motsvarar 0,4 procent av budgeten. Antalet barn och elever har varit färre än budgeterat. I förskolan var det 7 färre, inom grundskolan 5 färre, inom gymnasieskolan 15 elever färre men på fritidshemmen var det 30 elever fler än budgeterat. Förskolan redovisar ett budgetunderskott på 2,1 mnkr vilket huvudsakligen förklaras av måltidskostnader som överstiger budget. Grundskolan är den största verksamheten med en nettobudget på 268,6 mnkr. Budgetöverskottet blev 3,0 mnkr 2024. Gymnasieskolan har haft färre elever än budgeterat och redovisar ett överskott på 0,9 mnkr. Den anpassade gymnasieskolan har haft två elever mer än budgeterat och har ett budgetunder-

skott på 1,1 mnkr. Kostnaden per barn och elev har ökat sedan 2023. Inom förskolan ökade kostnaden per barn med 11,1 procent från 144 tkr till 160 tkr och för fritidshemmen var ökningen 10,7 procent, från 28 tkr per barn till 31 tkr per barn. Ökningarna inom skolan var 5,7 procent för grundskolan och 4,0 procent för gymnasieskolan. Jämfört med 2023 har lönerna ökat med 3,5 procent och personalomkostnadspålägget med 3,4 procentenheter. Den nya förskolan och skolan på Kärnekulla innebär ökade lokalkostnader i absoluta tal och räknat per barn och elev. I förskolan ökar kostnaden från 23,9 tkr per barn till 26,2 tkr per barn mellan åren 2022 och 2024. Under tidsperioden har verksamheten vid andra förskolor förändrats vilket har påverkat lokalkostnaderna positivt för förvaltningen. För grundskolan är ökningen större – här ökar kostnaden per elev från 17,1 tkr 2022 till 26,2 tkr 2024.

Socialnämnden redovisar ett överskott i förhållande till budget på 6,0 mnkr motsvarande 2,4 procent. Det är framförallt verksamheten för äldreomsorg och hälso- och sjukvård som visar överskott i förhållande till budget. Årets överskott är 5,7 mnkr vilket är en stor förbättring jämfört med 2023 då verksamhetens budgetunderskott var 4,3 mnkr. Nettokostnadsökningen är 11,8 mnkr i förhållande till 2023. De viktigaste förklaringarna till budgetöverskottet är att efterfrågan på platser inom särskilt boende blev mindre än beräknat vilket har inneburit att den planerade särskilda boendeenheten Linden inte har öppnat. Det budgetmässiga överskottet blev 3,3 mnkr. Verksamheterna för hemteam och dagverksamheten redovisar ett sammanlagt budgetunderskott på 1,5 mnkr. Hemtjänstverksamheten har ett budgetunderskott 2,9 mnkr exklusive statsbidrag på 3,6 mnkr för tidigare års arbete med att minska antalet timanställda. Budgetöverskottet för övriga verksamheter inom äldreomsorg och hälso- och sjukvård är 0,2 mnkr.

Under 2024 har det inte varit några kostnader för utskrivningsklara patienter. Funktionshinderomsorgen har ett budgetunderskott på 0,4 mnkr. Verksamheten inom assistans redovisar budgetunderskott på 2,0 mnkr medan gruppboendena överskott uppgick till 1,6 mnkr. Funktionshinderomsorgens nettokostnader har ökat med 5,0 mnkr mellan 2023 och 2024. Nettokostnaderna för individ- och familjeomsorg har överstigit budget med 0,5 mnkr. Kostnaderna har ökat med 6,7 mnkr jämfört med 2023. Antalet äldre i Habo kommun förväntas växa snabbt de närmaste åren. Enligt kommunens senaste befolkningsprognos ökar antalet som är 65 år eller äldre från 2 248 personer 2020 till 3 042 personer 2024. Ökningen för gruppen 85 år och äldre är ännu snabbare, under perioden – förväntas en ökning från 210 till 466 personer.

Det negativa resultatet för vatten- och avloppsverksamheten förklaras huvudsakligen av lägre avgiftsin-
täkter, ökade kostnader för planarbete och bygglov samt ersättningar i samband med utbyggnad av ledningsnätet.

Miljönämnden redovisar även 2024 ett mycket stort budgetöverskott i förhållande till verksamhetens omfattning. Överskottet beror framförallt på lägre personalkostnader till följd av vakanser och frånvaro.

På raderna Finansiering och finansiellt netto och Övrigt redovisas ett totalt budgetöverskott på 2,5 mnkr. Intäkterna för skatter och generella statsbidrag understiger budget med drygt 1 mnkr, det finansiella nettot är drygt 3 mnkr bättre än budget och pensionskostnaderna är drygt 3 mnkr högre än budgeterat. Förändringen av semesterlöneskulden är drygt 1 mnkr lägre än budgeterat och i övrigt förklaras överskottet till stor del av reserver som inte har behövt utnyttjas.

Investeringsredovisning, tkr

Förvaltning	Budget	Utfall		Netto
		Utgift	Inkomst	
Barn- och utbildningsförvaltningen	4 422	2 415		2 415
Fritids- och kulturförvaltningen	6 434	4 313		4 313
Kommunledningsförvaltningen	20 962	12 059		12 059
- Därav Räddningstjänst	12 499	9 953		9 953
Socialförvaltningen	3 186	2 023		2 023
Tekniska förvaltningen	75 887	62 972		62 972
- Därav adm TK	5 200	2 479		2 479
- Därav fastighetsenheten	24 644	18 929		18 929
- Därav gatu- och parkenheten	46 043	41 565		41 565
Exploateringsverksamhet	14 665	7 222		7 222
Affärsverksamhet	65 711	44 414		44 414
Summa	191 267	135 418		135 418
Offentliga bidrag investeringar			-2 332	-2 332
Anslutningsavgifter VA			-10 184	-10 184
Totalsumma	191 267	135 418	-12 516	122 902

År 2024 uppgick kommunens nettoinvesteringsbudget till 191 mnkr. De faktiska nettoinvesteringarna blev 123 mnkr vilket utgör 64 procent av budgeten. Det är högre än genomsnittet för den senaste femårsperioden där 58 procent av investeringsbudgeten har förbrukats. Cirka 54 mnkr av budgetöverskottet föreslås föras över till investeringsbudgeten för 2025. Samtliga verksamheters faktiska investeringsutgifter understiger de budgeterade. Den största differensen finns på affärsverksamheten (VA) där bland annat arbetet med dubblerad huvudvattenledning har blivit försenad och 8 mnkr reserveras till 2025.

År 2024 var gatu- och parkenhetens investeringsutgifter 40 mnkr. Det är investeringar i lekparker, gator, gång- och cykelvägar och åtgärder för att minska effekterna av skyfall. Investeringsutgifterna för Vatten- och avloppsverksamheten (VA) uppgick till 34 mnkr. Utgifterna består bland annat av projektering för ombyggnad av reningsverket, nya ledningar i Fagerhult och övrig ledningsförnyelse. Fastighetsenhetens investeringar på 18 mnkr fördelas på underhåll, ombyggnad vid Hagabodaskolan och Kärnekulla förskola. Räddningstjänsten har köpt en ny släckbil för 6 mnkr och övrig utrustning för 4 mnkr. Investeringarna vid övriga verksamheter uppgår till 20 mnkr.

Staplarna visar investeringsbudgetar (netto) och utfall för perioden 2020 till 2024.

Kommunens kvalitet i korthet – KKiK

Allmänt

Kommunens kvalitet i korthet (KKiK) är ett verktyg för att få kunskap om kommunens kvalitet i förhållande till den egna kommunen över tid och i jämförelse med andra kommuner. Det är Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) som står bakom KKiK, och under 2024 har cirka 180 kommuner deltagit i mätningen.

Under de senaste tre åren har KKiK genomgått förändringar och anpassningar av nyckeltal och mätområden i syfte att göra jämförelserna än mer användbara för kommunerna. Från och med 2018 delas faktorerna in i områdena:

- Barn och unga
- Stöd och omsorg
- Samhälle och miljö

I avsnitten nedan presenteras resultatet för Habo kommun i förhållande till övriga kommuner som deltagit i undersökningen. Varje resultat har klassificerats enligt en färgskala.

 Grön färg: Habos resultat ligger bland de 25 % av kommunerna med bäst resultat.

 Gul färg: Habos resultat ligger bland de 50 % av kommunerna som finns i mitten.

 Röd färg: Habos resultat ligger bland de 25 % av kommunerna med sämst resultat.

Resultaten redovisas i tidsserier om fyra eller fem år. Habo kommun har inte deltagit i alla mätningar och för vissa resultat saknas uppgifter för 2024. Komplettering sker senare under året. I de fall där uppgifter saknas är det markerat med e.t (ej tillgängligt).

Barn och unga

Antal inskrivna barn per årsarbetare i förskolan är oförändrat 5,4 mellan 2022 och 2023. Habo kommun var 2023 bland de 25 procent av kommunerna som hade högst kostnad per barn i förskola.

Habo kommun redovisar bra resultat när det gäller elevernas kunskapsresultat och trivsel.

När det kommer till effektivitet inom grundskola hör kommunen till den fjärdedel av kommunerna i landet som har lägst kostnad per elev i grundskolan. Kostnaden per elev i gymnasieskolan har ökat successivt under perioden 2020-2023. Flertalet av eleverna från Habo går gymnasiet i Jönköping.

Titel	2024	2023	2022	2021	2020
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, antal	e.t.	5,4	5,4	5,5	5,3
Kostnad förskola, tkr/inskrivet barn (all regi)	e.t.	202	185	175	172
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesproven i svenska och svenska som andra språk, kommunala skolor, andel (%) *	73	70	85	genomfördes inte pga. covid	genomfördes inte pga. covid
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	91,1	87,7	95,4	91,9	91,8
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	86,8	89,3	90,3	88,3	90,7
Elever i åk 8: Hur nöjd är du med din skola? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	64	69	69	e.t.	e.t.
Kostnad grundskola F-9 hemkommun, kr/elev	e.t.	117	113	108	106
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommunen (%)	80,1	79,2	79,9	78,7	82,0
Kostnad gymnasieskola hemkommun, tkr/elev	e.t.	141	131	130	130

Stöd och omsorg

Väntetiden för att få flytta in på särskilt boende har under många år varit låg i Habo kommun men har ökat kraftigt de senaste tre åren. För 2024 var medelvärdet från ansökan till erbjudet inflyttningsdatum 90 dagar.

personer vilket innebär att kommunen nu för första gången sedan mätningarna startades finns bland den fjärdedel av kommunerna som hade.

Det genomsnittliga antalet personal som en hemtjänsttagare mötte under en 14-dagarsperiod var 15

Titel	2024	2023	2022	2021	2020
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - förbättrad situation, andel (%)	94	e.t.	89	85	79
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv	e.t.	2 233	2 094	2 207	2 395
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	84	e.t.	45	88	e.t.
Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), minus ersättning från FK enl SFB, kr/inv	e.t.	5 878	5 185	5 351	5 425
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	90	71	63	15	41
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	15	17	19	19	21
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	77	80	87	e.t.	86
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	93	93	91	e.t.	84
Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+	e.t.	255	243	255	252

Samhälle och miljö

Det saknas i nuläget uppgifter för flera av parametrarna under rubriken samhälle och miljö. Delaktighetsindex visar en samlad bild av hur väl kommunen möjliggör för medborgarna att delta i kommunens utveckling. Poängen baseras på 18 frågor om möjligheterna till medborgardelaktighet. Enligt RKA kan frågorna tolkas olika av olika personer vilket kan påverka resultatet.

Titel	2024	2023	2022	2021	2020
Insamlat hushållsavfall totalt, kg/person	e.t.	414	453	448	542
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	e.t.	59	54	56	51
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet under hela året enligt Ekomatcentrum, andel (%)	e.t.	e.t.	30	29	29
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	48	41	e.t.	e.t.	44
Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus, antal dagar	e.t.	10	30	44	e.t.

A photograph of a person riding a bicycle in a park. The person is wearing a blue jacket and blue pants. The bicycle is white. In the foreground, there is a large field of tulips in various colors including yellow, white, orange, and red. The background is slightly blurred, showing a paved path and some greenery.

Nämndernas verksamhetsberättelse

Kommunfullmäktige

Lisbet Bärenholdt
Ordförande

Sandra Lidberg
Förvaltningschef

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Fullmäktige beslutar bland annat om övergripande visioner, mål och budget. Kommunfullmäktige har 35 ledamöter och 19 ersättare från de olika partierna.

Årets ekonomiska resultat (tkr)

Årets ekonomiska resultat (tkr)	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse	Bokslut 2023
Kommunfullmäktige	1 002	798	204	1 038

Kommunfullmäktige redovisar ett budgetöverskott för år 2024 på 204 tkr. Överskottet avser till största delen valnämndens verksamhet.

Nyckeltal

Nyckeltal	2024	2023	2022	2021	2020
Nettokostnad/invånare (kr)	75	79	63	56	67
Verksamhetens andel av total nettokostnad (%)	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Nya motioner under året	8	10	11	5	18
Besvarade motioner under året	7	11	7	9	13
Obesvarade motioner under året	4	3	3	1	5
Kostnad för politisk verksamhet (tkr)*	8 858	9 000	8 112	8 586	8 578
Politisk verksamhet, kostnad per invånare (kr/inv.)	664	683	627	677	686

* Ny beräkning från och med 2023. Värdena för tidigare år har justerats.

Revision

Robert Larsson
Ordförande

Revision

Den kommunala revisionen är ett demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska och pröva ansvarstagandet inom kommunen. Revisionen är oberoende och genomförs på uppdrag av kommunfullmäktige i enlighet med kommunallagen och god revisionsledning. Revisionens arbete inte är en del av kommunens interna styrning, utan sker självständigt och oberoende från de verksamheter som granskas. För att säkerställa en professionell granskning har revisionen under 2024 anlitat Deloitte som sakkunnigt biträde.

Årets ekonomiska resultat (tkr)

Årets ekonomiska resultat (tkr)	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse	Bokslut 2023
Förtroendevalda	460	275	185	278
Biträden	878	760	118	565
Summa kostnader	1 338	1 035	303	843

Ekonomi

Revisionens totala budgetöverskott för 2024 uppgår till 303 tkr, där både de förtroendevalda revisorerna och sakkunniga biträden redovisar ett överskott.

Revisionens resurser har under året varit tillräckliga för att genomföra granskningarna i enlighet med gällande regelverk och revisionsplan. Inga väsentliga resursbrister har identifierats som har påverkat revisionsuppdragets omfattning.

Årets verksamhet

Under året har de förtroendevalda revisorerna genomfört granskningar av kommunstyrelsen och nämnderna enligt god revisionsledning. Revisionen har följt kommunens ekonomiska styrning genom löpande granskning av redovisning, intern kontroll och budgetuppföljning. Granskningen har fokuserat på att säkerställa att resurser används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Revisionen har regelbundet sammanträtt och genomfört dialogmöten med presidierna för kommunstyrelsen och samtliga nämnder.

Två fördjupade granskningar har genomförts under året med stöd av Deloitte: Krisberedskap och krishantering i Habo kommun samt resursanvändning och resursutnyttjande inom miljönämnden.

Fördjupade granskningar och övriga revisionsiakttagelser har dokumenterats i separata rapporter och i revisionens verksamhetsberättelse, där revisorerna analyserar och bedömer resultaten. Revisionen har även genomfört granskning av kommunens delårsrapport, årsredovisning samt måluppfyllelse och god ekonomisk hushållning. Lekmannarevisorerna har följt och granskat Habo kommuns bolag. Revisionen har dessutom närvarat vid kommunfullmäktiges möten enligt ett rullande schema och följt verksamheten genom protokollsläsning.

Efter att revisionen överlämnat revisionsberättelsen till kommunfullmäktige fattar fullmäktige beslut om ansvarsfrihet för styrelse och nämnder utifrån de iakttagelser och bedömningar som framkommit i revisionens granskning.

Nyckeltal

Nyckeltal	2024	2023	2022	2021	2020
Nettokostnad/invånare (kr)	100	64	73	59	60
Verksamhetens andel av total nettokostnad (%)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Överförmyndare

Gunnar Pettersson
Överförmyndare

Överförmyndare

I varje kommun ska det finnas antingen en överförmyndare och en ersättare eller en överförmyndarnämnd vars uppgift är att utöva tillsyn över förmyndares, förvaltares och gode mäns förvaltning. Tillsynen ska ge garantier mot rättsförluster för personer som själva inte kan tillvarata sin rätt eller förvalta sin egendom. Det är föräldrabalken som styr överförmyndarens verksamhet, samt, i tillämpliga delar förvaltningslagen.

	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse	Bokslut 2023
Överförmyndaren	1 316	1 268	48	1 494

Årets resultat

Överförmyndaren redovisar ett budgetöverskott på 48 tkr för 2024. Kostnaderna har ökat under en lång följd av år men 2024 minskade dock kostnaderna i förhållande till föregående år. Det är framförallt kostnaderna för arvoden till förmyndare och konsul-arvoden för förvaltartjänster som har minskat.

Samverkan

Sedan 1 januari 2015 samverkar kommunen med Jönköpings överförmyndarenhet. Det innebär att de flesta praktiska uppgifter sköts av deras medarbetare i nära kontakt med kommunens överförmyndare. Samverkansmöten sker i princip månatligen.

Verksamheten

Uppdraget som god man eller förvaltare är i grunden ett ideellt åtagande. Ett normalt årsarvode inklusive sociala avgifter är cirka 13 000 kronor. Anhöriga, som är gode män, tar inte alltid ut arvode. Hur höga arvodeskostnaderna blir beror på hur många ställföreträdare som får sin ersättning av kommunen. Huvudmannen, den som har god man eller förvaltare, får själv betala arvodeskostnaderna om man har en inkomst överstigande 2,65 ggr prisbasbeloppet (139 125) eller har ett kapital på sammanlagt två prisbasbelopp (105 000). I annat fall står kommunen för arvodeskostnaden till ställföreträdaren.

Nyckeltal

Nyckeltal	2024	2023	2022	2021	2020
Nettokostnad/invånare (kr)	95	113	92	110	85
Verksamhetens andel av total nettokostnad (%)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

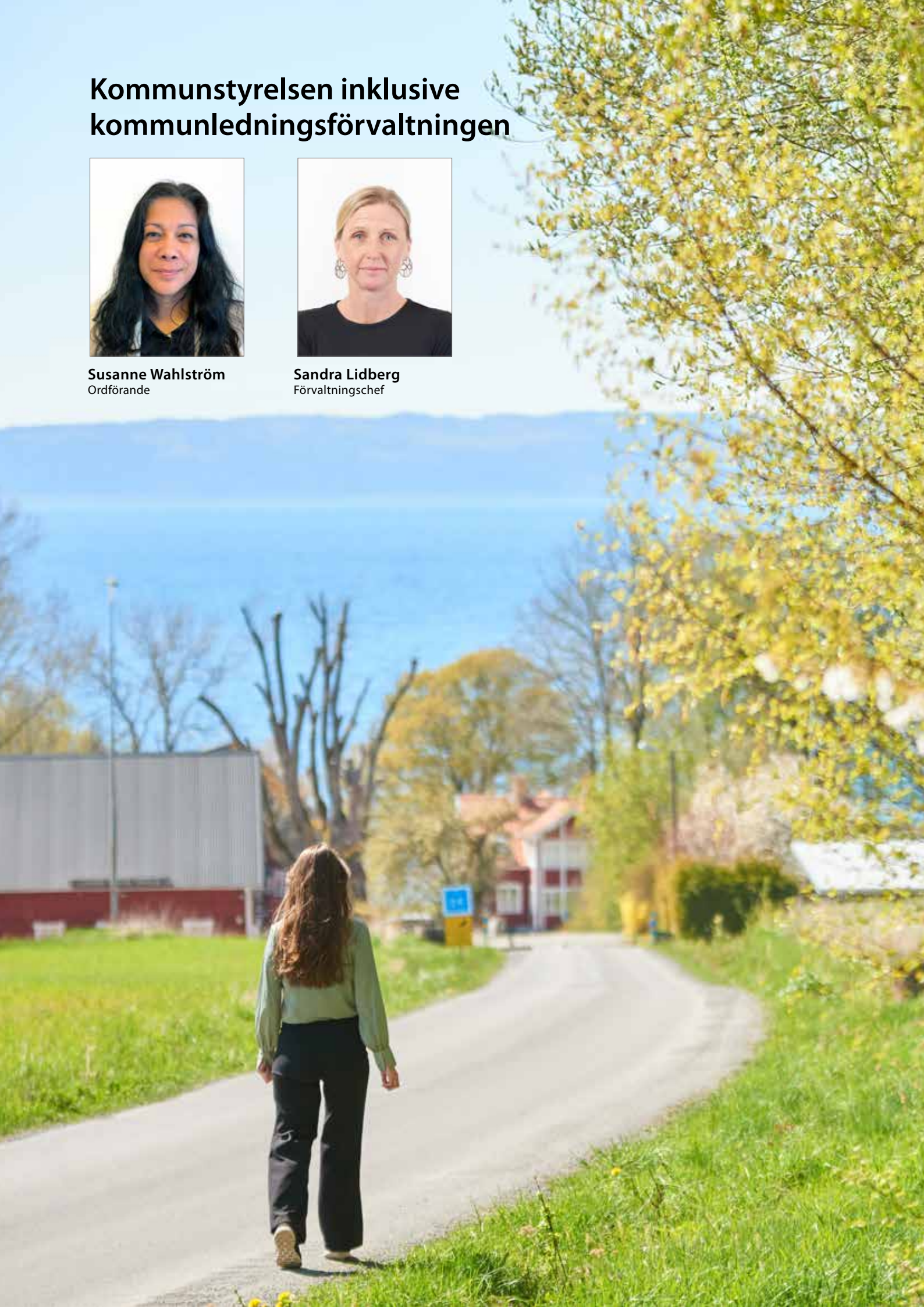
Kommunstyrelsen inklusive kommunledningsförvaltningen

Susanne Wahlström
Ordförande

Sandra Lidberg
Förvaltningschef

Kommunstyrelsen inklusive kommunledningsförvaltningen

Kommunstyrelsen är efter kommunfullmäktige kommunens ledande politiska organ och har huvudansvar för utveckling och ekonomi. Kommunstyrelsen bereder ärenden till kommunfullmäktige. Kommunledningsförvaltningen består av enheterna: kommunledning, kansli- och kommunikation, ekonomi, HR och IT.

Årets resultat

	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse	Bokslut 2023
Kommunstyrelsen	7 552	7 212	339	7 971
Ekonomienheten	12 973	12 427	546	12 427
HR-enheten	9 660	9 805	-155	10 432
IT-enheten	1 826	588	-1 238	714
Kommunledning, kansli- och kommunikationsenheten	12 219	12 371	-152	11 321
Summa kommunledningsförvaltningen	36 678	35 191	1 487	34 824

Kommunstyrelsen redovisar ett budgetöverskott på cirka 0,3 mnkr. Överskottet är främst hänförligt till att färre bredbandsbidrag har betalats ut än budgeterat.

Kommunledningsförvaltningen redovisar ett budgetöverskott på 1,5 mnkr.

IT-enhetens överskott förklaras till stor del av att intäkterna för interna abonnemang blev 1,3 mnkr högre än budget och intäkterna för försäljning blev 0,1 mnkr högre än budget. Kostnaderna för avskrivningar och internräntor blev 0,8 mnkr lägre än budget samtidigt som kostnaderna för inköp av datorer och mobiltelefoner blev 0,9 mnkr högre än budget på grund av en ökad användning av mobila enheter. De ökade intäkterna på arbetsplatstutrustning beror bland annat på ett större antal bildskärmar ute i verksamheterna. Intäkterna på iPads beror på ett större antal enheter än budgeterat i skolan.

Ekonomienheten redovisar ett överskott på cirka 0,5 mnkr vilket till stor del förklaras av en långtidssjukskrivning.

Budgetunderskottet för HR-enheten på 0,2 mnkr förklaras till stor del av ökade licenskostnader för administrativa system.

Kommunledningens budgetunderskott på 0,2 mnkr består av extra kostnader i samband med byte av kommundirektör. Dessa kostnader har vägts upp av lägre kostnader för konsulter. Nettokostnaderna för kommunledningsförvaltningen har ökat med cirka 1 procent mellan 2023 och 2024. En av förklaringarna till den relativt låga ökningen beror på att verksamheten kring feriepraktikanter, nettokostnad på 300 tkr, har förts över från HR-enheten till socialförvaltningen. Ytterligare förklaringar är den tidigare berörda långtidssjukskrivningen på ekonomienheten och de ökade volymerna av abonnemang på IT-utrustning.

Årets verksamhet

Förvaltningen har under året varit delaktiga i framtagandet av en rad styrdokument som ska fungera i det kommunövergripande perspektivet. Inte minst har ett omfattande arbete genomförts med framtagandet av strategisk plan utifrån att förvaltningen har haft ett projektledaransvar i arbetet. Utöver strategisk plan har även ett fortsatt arbete skett med platsvarumärket Habo. Dessutom har program för hållbar miljö tagits fram. I programmet har ett antal tidigare styrdokument vävts samman för att förenkla arbetet över tid. Inom miljö och hållbarhetsarbete bör även nämnas att ett arbete har skett för att utveckla, digitalisera och kvalitetssäkra planeringen och uppföljning av arbetet. Dessutom har klimat- och sårbarhetsanalysen färdigställt vilket medför att vi har ett systematiskt klimatanpassningsarbete på plats. Vidare har kommunen hållit i arbetet att integrera Agenda 2030 i Budget-dokumentet och arbetat in utvalda globala hållbarhetsmål i nämndernas och förvaltningarnas grunduppdrag. Med detta angreppssätt får globala hållbarhetsmålen konkret koppling till kommunens budget, resultat och uppföljning, vilket integrerar hållbarhetsarbetet in i kärnverksamheten.

Förvaltningen har även under året fortsatt kontinuerliga dialoger med näringslivet. Företagsbesök och företagarräffor har genomförts under året för att få inspel hur vi tillsammans kan fortsätta att utveckla Habo kommun. Kommunen tappade i årets näringslivsranking men behöll fortfarande sin plats bland toptrekommunerna i länet. Ett utvecklingsarbete kommer att ske under 2025 för att se hur kommunens service till näringslivet kan förbättras. Under hösten påbörjades även ett arbete med att revidera nuvarande näringslivsstrategi. Nedan följer en summering av respektive enhets verksamhetsår.

Under våren fokuserade kansli- och kommunikationsenheten på arbetet med att genomföra EU-val. Nytt från tidigare valår var att enheten tog över ansvaret för rekrytering och planering av förtidsröstning, vilket innebar mer jobb än tidigare. Säkerheten kring val har skärpts för varje år sedan 2018, vilket också innebär utökade arbetsinsatser. Nytt var exempelvis att scenarioövningar gjordes bland berörda tjänstemän för att kunna hantera desinformationskampanjer med mera. Därutöver utbildades 78 röstmottagare. Både förtidsröstning och valdag förlöpte smidigt i Habo kommun, men valdeltagandet låg tyvärr på samma låga nivåer som vid tidigare EU-val.

Under hösten gjordes även ett byte av växelsystem, ett arbete som leddes av IT-enheten i nära samarbete med kansli- och kommunikationsenheten.

I december 2024 publicerades det sista numret av personaltidningen Gärsgårn. Orsaken är låg efterfrågan samt att efter att det nya intranätet lanserades 2023 uppstod en konkurrens om reportagen mellan den tryckta tidningen och intranätet. Istället kommer nu reportagen flytta in på intranätet, och då ges även möjlighet till högre aktualitet.

Under året har IT-enheten avslutat projektet med åldersutbyten av all personals bärbara datorer. Ett större antal insatser inom IT-säkerhetsområdet har genomförts och central hårdvara i infrastrukturen har upgraderats. Kommunens lokala telefonväxel har ersatts av en molnbaserad dito och många telefoner har i samband med detta ersatts av nyare modeller. Kommunen har under hösten sagt ja till att delta i samtliga initiativ i SKR:s ”Handslaget”. Ett av initiativen gäller användandet av digital post, varför införande av detta har påbörjats under året.

HR-enheten har under året påbörjat ett arbete gällande Friskfaktorer enligt Sunt Arbetslivs modell för friskare arbetsplatser. Här ligger även arbetet med chefers förutsättningar. Personalutskottet gav HR-enheten i uppdrag att utbilda verksamheterna i Väldfärdsbrottslighet och otillåten påverkan för att öka kunskaperna i ämnet. Både Friskfaktorer och väldfärdsbrottslighet/otillåten påverkan har varit teman på årets chefsnätverk. APT-kit i ämnena finns också framtagna. En arbetsgrupp med representanter från HR och förvaltningarna har under året även arbetat med våld i nära relationer. I januari 2025 kommer alla chefer att utbildas och material finns också framtaget att använda i samtal med medarbetare. Ett APT-kit finns också att tillgå. Under hösten gjordes en uppföljning tillsammans med de fackliga parterna kring samverkansavtalet, vilket resulterade i ett nytt reviderat samverkansavtal som gäller från 2025.

Ekonomienheten har under senare delen av 2024 genomfört en kartläggning och analys av bland annat processerna kring kunder och leverantörer med mål att förenkla och effektivisera med hjälp av ny teknik. Med utgångspunkt från resultaten kommer processerna att förbättras under första kvartalet 2025. Under året har det möjliggjorts för kunderna att få sin faktura i digital brevlåda. Upphandlingsfunktionen har fortsatt att utveckla sina tjänster mot såväl externa leverantörer som kommunens egna förvaltningar.

Nyckeltal

Egna nyckeltal (kommunledningsförvaltningen)	2024	2023	2022	2021	2020
Nettokostnad per invånare	2 726	2 623	2 330	2 239	2 194
Förvaltningens andel av total nettokostnad (%)	3,9	4,1	3,8	4,0	3,8

Framtiden

På grund av det rådande säkerhetspolitiska omvärldsläget, ställs allt större krav på insatserna inom informations- och IT-säkerhetsområdet. Olika former av attacker pågår ständigt mot kommunens digitala infrastruktur och det skapar utmaningar både tekniskt och personellt. Förvaltningarnas pågående digitalisering av sina processer bidrar också till ett ökat tryck på IT-enheten. Ny lagstiftning inom informations- och cybersäkerhetsområdet kräver även det resurser, men skapar också goda möjligheter för kommunen att öka sin medvetenhet och bygga mer robusta processer och strukturer.

Omvärldsläget innebär också att övrigt arbete med att stärka det civila försvaret behöver intensifieras, exempelvis genom kontinuitetsplanering och planering av krigsorganisation.

Personalförsörjningen är en av de viktigaste strategiska områdena för HR-enheten att arbeta vidare med. Tillsammans med förvaltningarna görs en rad insatser för att Habo ska vara en attraktiv arbetsgivare, exempelvis gällande chefers förutsättningar, kompetenshöjande insatser såsom äldreomsorgslyftet och andra strategiska insatser via Omställningsfonden.

Även arbetsmiljöarbetet och friskare arbetsplatser samt strategisk lönebildning är viktiga områden i detta arbete.

Habo kommun beräknas fortsätta att växa även om det förmodligen kommer att ske i långsammare takt än i tidigare prognoser. Demografiska förändringar i form av lägre fruktsamhetstal och minskad invandring i kombination med höga byggkostnader och relativt sett höga räntor bromsar nybyggnadstakten såväl i riket som i Habo kommun. Kommunen har under flera år haft mycket stora investeringsutgifter vilket har inneburit en ökad skuldsättning trots goda ekonomiska resultat. De närmaste åren förväntas kommunen ha fortsatt stora investeringsbehov, bland annat i samband med renovering och nybyggnad av reningsverk. Osäkerheten kring befolkningstillväxten, stora investeringsbehov och ökade risker i omvärlden ställer bland annat stora krav på kommunens processer för ekonomi och verksamhetsutveckling. Det kommer förmodligen vara en framgångsfaktor att ha smidiga, enkla system och modeller som fångar och tillåter snabba förändringar och omprioriteringar.

Investeringar (tkr)

Investeringsbudget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse
8 463	2 106	6 357

IT-enheten står för en stor del av förvaltningens investeringar. För 2024 har en mindre del av investeringsbudgeten nyttjats, då priserna på mycket av IT-utrustningen har kunnat hållas nere genom att välja alternativa produkter eller tjänster. Dessutom har åldersutbyten på bildskärmar och vissa datorer skjutits på framtiden, på grund av att hårdvaran fortsatt

går att nyttja. Bärbara datorer har i vissa fall ersatt stationära datorer.

Tekniska förvaltningen

Susanne Wahlström
Ordförande

Svante Modén
Förvaltningschef

Tekniska förvaltningen

Tekniska förvaltningen är en förvaltning under kommunstyrelsen. Förvaltningen ansvarar för bygglov, mark- och planärenden, vattenavlopp, grönytor, gatudrift och trafikfrågor, gatu- och VA-entreprenader, fastighetsförvaltning av kommunens egna fastigheter, byggentreprenader och produktion av mat till skolor, äldreomsorg med mera.

Årets ekonomiska resultat (tkr)

Verksamhet/enhet	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse	Bokslut 2023
TK Admin	6 351	5 977	374	6 992
Exploatering	78	1 566	-1 488	-16 848
Fastighetsenheten	7 566	8 842	-1 276	2 815
Gatu- och parkenheten	40 820	34 277	6 543	28 140
Kostverksamheten	-767	-14	-753	1 954
Lokalvård	514	-2 852	3 366	-1 023
Vaktmästeri	404	-246	650	198
Summa	54 966	47 550	7 416	22 228

Tekniska förvaltningens administration redovisar en positiv avvikelse mot budget med 374 tkr. Kostnaderna för verksamheterna skogsbruk och bostadsanpassning blev drygt 170 tkr högre än budgeterat. Detta har kompensrats av lägre lönekostnader till följd av föräldraledighet samt lägre kostnader för köpta tjänster.

Exploateringsverksamheten redovisar en negativ avvikelse mot budget med -1 488 tkr. Utfallet speglar i viss mån det svaga konjunkurläget där intäkterna från tomtförsäljningar blev 700 tkr lägre än budgeterat. 6 tomter har dock sålts under 2024 men merparten av intäkterna från tomtförsäljningarna kommer att bokföras under 2025.

Fastighetsenheten redovisar en negativ avvikelse mot budget med -1 276 tkr. Kapitalkostnaderna blev 2 700 tkr högre än budgeterat till följd av att stora delar av investeringsprojekten på Kärnekulla har aktiverats och vissa komponenter har fått kortare avskrivningstider än enligt prognos. Hyresavtalet för moduler vid Bränningseskolan sades upp förra året men anläggningen hade ett restvärde på 850 tkr som skrevs av under året. Behovet av akuta underhållsåtgärder har resulterat i ett budgetöverskridande med 2 600 tkr där

åtgärder på Bränningseskolan (vattenskada), Fagerhults skolan (vattenläckage), Fagerhus (takläckage), Hagabodaskolan (takläckage, reparation av hiss) och Vårdcentrum (förebyggande inomhusklimatåtgärder) stod för merparten av kostnaderna. Dessa negativa budgetavvikelser har delvis kompensats av lägre elkostnader samt lägre lönekostnader på grund av pensionsavgång och föräldraledighet.

Gatu- och parkenheten redovisar en positiv avvikelse mot budget med 6 543 tkr. Ett regresskravet om 1 806 tkr från Länsförsäkringar Skaraborg, som kommunen har fått efter att en vattenskada efter översvämningen under 2022, har återtagits. Denna oförutsedda kostnad som belastade enhetens bokslut för 2023, ger därför en positiv effekt för årets resultat. Elkostnaderna blev drygt 1 160 tkr lägre än budgeterat. Personalens nerlagda tid i investeringsprojekten blev 340 tkr högre. Utöver ovanstående bidrar även erhållen exploateringsersättning om 3 227 tkr för Bränningseprojektet positivt till årets resultat.

Kostverksamhetens redovisar för 2024 ett resultat på 14 tkr vilket är 753 tkr sämre än budget och prognos, men 1 940 tkr bättre än föregående år. Budgetavvikelsen förklaras främst av att kostnaden för befintliga

tjänster inte budgeterats fullt ut då enheten historiskt sett haft stor frånvaro. Inga utökningar i tjänster har gjorts utöver budget. Intäkterna är cirka 8 % högre än budget, främst avser detta försäljning till barn- och utbildningsförvaltningen. Även livsmedelskostnaderna landar cirka 8 % över budget, delvis som en följd av ökade inköp kopplat till ökad försäljning, men också som en följd av ökade livsmedelspriser.

Lokalvårdsverksamheten redovisar en positiv avvikel- se mot budget med 3 366 tkr. Till följd av långtidsjuk- frånvaro samt effektivisering med städrobotar blev lönekostnaderna 2 450 tkr lägre än budgeterat. Även kostnaderna för förbrukningsmaterial blev 1 000 tkr lägre tack vare lägre priser vid senaste upphandling. Dessa besparingar kompenserade de ej budgeterade

kostnaderna om 120 tkr avseende avskrivning och intern kostnadsränta för städrobotarna som införskaf- fades i början av året.

Vaktmästeriverksamheten redovisar en positiv avvi- kelse mot budget med 650 tkr. Det positiva utfallet kan hänföras till lägre personalkostnader till följd av sjukfrånvaro, VAB och föräldraledighet, samt färre köpta timmar från gatu- och parkenheten.

Årets verksamhet

Under 2024 färdigställdes tillagningskök i Hagaboda- skolan. Omläggning av tak har utförts på delar av Ha- gabodaskolan. Fastighetsenheten har implementerat nytt fastighetssystem och har under 2024 fortsatt att utveckla den. Underhålls- och energibesparingsarbe- ten har utförts enligt årsplaneringen. Under 2024 har behovet av akut underhåll ökat i omfattning. På grund av skyfall har delar av Fagerhultsskolan skadats och detta har bidragit till ökade kostnader för akut under- håll. Arbeta med framtagning av underlag för framtida ombyggnation av Haga södra pågår planering för att inrymma efterfrågade funktioner. Belysningsarmaturer har bytts ut i ett flertal byggnader och kompletteras med närvarostyrning. Installation av solceller på tak vid vårdcentrum har färdigställs. Installation av ny reservkraft har avslutats vid vårdcentrum under 2024, efter byte av lågspänningsanläggning i huset förväntas reservkraften kunna tas i bruk.

Gatu- och parkenheten har fortsatt arbete med att skapa trygga färdvägar för oskyddade trafikanter till viktiga målpunkter. På Kråkerydsvägen utfördes flera trafiksäkerhetshöjande åtgärder med fokus på säkra passager med bland annat ny utformning av över- gången vid Slättens idrottsområde och vid Alléskolan.

På Västra Solhöjden har utbyggnaden av gator, vatten och avlopp samt allmän platsmark slutförts. Kom- munens första ”besöks-lekmiljö” färdigställdes och invigdes i juni. Arbetet med sluttäckningen av Sibbabo avfallsdeponi etapp 2 slutfördes under 2024.

Kostverksamheten har under året arbetat med att sätta rutiner i den nya organisationen. Verksamheten har haft en stor personalomsättning vilket inneburit att flera nya medarbetare introducerats i organisation och verksamhet. Öppnandet av Hagabodaköket har gett stora positiva effekter både på kvalitet, kundnöjdhet och matsvinn. Digitalisering har genomförts för hem- tjänstens måltider och plock- och leverans av artiklar. E-tjänster har införts för beställning av utflyktsmat m.m. samt incidentrapportering för äldreomsorg och förskola/skola.

Nyckeltal

Egna nyckeltal	2024	2023	2022	2021	2020
Beläggningsunderhåll, m2	40 085	19 890	16 830	28 200	28 249
Vägyta inkl. GC-vägar, m2	713 705	709 509	670 277	635 872	652 709
Antal lagada dagsportioner	288 775	210 350	176 176	153 733	159 919
Antal dagsportioner/årsanställda i centralköket	6 336	4 505	5 351		
Skolmåltidskostnad/elev	30,25	33,29	32,86	39,50	39,26

Antalet kvadratmeter toppbeläggning har mer än fördubblats jämfört med föregående år vilket bland annat beror på att det varit en stor omfattning av VA-förnyelse under året.

Även antalet kvadratmeter väg ökar något, vilket beror bland annat på att en tidigare grusväg asfalterats samt att vägar, på bland annat Västra Solhöjden och Lilla Bränninge, som endast haft ett lager med asfaltgrus, tas nu med i sammanställningen efter toppning.

Ökning av lagade och serverade portioner beror på ett ökat antal kunder då vi nu har alla kök. Inom förskola och fritidshem ses ett ökat antal ätande till frukost och mellanmål. Lägre kostnad per skolportion beror på lägre personal- och livsmedelskostnad som en följd av att fler kök både lagar och serverar mat. Detta ger en verksamhet som kan använda både personal och livsmedel effektivare och dessutom minska matsvinnet. Avdelning Linden (SÄBO) öppnade inte under året som planerat vilket resulterade i portionsbortfall.

Investeringar (tkr)

Investeringsbudget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse
257 524	213 691	43 833

Tekniska förvaltningen har förbrukat 75 procent av årets investeringsbudget. Utav de 22 689 tkr ej nyttjade medlen reserveras 24 163 tkr och 287 tkr förskottteras till nästkommande år.

Den demografiska förändringen av behovet och den långsamma befolkningstillväxten har medfört att genomförandet av projekten 22104 Hagabodaskolans anpassning och 22105 Furusjö förskolan senarelagts. Även projektplanering för 22090 Kulturskolan/fritidsgård har fördröjt vilket resulterat i att cirka 1 690 tkr av projektbudgeten ej nyttjats under året. Till följd av tillkommande ÅTA kostnader har projektbudgeten för investeringsprojekten 22102 Stambyte på vårdcentrum överskridits med 207 tkr. I projektet 22064 Förskola Söderkulla/Solhöjden (Kärnekulla) pågår en förhandling med byggentreprenören till följd av kostnadsökning och därför reserveras kvarstående medel om 4 763 tkr till nästa år.

I projektet 25005 Stationsområdet, har markdiskussionerna med Trafikverket medfört förseningar. Det har tillkommit ej budgeterade kostnader för toppbeläggning på 24043 Lilla Bränninge på 3.227 tkr. Motsvarande exploateringsersättning finns registrerad på gatu- och parkenhetens drift. I projektet 22039 ombyggnad Högspänningsanläggning vårdcentrum försening försenades leveransen av reservkraftverk. För projektet 25006 Vitsippsskogen fördröjningsmagasin, pågår en utredning. Till följd av minskade entreprenadkostnader har 2 950 tkr ej använts i projektet 25003 Lekmiljöer, reinvestering samt investering i år.

I projektet 60014 Exploateringskostnader V:a solhöjden E3 har 5 230 tkr ej nyttjats, medan kostnaderna på projektet 60006 Exploatering Tumbäcks industriområdet blev 870 tkr högre än budgeterat. Medlen i projektet 60010 Utökad markreserv på 3 043 tkr har ej nyttjats.

Projekt	Invest.budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse
60014 Exploateringskostnader Va Solhöjden E:3	9 948	4 718	5 230
22064 Förskola Söderkulla/Solhöjden (80 barn)	9 031	4 268	4 763
25005 Stationsområdet (utbyggnad pendelparkering)	4 993	1 943	3 050
60010 Utökad markreserv	3 043	0	3 043
25003 Lekmiljöer, reinvestering samt investering	10 940	7 990	2 950
21990 Ospecificerat	5 000	2 769	2 231
22039 Omb. Högsäpninganläggning VC	2 703	1 228	1 475
22080 Sporthall Kärnekulla	226	636	-410
60006 Exploatering Tumbäcks industriomr	1 674	2 544	-870
22056 Tillagningskök Hagabodaskolan	1 117	2 331	-1 224
24043 Lilla Bränninge toppbeläggning	0	3 227	-3 227

Tre större flerårsprojekt har avslutats under året. Till följd av tillkommande kostnader för ändringar och tillägsarbeten samt sanering av tidigare fuktskador har projektbudgeten för investeringsprojekten 22056 Tillagningskök Hagabodaskolan och 22080 Kärnekulla Sporthall överskridits med 897 tkr respektive 411 tkr.

Projekt	Flerårsbudget	Utfall	Avvikelse
22056 Tillagningskök Hagabodaskolan	20 000	20 897	-897
24041 Kärnekulla (Gata) Habo kommun	8 800	8 796	4
22080 Sporthall Kärnekulla	81 400	81 811	-411

Framtiden

På grund av flera akuta åtgärder fick vissa planerade underhållsåtgärder på Vårdcentrum skjutas upp. Med kännedom om befintlig fuktproblematik i delar av fastighetsbeståndet finns risk för att akuta problem uppstår som kräver stora ekonomiska och personella insatser. Tekniska förvaltningen har i möjligaste mån försökt prioritera åtgärder som inte medför alltför stora konsekvenser på lång sikt, men fortsatta ökade insatser krävs för underhållsåtgärder som berör klimatskalen såsom tak- och fönsterbyten samt markdräneringar. Under 2025 planerar fastighetsenheten att fortsätta med stambytet på avdelningarna inom vårdcentrum. Samtidigt kommer arbetet med byte av tryckimpregnerade syllar i delar av familjecentralen att påbörjas. Dessutom kommer ett flertal ventilationsaggregat att bytas ut under året.

Gatu- och parkenheten ser optimistiskt på framtiden, bla. projekteras i nuläget en ny utformning av norra stationsområdet samt ytterligare trafiksäkerhetshöjande åtgärder utmed Kråkerydsvägen. Kommunens ar-

bete med dagvattenhantering kommer att ha ett stort fokus under 2025. En stor utmaning som enheten ställs inför är att hantera den dagliga verksamheten med en växande kommun och en tuff ekonomisk budget. Oroligheter i omvärlden kommer att påverka enhetens arbete under 2025, ett omfattande arbete med kommunens kontinuitetsplanering väntar under 2025.

Rekrytering av personal och osäkerheten kring prisutvecklingen på livsmedel är fortsatt stora utmaningar. 2025 kommer fokus ligga på att få den nya kostorganisationen att fungera på ett effektivt sätt. Inom äldreomsorgen kommer kostenheten att jobba med att hitta bra rutiner för att minska undernäringen. Inom skolmåltiden kommer planering att ske för att få resurserna att räcka för arbetet med specialkost och anpassade måltider. Krisberedskap och hållbara måltider i alla led är andra viktiga uppgifter att jobba vidare med vilket även innefattar arbetet med att minska matsvinnet. Digitalisering kommer att genomföras för egenkontroll och beställningar från externa kunder. Kostdatasystem ska upphandlas under året.

VA-verksamheten

Susanne Wahlström
Ordförande

Svante Modén
Förvaltningschef

VA-verksamheten

VA-enheten på tekniska förvaltningen ansvarar bland annat för kommunens dricksvattenförsörjning och avloppsvatten. Enheten driver, sköter och underhåller avloppsreningsverk, dricksvattenverk och ledningsnät.

Årets ekonomiska resultat (tkr)

	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse	Bokslut 2023
VA-verksamheten	2 507	4 076	-1 569	2 253
Summa verksamhetsstruktur	2 507	4 076	-1 569	2 253

Avvikelsen mot budget förklaras främst av tillkommande kostnader för planarbete och bygglov, samt ersättningar i samband med VA-utbyggnad och ledningsförnyelse.

Investeringar (tkr)

Investeringsbudget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse
65 711	44 414	21 297

Upparbetningsgraden för året hamnar netto på 68 procent. Av budgeterade 66 mnkr har 21 mnkr inte upparbetats under året utan reserveras till 2025. Den främsta anledningen härrör från förseningar i projekten.

resterande medel reserveras) eller så har projekten kunnat genomföras till en lägre kostnad.

Projekt 71036 Eket-Ebbarp har överskridit budgeten med 1,7 mnkr. Övriga projekt med avvikelser större än 1 mnkr har antingen försenats (vilket medför att

Projekt

	Investeringsbudget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse
71012 Förnyelse, ledningar	8 000	4 738	3 262
71033 Reinvestering VA	4 000	2 430	1 570
71036 Eket, Ebbarp mfl kommunal VA	3 008	4 726	-1 718
71044 Fagerhult, Fagerlidsvägen mfl	23 943	20 706	3 237
71061 Enstaka nyanslutningar	2 190	448	1 742
71065 Dubblerad huvudvattenledning till Habo Etapp 1	5 971	2 532	3 439
71072 Dubblerad huvudvattenledning till Habo Etapp 2	5 259	339	4 920
71074 Stormagärdet VA	2 395	11	2 384

Årets verksamhet

Under 2024 har stort fokus legat på projektet med om- och tillbyggnad av Habo reningsverk, ett projekt som äntligen har gått igång på riktigt efter flera år av utredningar och planerande. Två andra stora investeringsprojekt (va-utbyggnad Ebbarp m fl samt ledningsförnyelse i Fagerhult) har slutförts under året. Den stora investeringsvolymen innebär framgent ökat ansvar för VA-verksamheten.

Projektet med framtida Habo avloppsreningsverk genererar flera delprojekt som drivs parallellt: ny detaljplan, nytt tillstånd, planering/projektering av om- och tillbyggnad, vägbyggnation etc. Samtliga dessa delprojekt har påbörjats under 2024 och kommer att sätta en stark prägel även på kommande år.

Reinvesteringsbehov och utveckling av kommunens reningsanläggningar har under året utretts och

förberedelser i form av förbättrad/utökad mätning, beställning av maskinell utrustning samt muddring av dammar har genomförts. Driftstörningar har inträffat under året och anmälts till tillsynsmyndighet.

På dricksvattensidan har flera utredningar och åtgärder fortsatt för att trygga vattenförsörjningen bland annat faroanalys, kontinuitets- och krisplanering. Antalet vattenläckor på kommunens ledningsnät (10 stycken) ligger i nivå med tidigare år. Analyser av det kommunala dricksvattnet visar att 97,1 % av dricksvattenproverna uppfyller ställda krav.

Övergången till digital avläsning av vattenmätare har fortsatt och drygt 60 % av vattenmätarna hos våra kunder är nu digitala. Under året har arbete även fokuserats mot att förbättra möjligheterna till digital avläsning samt att ta in ytterligare funktioner för bland annat effektivare sökning efter vattenläckor.

Nyckeltal

Egna nyckeltal

Nettokostnad/invånare

Täckningsgrad VA

Antal åtgärder-vattenläckor

	2024	2023	2022	2021	2020
Nettokostnad/invånare	305	171	191	-69	-104
Täckningsgrad VA	88	91	90	101	90
Antal åtgärder-vattenläckor	10	8	13	11	12

Nettokostnaden per invånare ökar som en följd av höga räntor och stora genomförda investeringar vilket ger ökade kapitalkostnader, höjda priser samt tillkommande kostnader så som planarbete och bygglov, samt ersättningar i samband med VA-utbyggnad och ledningsförnyelse.

Även täckningsgraden påverkas av tillkommande kostnader så som planarbete och bygglov, samt

ersättningar i samband med VA-utbyggnad och ledningsförnyelse då dessa ej budgeterats och därmed inte tagits höjd för vid utformning av taxenivåer för året.

Antalet vattenläckor på kommunens ledningsnät (10 stycken) ligger i nivå med tidigare år.

Framtiden

Projektet med Habo tätorts framtida avloppsreningsverk kommer att medföra mycket stora investeringar under kommande 5-årsperiod vilket får stor påverkan på va-verksamheten både vad gäller personal (arbetsbelastning) och ekonomi (VA-taxa). Projektet är mycket komplext och de olika delprojekten kommer att befinna sig i olika skeden och omfattning under flera år framöver. Under 2024 har flera arbetsgrupper bildats för att jobba vidare med projektering och därefter byggnation. Samtidigt har arbetet fortsatt med ny detaljplan för området där verket ligger samt framtagande av ansökan om nytt miljötillstånd.

Rådande omvärldsläge sätter fortsatt fokus på verksamhetens behov av kris- och krigsberedskap. Detta innebär sammantaget med förväntad framtida tillväxt i kommunen flera utmaningar för va-verksamheten vad gäller dricksvattenförsörjning, ny- och reinvestering i ledningsnät, avloppsrening och dagvattenhantering. Även klimatförändringar är en viktig faktor att beakta i planeringen för framtiden vilket inte minst erfarenheter från de senaste årens skyfall uppmärksammar oss på.

För att möta utmaningarna krävs engagemang, långsiktig planering, samarbete och resurser.

Resultaträkning 2024, mnkr

	2024	2023
Verksamhetens intäkter (not 1)	29,0	23,7
Verksamhetens kostnader	-22,8	-20,0
Avskrivningar	-6,9	-5,6
Verksamhetens nettokostnad		-1,9
Därav jämförelsestörande		0,3
Finansiella kostnader (not 2)	-3,4	-0,4
Årets resultat	-4,1	-2,3

Balansräkning 2024, mnkr

	2024	2023
Tillgångar		
Anläggningstillgångar		
-Immateriella tillgångar	1,0	
-Mark, byggnader och anläggningar	272,4	187,1
-Maskiner och inventarier	0,1	0,2
-Pågående investeringar	57,1	105,9
Summa anläggningstillgångar	330,6	293,2
Omsättningstillgångar		
Kundfordringar	4,2	3,8
Kortfristiga fordringar kommunen	2,1	7,9
Summa omsättningstillgångar	6,3	11,7
Summa tillgångar	336,9	304,9
Avsättningar och skulder		
Avsättningar		
Avsättningar pensioner	0,4	0,3
Avsättningar övrigt	0,3	
Långfristiga skulder		
Långfristiga skulder, kommunen	235,8	208,0
Kortfristiga skulder		
Kortfristiga skulder	1,4	1,7
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	99,0	94,9
Därav förutbetalda intäkter från överuttag (not 3)	1,2	5,3
Därav förutbetalda intäkter från anslutningsavgifter (not 4)	97,8	89,6
Summa kortfristiga skulder	100,4	96,6
Summa avsättningar och skulder	336,9	304,9

	2024	2023
<i>Not 1 Verksamhetens intäkter</i>		
Periodiserade anslutningsavgifter	1,9	1,7
Intäkter från taxor	26,2	20,4
Övriga intäkter	0,9	1,5
<i>Not 2 Finansiella kostnader</i>		
Räntekostnad Anläggningar	-5,7	-0,7
Tillgodoförd ränta Skuld anslutningsavgifter	2,3	0,3
<i>Not 3 Ingående förutbetalda intäkter överuttag</i>		
Årets förändring	-4,1	-2,3
Utgående förutbetalda intäkter överuttag	1,2	5,3
<i>Not 4 Ingående förutbetalda intäkter anslutningsavgifter</i>		
Årets förändring	8,3	9,2
Utgående förutbetalda intäkter anslutningsavgifter	97,8	89,6

Verksamhetens resultat- och balansräkning har upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning och de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning, samt med beaktande av Lagen om allmänna vattentjänster.

Beskrivning av Habo kommuns redovisningsprinciper finns i avsnittet Noter på sida 38. Nedan följer en beskrivning av väsentliga redovisningsprinciper för VA-verksamheten.

Prissättning för VA-verksamhetens tjänster regleras i VA-lagen enligt självkostnadsprincipen. När avgifterna överstiger/understiger kostnaderna särredovisas dessa som en skuld/fordran till abonnentkollektivet under rubriken "Förutbetalda intäkter från överuttag"

Anslutningsavgifter ska täcka avskrivningar på nyinvesteringar i ledningsnät, räntekostnad för nyanläggning i ledningsnät, samt direkta kostnader vid anslutning samt administration.

Anslutningsavgifter periodiseras med 1/50-del per år. Anslutningsavgifter bokförs som en förutbetald intäkt.

Anläggningar inom VA-verksamheten debiteras under 2024 en räntekostnad på 2,5 % av bokfört värde. Detta gäller också den anläggningsgrupp som administrerar anslutningsavgifterna, varvid tillgodoförd ränta debiteras.

Kommungemensamma kostnader såsom HR, ekonomi debiteras inte ut till förvaltningarna och inte heller till VA-verksamheten. IT-tjänster debiteras VA-verksamheten utifrån användarens kostnadsställe. Vissa gemensamma kostnader för administration TK debiteras till VA-verksamheten.

Räddningstjänsten

Susanne Wahlström
Ordförande

Samuel Nyström
Förvaltningschef

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten ansvarar för brandskyddsfrågor, operativ räddningstjänst, krishantering och samordning av kommunens arbete med skydd mot olyckor.

Årets ekonomiska resultat (tkr)

	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse	Bokslut 2023
Räddningstjänsten	9 254	9 211	43	8 657
Summa verksamhetsstruktur	9 254	9 211	43	8 657

Räddningstjänsten visar vid årets slut en positiv avvikelse på 43 tkr. Verksamheten redovisar ett visst överskott på personalkostnader på grund av större bidrag från MSB. Det har dock varit betydligt fler händelser under året vilket har kostat mer personaltimmar än beräknat. Underskott på övriga kostnader beror på generella kostnadsökningar på grund av rådande inflation samt nödvändiga inköp av material. En god ekonomisk hushållning har hållits under året där varje inköp har prioriterats noga.

Årets verksamhet

Räddningstjänsten har totalt under året utbildat cirka 1 000 personer i brandskydd och sjukvårdsutbildningar varav cirka 300 elever i förskoleklass och årskurs två.

Gällande tillsyner finns personella resurser för att tillgodose den mängd som den nya föreskriften från MSB (myndigheten för samhällsskydd och beredskap) pekar på.

Under 2024 har räddningstjänsten ryckt ut på något mer händelser än föregående år, 223 stycken (196). Av dessa gjordes 32 stycken (39) insatser i annan kommun. Antalet trafikolyckor var under året fler än föregående år, 2024 inträffade 45 (24) i Habo. Antalet ligger på en nivå likt tidigare förutom 2023 där det var betydligt färre. En stor del av trafikolyckorna skedde på väg 195 och väg 26/47, de flesta med endast lindriga personskador.

Antalet bränder i byggnader var 9 (9) och fortsätter att vara på en låg nivå ur ett nationellt perspektiv. Ingen person har omkommit i samband med bränder under

året i Habo kommun.

Under sommaren 2024 inträffade det, likt sommaren 2023, ett kraftigt skyfall som ledde till att räddningstjänsten fick rycka ut på en stor mängd översvämningar. Tillsammans med tekniska förvaltningen lyckades man förhindra vattnet från att orsaka skador på vissa byggnader men dessvärre inte på alla. Kommunala byggnader klarade sig generellt bra under skyfallet. Verksamheterna i kommunen har arbetat med att bygga upp resurser för att ta hand om olika typer av väderstörningar. Det handlar om både personella och materiella resurser och sker genom samverkan mellan framförallt tekniska förvaltningen och räddningstjänsten. Under året inträffade några större bränder i Mullsjö och Jönköping där räddningsstyrkan från Habo var delaktig i insatserna. Även en större skogsbrand inträffade under året som krävde stora resurser.

Arbetet i nätverket för att förebygga skadegörelse inom kommunen har fortsatt och antalet skador och skadekostnader är låga. Under året har räddningstjänsten deltagit i skoldagarna ”lag och rätt” där man utbildat och informerat cirka 160 elever i årskurs 7 om bland annat skadegörelse och anlagd brand samt brandskydd i hemmet.

Under 2024 har kommunen tillsammans med Polisen arbetat med samverkan i olika brottsförebyggande frågor. En ny åtgärdsplan har arbetats fram som nu är antagen av kommunstyrelsen. Polisen har i riktning med medborgarlöftena bland annat utfört hundsök på högstadiet vid ett flertalet tillfällen. Man har även utfört ett antal trafikkontroller i Habo. Polis och kommun har deltagit i samverkansmöten där man diskuterat aktuellt läge samt hur man förebyggande

ska gå vidare i arbete mot brott. Orsaksanalys kopplat till skadegörelse och tillbud har genomförts.

Arbete med att slutföra inköp och implementering av satsning inom förstärkt krisberedskap har gjorts under året. Även kontinuitetsplanering och analys inför 2025 har utförts med förslag om ytterligare satsningar för att förstärka krisberedskapen och det civila försvaret.

Förvaltningarna har arbetat vidare med kontinuitetsplaneringen och räddningstjänsten har genom sin beredskapssamordnare funnits som ett stöd.

Nyckeltal

Egna nyckeltal	2024	2023	2022	2021	2020
Antal anställda heltid	4	4	3	3	3
Antal anställda deltid	28	28	28	22	24
Beredskapsstyrka	1+4	1+4	1+4	1+4	1+4
Antal tillsynsobjekt	149	149	160	150	150
Antal tillsyner enl Lag om skydd mot olyckor	15	10	5	3	6
Antal tillsyner enl. Lag om brandf och expl varor	4	0	0	0	0
Antal utbildade i brandskyddsutbildning	364	372	349	231	205
Antal utbildade elever (grundskola) i brandskyddsutbildning	350	351	481	140	160
Antal utbildade i sjukvårdsutbildning (HLR)	199	281	522	68	176
Antal räddningstjänstinsatser	223	196	205	182	139
-varav brand i byggnader i Habo	9	9	9	7	8
-varav trafikolyckor i Habo	38	24	41	42	25
-Insatser till annan kommun (förstärkning)	32	39	41	28	15
Totalt antal persontimmar Habo resurser (Alla larm inkl. förstärkning)	1 381	920	987	888	670
Totalt antal persontimmar vid insatser i Habo kommun (Alla resurser) (NY 2022)	1 612	1088	1119	-	-

Antalet tillsyner har ökat från tidigare år och kommer fortsätta öka även under nästkommande år för att komma i fas med den nya tillsynsföreskriften.

Antalet utbildningar i brand och sjukvård har löpt på under året och kommunen ligger i fas utifrån den ambitionsnivån som finns i säkerhetspolicyn.

Antalet räddningsinsatser ökar och kommer med största sannolikhet att öka ännu mer i takt med att Habo växer.

Trafikolyckor ökade under året till nivåer likt tidigare år (förutom 2023).

Bränder håller sig på en låg nivå och med få större utvecklade bränder.

Persontimmar kopplat till insatser ökade rejält vilket återspeglas i det antalet larm som varit under året. Ett fåtal händelser har stuckit ut och krävt stora resurser.

Investeringar (tkr)

Investeringsbudget 2024

12 499

Bokslut 2024

9 953

Avvikelser

2 546

Under året har en ny släckbil och ett så kallat FIP*-fordon levererats till räddningstjänsten. Investeringskostnaderna inklusive anpassningar uppgick till 6,7 mnkr. I övrigt har investeringar relaterade till krisberedskap fortsatt. Under året har bland annat ett reservkraftverk installerats på vårdcentrum 1,3

mnkr (del av kostnad). Andra delen av kostnaden för reservkraftverket hamnar på 2025. De totala investeringsutgifterna för krisberedskap summeras till 3,1 mnkr för 2024.

*Första insatsperson

Framtiden

En allt mer orolig och spänd omvärld kommer påverka kommunen påtagligt under de kommande åren. Uppdraget att förstärka kommunens krisberedskap som kommunfullmäktige beslutade hösten 2022 är bara början att återuppta förmåga inom civil beredskap. Det var ett viktigt första steg, men det kommer behöva göras mer. Tillsammans med övriga kommunala förvaltningar, samverkande myndigheter och civilsamhälle är detta ett fokusområde som växer än mer framöver. Förutom kommunens eget kontinuitetsarbete inom grunduppdragen, kommer vi få ytterligare uppdrag som kommun inom ramen för civil beredskap.

Inom det brottsförebyggande arbetet kommer kommunen behöva ta ett större ansvar. Förutom samordningen och det förebyggande arbetet finns tydliga signaler att även ordningsuppdraget successivt förväntas hanteras av kommunen. Räddningstjänsten tillsätter en resurs 2024 för att samordna det brottsförebyggande arbetet.

Den nya lagstiftning avseende övergripande ledning av operativa händelser som antogs 2020 påverkade svensk räddningstjänst på flera olika sätt. Förmågan till samverkan är central men där även ett gemensamt nationellt ledningssystem med krav på ständig bemanad övergripande ledning har bidragit till bildandet av RSB. Vi kommer att se större och djupare samarbeten inom den operativa räddningstjänsten.

Tydligare krav vad gäller kommunens tillsyn av brandskydd ställs nu i och med den nya föreskrift från Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB). Här har räddningstjänsten fått resurser att möta de nya kraven.

En av de största utmaningarna generellt för räddningstjänsten i Sverige är att personalförsörja till deltidsorganisationen. I Habo kommun har räddningstjänsten under ett antal år haft mycket goda förutsättningar med att rekrytera och behålla personal. Det gäller att räddningstjänsten även fortsättningsvis ska uppfattas som en attraktiv arbetsplats och att deltidsbrandmännens huvudarbetsgivare tydligare får uppleva en nytta med att ha en brandman anställd i sin organisation.

En utmaning räddningstjänsten står inför är att brandstationen i Habo börjar bli något trångbodd gällande kontors och samverkansytor, då den både ska inhysa den tillsvidareanställda administrativa personalen såväl som de anställda deltidsbrandmännen som arbetar på distans på brandstationen när de har sina beredskapsveckor. En utredning för att se över möjligheterna till om/utbyggnad ska genomföras under 2025. Där kommer verksamheten ser över hur fler kontor och grupprum kan skapas.

Fordonsparken som räddningstjänsten förfogar över fungerar och nya fordon har under 2024 inkommit enligt plan. Med den fortsatta planering för utbyte av fordon som finns är kommunen redo att möta allmänhetens förväntan av att hantera olyckor och kriser även framöver.

Byggnadsnämnden

Niklas Funbrandt
Ordförande

Svante Modén
Förvaltningschef

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden behandlar ärenden enligt plan- och bygglagen, trafikärenden och strandskyddsärenden. Byggnadsnämndens tjänstemän jobbar på tekniska förvaltningen där även nämndens administration finns.

Årets ekonomiska resultat (tkr)

Verksamhet/enhet	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse	Bokslut 2023
Byggnadsnämnd	236	363	-127	326
Bygglov / Myndighetsutövning	2 124	2 509	-385	2 718
Detaljplanering	1 618	1 249	369	1 544
Kartverksamhet	158	205	-48	196
Trafiknämnd	115	114	1	110
Summa verksamhetsstruktur	4 251	4 440	-190	4 894

Nämnden går sammantaget med ett underskott om 190 tkr. Underskottet beror främst på lägre bygglov-sintäkter än budgeterat. Detta kompenseras delvis av lägre lönekostnader till följd av sjukskrivningar och lägre kostnader för konsulttjänster och licensavgifter. Nämnden erhöll ett LONA-bidrag på 88 tkr.

Årets verksamhet

Plan- och exploateringsenheten har bland annat arbetat med en detaljplan för bostäder utmed Munkvägen. Byggnadsnämndens beslut att anta denna detaljplan har upphävts av länsstyrelsen. Habo kommun har överklagat beslutet till landsbygds- och infrastrukturdepartementet. Arbetet med att ta fram en detaljplan för att möjliggöra en utbyggnad av avloppsreningsverket pågår. Likaså har arbetet med att ta fram detaljplan för Kärnekulla del 2 påbörjats. Arbetet med att ta fram ett nytt bostadsförsörjningsprogram har startats. Plan- och exploateringsenheten har tagit fram nya rutiner för fakturering och för digitala utskick av detaljplaneärenden till min myndighetspost.

För bygglovsenheten har ärendemängden varit relativt jämn de senaste åren. I början av året var det dock något färre bygglovsärenden som kom in än tidigare år. Men det har gett oss möjlighet att gå igenom och avsluta gamla ärenden. Vi har också kunnat prioritera några komplexa tillsynsärenden.

Bygglovsenheten har tagit fram nya e-tjänster för bygglov och anmälan som är direkt kopplade till vårt ärendehanteringssystem. Kommunikation med grannar och andra berörda sakägare sker nu genom digitala utskick till min myndighetspost. Arbetet med att tillgängliggöra vårt arkiv på webben är också påbörjat. Enheten har tagit initiativ och startat ett nätverk tillsammans med Höglandskommunerna. Syftet är att utveckla arbetssätt kopplat till vårt ärendehanteringssystem.

Mycket tid har gått åt att arbeta med att digitalisera kommunens samtliga analoga detaljplaner. Samtliga detaljplaner är nu digitaliserade och arbete ska fortgå med att på ett kommunikativt sätt presentera detta både internt och externt.

Antalet anmälningsärenden sticker ut lite under året. Det gäller 34 stycken ärenden för ändring av VA. Detta är direkt kopplat till att det har byggts ut kommunalt VA till området kring Ebbarp, Eket och Österlid.

Under året har 35 tillsynsärenden startats, 20 av dem var egeninitierade och 15 ärenden startades på grund av anmälningar utifrån. 22 tillsynsärenden har varit uppe för beslut på byggnadsnämndens sammanträden under året. Där 11 ärenden gällde byggsanktionsavgifter. När året var slut hade vi minskat vår ärendebalans från 123 till 110 öppna ärenden.

När det gäller trafikfrågor har nämnden i huvudsak hanterat parkeringstillstånd och lokala trafikföreskrifter.

Enheterna deltar i arbetet med att ta fram grönplan och cykelplan.

Nyckeltal

Egna nyckeltal	2024	2023	2022	2021	2020
Antal beviljade lov totalt	134	139	181	206	209
Antal bostäder, småhus	8	23	11	22	48
Antal lägenheter, flerbostadshus	22	0	231	50	134
Antal anmälan	89	78	86	60	56
Beviljade strandskyddsdispenser	4	6	9	4	5
Positiva förhandsbesked	7	3	9	12	7
Antal öppna tillsynsärenden	35	66	44	28	46
Antal planbesked	2	5	1	1	2
Antagna detaljplaner	3	1	3	1	3
Disponibel planlagd mark (ha), bostäder, Habo tätort	ca 30	ca 30	ca 16	ca 21	ca 26
Disponibel planlagd mark (ha), industri, Habo tätort	ca 4,9	ca 2,9	ca 2,5	ca 5	ca 9
Ekonomiska nyckeltal					
Nettokostnad/invånare (kr)	333	371	224	160	268
Nämndens andel av total nettokostnad (%)	0,5	0,6	0,4	0,3	0,5
Avgiftstäckningsgrad totalt (%)	45	38	60	82	49
Avgiftstäckningsgrad (%) bygglov id 2902	54	47	82	93	75
Avgiftstäckningsgrad (%) detaljplan id 2904	34	29	22	42	48

Framtiden

Byggnämndens verksamhet är till stor del intäktsberedande. En stor del av nämndens verksamhet, prövning av bygglov och framtagande av detaljplaner, styrs av initiativ utifrån.

Om det skulle uppstå arbetsbrist inom någon av verksamheterna så finns det goda möjligheter att tillfälligt organisera om personal för att förstärka upp andra delar av tekniska förvaltningen och finansiera detta genom minskade konsultkostnader åtminstone till viss del. Det finns dock en hel del öppna tillsynsärenden att bedriva och fördjupade utredningar som behöver utföras. Under en tid med ett lägre behov

från den externa sidan av att ta fram detaljplaner, har kommunen en större möjlighet att arbeta mer proaktivt. Planändringar av gamla planer och strategiska utredningar kan tas fram i en större omfattning för att ha en god planberedskap.

Bedömningen är att kommunen framöver kommer att ha en fortsatt befolkningsökning och det råder en fortsatt efterfrågan på olika typer av bostäder. Det innebär att kommunen måste kunna svara upp mot detta och det krävs att kommunen har en aktiv markplanering och en god planberedskap för bostäder, men också för verksamheter, offentliga verksamheter och utveckling av centrum. Allt eftersom tätorterna

växer uppstår även önskemål om att förändra nuvarande detaljplaner så att de kan tillåta en annan typ av markanvändning. Kommunen har en god planberedskap för att tillgodose bostadsförsörjning. Däremot är planberedskapen låg när det gäller mark planlagd för verksamhetsområde. Diskussioner om markförvärv har påbörjats som i ett steg att planlägga ny mark. Kommunen äger inte någon ytterligare mark som är lämplig för verksamhet/industri.

Åtgärder inom digitalisering är fortsatt prioriterade och viktiga att genomföra. Samhällsbyggnadsprocessen behöver bli mer digital vilket också är en tydlig nationell inriktning och därför arbetas detta med på en bred front. Sammantaget innebär digitalisering ett stort och krävande arbete, med nya arbetsrutiner, nya sätt att kommunicera med invånare, företag och sökanden. Samtidigt ger det också en möjlighet att bygga vidare med andra digitala tjänster kopplat till detta. Exempelvis nya e-tjänster och en uppdaterad webbplats som är enkel och tillgänglig. Men också

vilka funktioner som finns i vårt ärendehanteringssystem. Där vi vill ligga i framkant för att kunna leverera en god service. Under år 2025 och framåt kommer arbetet fortsätta med att genomföra åtgärder inom digitalisering. Takten styrs av både tillgängliga ekonomiska medel, personal och arbetsbelastning.

En utmaning som gäller för båda enheterna är att säkra den framtida personalförsörjningen. Vi är små enheter och är sårbara. Det är och kommer fortsatt att vara av största vikt att Habo kommun är en god och attraktiv arbetsgivare. Erfaren och kompetent personal är den viktigaste faktorn för att få verksamheterna att fungera. Att vara konkurrenskraftiga och ha medarbetare som stannar kvar är avgörande för att klara nämndens grunduppdrag.

Fritids- och kulturnämnden

Karin Hultberg
Ordförande

Adam Starck
Förvaltningschef

HABO ARENA

Fritids- och kulturnämnden

Fritids- och kulturnämnden ansvarar för kommunens idrotts- och fritidsanläggningar, bibliotek, föreningsstöd, fritidsgårdsverksamhet och allmänskulturell verksamhet.

Årets ekonomiska resultat (tkr)

Verksamhet/enhet	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse	Bokslut 2023
Administration	3 442	3 515	- 73	3 464
Allmän kulturverksamhet	600	491	109	316
Bibliotek	5 723	5 779	- 56	5 767
Fritidsanläggningar	11 185	11 390	- 205	6 414
Fritidsgård	4 945	5 049	- 105	5 170
Föreningsbidrag/Stöd till stud.org.	1 900	1 858	42	1 624
Fritids- och kulturnämnd	173	183	- 10	132
Summa	27 968	28 265	- 297	22 887

Administration: Extra evenemang utanför budget ökade kostnaderna.

Kultur: Färre evenemang under våren på grund av kulturutvecklarens startår.

Bibliotek: Underskott på grund av brist på budgeterade medel för personal.

Fritidsanläggningar: Högre kostnader på grund av personalförstärkning och insatser vid Domsand.

Fritidsverksamhet: Underskott kopplat till personalbudget, obehövlig arbetstid, timledare och oövertid.

Föreningsbidrag: Ej fullt utnyttjade medel för integration och tillgänglighetsanpassning.

Årets verksamhet

Öppen fritidsverksamhet

Verksamheten har följt plan, inklusive lovaktiviteter och större arrangemang. Simskoleverksamheten påverkades av renovering i Mullsjö. Skolundervisning skedde på Rosenlund, och nybörjarsimskolan hölls på Attarpsbadet.

Besökarantalet är fortsatt högt tack vare generösa öppettider.

Klasskampen arrangerades i samarbete med skola, fältare och kyrkor.

Skolavslutningsfesten för årskurs 9 hölls på Liseberg.

Sommarlovskortet gav elever i förskoleklass till årskurs 9 tillgång till gratis aktiviteter.

E-sporten är populär och maskinparken har uppdaterats.

Motorgården har erbjudit kvällsöppet för fordons-hobby.

Ett mopedprojekt har genomförts för barn 10–13 år.

Samverkan har skett med skola, socialtjänst, polis, kyrkor, föreningar och företag.

Anläggning

Ansvarer omfattar sporthallar, Slättens IP, badplatser och vandringsleder.

Bra vintersäsong möjliggjorde skridskoåkning på Slätten till vecka 7 och även möjlighet för längdskidspår på OK Gränsen och Fagerhult under en längre period.

Högt vattenstånd krävde omfattande insatser vid badplatser och leder.

Sommarens underhållsarbete genomfördes tillsammans med feriepraktikanter.

Under hösten och vintern har vandringsleder varit i fokus.

Övriga genomförda projekt:

- Nytt konstgräs på Slättens IP
- Handikappramp vid Furusjön
- Renovering av Smålandsleden
- Nya 5-mot-5 fotbollsplaner
- EM-kval och konserter i Habo Arena och sporthall
- Uppgraderad belysning på elljusspår i Fagerhult
- Ny förrådsbyggnad vid Slättens IP
- Förberedelser för 3-mot-3 fotbollsplaner
- Förnyade föreningsavtal
- Nya bänkar, bord och grillar för allmänheten

Biblioteksverksamhet

Otrygg arbetsmiljö har krävt dubbelbemanning och kortare öppettider.

Begränsad budget har lett till färre medieinköp och begränsad utlåning av e-medier.

Nytt bibliotekssystem och webbplats har implementerats.

Alla årskurser förutom en har erbjudits läsfrämjande aktiviteter. En informationsfilm om biblioteket har skickats ut för att visas på föräldramöten i förskola och förskoleklass.

Sex föreläsningar och författarböcker har arrangerats i olika samarbeten.

Fler aktiviteter på loven har uppskattats av många barnfamiljer.

Nyckeltal

	2024	2023	2022	2021	2020
Ekonomiska nyckeltal					
Nettokostnad invånare/år	2 111	1 736	1 595	1 544	1 422
Förvaltningens andel av total nettokostnad (%)	3,0	2,7	2,6	2,6	2,5
Verksamhetens nyckeltal					
<i>Föreningsstöd</i>					
Kontant föreningsstöd (tkr)	1589	1 252	1 256	1 066	1 178
Antal medlemmar i ungdomsorganisationer 5-25 år	3359	2 650	2 590	2 349	2 418
Antal aktiviteter som erhållit lokalt aktivitetsstöd, period ht/vt	7402	6 423	6 723	4 439	6 000
<i>Sporthallar</i>					
Öppethållandetimmar	5060	4 929	4 896	4 518	4 522
Aktivitetstimmar, Habo Sporthall (mål 90 %)	89	98	97	53	92
<i>Aktivitetstimmar, Habo Arena (%)</i>	69				
<i>Biblioteket</i>					
Antal lån	66 045	64 238	53 243	46 419	64 581
Antal aktiva låntagare	2 027	2 571	2 214	1 831	2 159
Antal besök	56 699	63 643	71 758	38 797	65 655
<i>Öppen fritidsverksamhet</i>					
Antal besök, barn och unga fritidsgård/tillfälle	54	51	46	32	60
Antal besök E-sport tillfälle (årskurs 7->)	5	5	5		
Simkunnighet i årskurs 2 (anges i %, mål 80 %)	68	66	80	64	82
<i>Kansli</i>					
Bidrag till studieförbund (tkr)	400	373	373	373	373

Administration

Ekonomi: Kostnadsökning på grund av driften av Habo Arena.

Föreningsstöd: Justerade fördelningsnycklar och ökat medlemsantal har möjliggjort större bidragsutdelning.

Öppen fritidsverksamhet

54 besökare per dag eller aktivitet i snitt

Öppet 193 dagar för årskurs 4–6 och 201 dagar för årskurs 7–17år

Mellan 5 och 78 besökare undra öppethållande, upp till 250 vid större arrangemang

Stabilt deltagande i e-sport med 10 datorplatser

Simkunnigheten har förbättrats men når inte målet på 80 %

Sporthallar

Ökade öppethållandetimmar genom justerade vaktmästartider

Kortläsare och engångskoder har förbättrat tillgängligheten

Färre helgmatcher i sporthallen då de nu spelas i Habo Arena

Fortsatt brist på träningstider på vardagar

Prognos: Ökat behov av helgtider framöver då antalet träningsgrupper ökar

Biblioteksverksamhet

11 % färre besök, troligen på grund av minskade öppettider, färre besök av förskolor och skolor och minskat medieutbud

Byte av bibliotekssystem har påverkat statistiken över antal låntagare

Antalet lån har ökat något, men siffrorna är osäkra på grund av byte av bibliotekssystem.

Investeringar (tkr)

	Investeringsbudget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse
Total	6 434	4 350	2 084

Konstgräs: Ny beläggning, fortsatt arbete under 2025

Habo Arena: Ny utrustning för träning, match och event

Framtiden

Anläggning

Fortsatt utveckling av befintliga och nya anläggningar med stöd av engagerat föreningsliv.

Vidareutveckling av digitala lösningar i sporthallar för ökad flexibilitet och effektivitet.

Stort underhållsbehov på anläggningar.

Biblioteksverksamhet

Minskade resurser innebär minskat antal aktiviteter och medieutbud och därmed svårighet att uppfylla lagkraven och attraktiviteten att besöka biblioteket. En växande befolkning kräver ökade resurser. Läsningen minskar bland barn och unga vilket gör resursminskningen ännu mer bekymmersam.

För att skapa bättre tillgänglighet skulle det behöva satsas på en bokbil som bland annat besöker förskolor. Förskolorna som idag besöker biblioteket färre och färre tillfällen.

Målet framåt behöver också vara att återgå till längre kvällsöppet.

Öppen fritidsverksamhet 2025

Fler barn och unga i behov av stöd besöker verksamheten. Trygga mötesplatser och riktade aktiviteter blir viktigare.

Målet är en kostnadsfri verksamhet, men vissa aktiviteter är förknippade med en avgift.

Planering av nya fritidsgårdslokaler tillsammans med kulturskolan pågår.

Barn- och utbildningsnämnden

Johanna Bergbom
Ordförande

Åsa Wadling
Förvaltningschef

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden är ytterst ansvarig för förvaltningens samtliga verksamhetsområden inom förskola, pedagogisk omsorg, fritidshem, skola, vuxenutbildning och kulturskola.

Årets ekonomiska resultat (tkr)

Verksamhet/enhet	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse	Bokslut 2023
Fritidshem	30 785	31 064	-279	27 493
Förskola	142 261	144 350	-2 089	140 950
Gymnasieskola	78 915	79 165	-249	73 593
Kommunal kulturskola	6 911	7 188	-276	6 880
Nämnd, administration	13 778	11 420	2 358	10 342
Skola	268 637	265 613	3 024	240 764
Vuxenutbildning	1 195	1 602	-407	1 196
Summa	542 483	540 401	2 082	501 217

Barn- och utbildningsnämnden lämnar in ett bokslut för 2024 med ett positivt resultat på 2 082 tkr vilket är en avvikelse mot budget med 0,4 %. I tertial 2 beräknades överskottet till 1 171 tkr.

Barn- och elevprognosen har hållit relativt bra under året. Det som sticker ut är att fritidshemmen har haft 30 elever fler än budgeterat och gymnasieskolan har haft 15 elever färre.

Verksamheterna har haft nedanstående avvikelse mot budget vad gäller barn/elevantal:

- Förskola: 7 barn färre
- Fritidshem: 30 elever fler
- Skola: 5 elever färre
- Gymnasieskola: 15 elever färre (2 fler i anpassad gymnasieskola)

En stor avvikelse mot budget är måltidskostnaderna som totalt avviker cirka 3 400 tkr mot budget.

Avvikelsen gällande fritidshem beror i viss mån på ökat elevantal -416

Avvikelsen gällande förskola beror på att fler åter än vad som budgeterats -2 717

För 2025 har en ny beräkningsmetod använts i budgeten för att komma tillräta med detta återkommande budgetunderskott.

Under året har nämnden erhållit ett antal bidrag främst från staten och dessa uppgår till cirka 27,8 miljoner vilket utgör cirka 5,1 % av utfallet. Nytt bidrag för året var statsbidraget för inköp av skönlitteratur där nämnden har fått 257 tkr.

Nettokostnaden för året har i jämförelse med föregående år ökat med 39 184 tkr eller 7,8 %. Den största ökningen har skett på skolverksamheten, där både antal elever och ny skola har påverkat. Alla verksamheter har även påverkats av höjt personalomkostnadspålägg.

Årets verksamhet

Studieresultat

Slutbetygsresultaten för årskurs 9 i Habo kommun år 2024 visar att 86,8 % av eleverna blev behöriga till gymnasieskolans nationella program. Detta är en minskning jämfört med föregående år. 23 elever av 174 elever saknade behörighet till ett nationellt program. Av dessa är 12 pojkar och 11 flickor. Denna nedgång speglar en generell trend i Sverige där betygsresultaten för årskurs 9 har sjunkit.

Generellt sett har det i Jönköpings län skett en nedgång i andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans nationella program, i linje med den nationella trenden.

Demografins utmaningar

Habo kommun står inför flera demografiska utmaningar, dels en åldrande befolkning och en minskande andel personer i arbetsför ålder. Antal barn och elever kommer också att minska på sikt och vi märker av den minskningen redan nu inom förskolan. Anpassningar av verksamheten har skett under året.

Svårighet rekrytera skolledare

Habo kommun har under året haft utmaningar med att rekrytera skolledare, vilket kan bero på konkurrens från närliggande kommuner och en generell brist på kvalificerade kandidater inom utbildningssektorn. Skolor med stabila och kompetenta skolledare är mer attraktiva för duktiga lärare, vilket i sin tur höjer kvaliteten på undervisningen. Låg omsättning av skolledare bidrar till stabilitet och kontinuitet i skolans verksamhet, vilket är avgörande för elevernas utveckling och lärande. Habo kommuns förmåga att locka till sig och behålla kompetenta skolledare kommer att vara ett fokusområde framöver.

Skolinspektion Hagabodaskolan

Skolinspektionen har genomfört granskningar av Hagabodaskolan. Granskningarna syftar till att säkerställa att skolan uppfyller nationella krav och standarder. Skolinspektionen bedömer skolans arbetsätt inom fyra områden:

- I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett konststillhörighet?
- I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden?
- I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete?
- I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i bedömningar och betyg?

Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning.

Hagabodaskolan bedöms uppfylla samtliga fyra kvalitetskriterier i hög utsträckning. Endast 12 % av de granskade grundskolorna under första halvåret 2024 bedömdes uppfylla samtliga kvalitetskriterier i hög utsträckning.

Planering och dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning

Lagen om ”Planering och dimensionering av gymnasial utbildning” trädde i kraft den 1 juli 2023 och ska tillämpas första gången på utbildning som påbörjas 2025. Lagen syftar till att förbättra kompetensförsörjningen och underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden. Den kräver att kommuner samverkar vid planering och dimensionering av gymnasieutbildningar och Komvux, och att de väger in både elevernas efterfrågan och arbetsmarknadens behov.

Habo, Mullsjö och Jönköping tecknar nu ett primärt samverkansavtal.

Nyckeltal

Egna nyckeltal	2024	2023	2022	2021	2020
Antal barn elever					
Förskola	902	933	930	920	941
Fritidshem	991	984	940	903	882
Förskoleklass och grundskola	2 217	2 166	2 146	2 096	2 025
Gymnasieskola	570	554	543	526	504
Kostnad per elev (egen beräkning) tkr					
Förskola	160	144	136	134	134
Fritidshem	31	28	25	25	27
Förskoleklass och grundskola	112	106	100	95	93
Gymnasieskola	131	126	124	124	123
Antal anställda tillsvidare/visstidsanställda (dec)	514	504	508	474	480
Barn per årsarbetare, Förskola - N11010					
Kommunal regi	Prel. 5,56	5,6	5,5	5,8	5,3
Enskild i Habo N11011		4,7	5,2	5	5,4
Liknande kommuner, kommunala		5,1	5,2	5,3	5,2
Samtliga kommuner		5,0	5,0	5,4	5,2
Årsarbetare med förskolläraryrket (%) - N11043					
Kommunal regi		75	73	70	68
Enskild i Habo N11042		35	45	39	35
Liknande kommuner		50	47	47	47
Samtliga kommuner		46	45	45	46
Antal elever per lärare (heltidstjänst) - N 15034					
Grundskola, kommunal, preliminär	Prel. 11,8	11,9	11,5	12	11,8
Liknande kommuner		12,6	12,3	13	12,9
Samtliga kommuner		11,3	11,4	11,5	11,5
Lärare med pedagogisk högskoleutbildning - N15031					
Grundskola, kommunal		94,8	95	95,4	93,2
Liknande kommuner		89,1	88,5	88,7	87,6
Samtliga kommuner		84,6	83,6	83,4	83,3
Andel behöriga till gymnasie exkl. nyinv. och okänd bakgrund - N11010					
Samtliga i Habo	87,8	89,7	90,7	90,4	91,8
Liknande kommuner	90,9	91,4	93,1	93,5	93,7
Samtliga kommuner	82,7	84,9	84,4	86,3	86,6

*Ej ifyllda nyckeltal finns ej tillgängliga när bokslutet skrivs.

Elevantal

Elevantalet stämmer väl överens med budget. Totalt skiljer sig utfallet från budget med 3 barn/elever eller 0,06 %.

Anställda

Antal månadsavlönade har ökat med 10 stycken sedan december 2023. Främst avser det den anpassade grundskolan som har fått fler elever.

Nyckeltal förskola

Nettokostnaden per barn har ökat med 11 % jämfört med 2023. Ökningen beror på löneökningar samt helårseffekt på ny förskola som inte är helt fylld ännu. Dessutom har måltidskostnaderna ökat med 1 183 tkr trots att barnantalet har minskat med cirka 30 barn.

Måltidskostnaderna har setts över inför budget 2025 men man kan konstatera att detta inte kommer att

räcka om samma mönster upprepas för 2025. Frågan kommer att utredas ytterligare under våren 2025.

Nyckeltal fritidshem

Nettokostnaden per elev för fritidshem har ökat med cirka 3 tkr beroende på ökade måltidskostnader samt helårseffekt av ökade lokalkostnader på grund av ny skola.

Nyckeltal skola

Nettokostnaden per elev för förskoleklass och grundskola har ökat med 6 tkr beroende på löneökningar samt helårseffekt gällande lokalkostnader med anledning av ny skola som inte är fullt utnyttjad ännu.

Behöriga till gymnasiet

Behörigheten har sjunkit med 1,9 % sedan 2023. Vi ligger lite sämre än liknande kommuner men betydligt bättre än snittet på alla kommuner

---

Investeringar (tkr)

Investeringsbudget 2024

4 422

Bokslut 2024

2 415

Avvikelse

2 007

Möbler och inredning vad gäller Kärnekulla förskola och skola är nu slutförda och nämnden kan konstatera att budgeten har hållits med god marginal.

Den totala budgeten som inte utnyttjats hamnar på 845 tkr.

I övrigt under året har de största investeringarna gällt möblering av Hagabodas nya matsal, elevskåp till Hagaboda, digitala behov och upprustning inne och ute. Cykelställ på Hagenskolan har ej kommit igång.

Framtiden

Demografiska utmaningar

En av de största utmaningarna vi står inför är den demografiska förändringen där antalet barn minskar nationellt och även så i Habo kommun. Detta kan leda till ett minskat behov av förskolor och skolor, vilket i sin tur påverkar vår organisation och planering. Minskningen av barnunderlaget innebär att vi måste anpassa våra resurser och lokaler för att möta den nya verkligheten. För att hantera dessa förändringar behöver vi effektivisera användningen av befintliga resurser. Genom att optimera användningen av våra skolor och förskolor kan vi säkerställa att vi erbjuder

högkvalitativ utbildning trots minskande barn- och elevantal.

Ökat samarbete mellan skola och socialtjänst

För att möta de komplexa behov som många elever har, är ett ökat samarbete mellan skola och socialtjänst avgörande. Den nya socialtjänstlagen, som träder i kraft 2025, betonar vikten av förebyggande arbete och samverkan för att förbättra barn och ungas förutsättningar att fullfölja sina studier. Fokus i ett stärkt samarbete kommer att vara följande punkter;

Tidig upptäckt och insatser: Genom att arbeta tillsammans kan skola och socialtjänst tidigt identifiera och stödja elever som riskerar en ogynnsam utveckling.

Helhetssyn på elevens behov: Ett integrerat arbetssätt säkerställer att alla aspekter av elevens liv beaktas, vilket leder till mer effektiva och hållbara lösningar.

Gemensamma möten och planering: Regelbundna möten mellan skolpersonal och socialtjänst där man samarbetar kring elever med särskilda behov och planerar gemensamma insatser.

Delad information och resurser: Skola och socialtjänst kan dela relevant information och resurser för att bättre förstå och stödja elevernas behov. Detta kan innebära att socialtjänsten informerar skolan om familjesituationer som kan påverka elevens skolgång, och att skolan delar information om elevens beteende och prestationer.

Förebyggande insatser: Genom att arbeta tillsammans kan skola och socialtjänst genomföra förebyggande insatser, såsom workshops för föräldrar och elever om psykisk hälsa, eller program för att minska skolfrånvaro.

Tillgängliga lärmiljöer

Den påbörjade satsningen på gemensamt utvecklingsfokus ”Tillgängliga lärmiljöer” i från förskola till årskurs 9 fortsätter under 2025. Hur kan vi använda våra resurser i form av lokaler, olika personalkategorier och vår tid för att nå en differentierad undervisning där vi kan anpassa undervisningen efter elevernas individuella behov och förmågor. Det gäller alla Habo kommuns barn och elever i från barn och elever i behov av stöd till barn och elever med särskild begåvning.

Vi ser en ökning av antalet elever som har omfattande stödbehov och som kan behöva undervisning, under en kortare eller längre period, i resursenheter eller resursskolor.

En resursskola och en resursenhet har båda som mål att stödja elever med särskilda behov men de skiljer sig åt i omfattning och struktur.

Resursskola är en skola som enbart tar emot elever

som är i behov av särskilt stöd. Resursskolor är ofta små enheter med anpassade lärmiljöer, små elevgrupper och hög personaltäthet. De är specialiserade på att möta specifika behov och erbjuder en helhetslösning för elever som kräver omfattande stöd.

En resursenhet är en del av en ordinarie skola och fungerar som en stödavdelning för elever med särskilda behov. Eleverna går i den ordinarie skolan men får extra stöd från resursenheten. Detta kan inkludera specialpedagoger, lärare, assistenter och andra resurser som hjälper eleverna att klara av sin skolgång inom den ordinarie skolmiljön.

Båda alternativen har sina unika fördelar och kan vara lämpliga beroende på de specifika behoven hos eleverna.

Att starta en egen resursskola i kommunen har flera fördelar jämfört med att köpa platser i andra kommuner eller av fristående aktörer. Genom att driva en egen resursskola kan kommunen säkerställa att utbildningen och stödet håller hög kvalitet och är anpassat efter lokala behov och förutsättningar.

På lång sikt kan det vara mer kostnadseffektivt att ha en egen resursskola än att betala för platser i andra kommuner eller hos fristående aktörer. Kommunen kan snabbt anpassa resursskolans verksamhet efter förändrade behov och förutsättningar, vilket är svårare när man är beroende av externa aktörer.

En egen resursskola möjliggör bättre samarbete mellan olika kommunala verksamheter, såsom skola, socialtjänst och elevhälsa, vilket kan leda till mer samordnade och effektiva insatser för eleverna.

Socialnämnden

Hans Jarstig
Ordförande

Pernilla Ekstrand
Förvaltningschef

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för äldreomsorg, funktionshinderomsorg, individ- och familjeomsorg och flyktingverksamhet. Nämndens arbete utgår bland annat från lagstiftningen i Socialtjänstlagen (SoL), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS).

Årets ekonomiska resultat (tkr)

	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse	Bokslut 2023
Politisk verksamhet	696	549	148	668
Socialförvaltningen gemensamt	12 172	11 206	965	10 450
Äldreomsorg o Hälso- o sjukvård	150 006	144 318	5 688	132 480
Funktionshinderomsorg	58 194	58 586	-392	53 593
Individ- och familjeomsorg	34 591	35 085	-494	28 362
Flykting och integration	37	-65	102	-229
Total	255 969	249 679	6 017	229 642

Socialnämnden uppvisar för 2024 en avvikelse mot budget på totalt +6 017 tkr. Den totala nettokostnaden är cirka 20,0 mnkr högre 2024 än 2023.

Kostnaderna för politisk verksamhet har minskat något jämfört med 2023. Detta beror till störst del på minskade arvodeskostnader. Jämfört med budget 2024 hamnade utfallet på +148 tkr.

Kostnaderna för förvaltningsövergripande poster har ökat med cirka 756 tkr jämfört med 2023. Detta kan främst förklaras av utökningen av en verksamhetschef under 2024. Överskottet jämfört med budget 2024 på +965 tkr på socialförvaltningen gemensamt beror på föräldraledighet och sjukskrivningar +1,0 mnkr, en särskild avgift till inspektionen för vård och omsorg -280 tkr och övrigt +245 tkr.

Äldreomsorgen och hälso- och sjukvårdsenhetens nettokostnader har ökat med cirka 7,5 mnkr mellan 2023 och 2024. Cirka 2,8 mnkr av kostnadsökningen avser särskilt boende och korttidsplatser. Resten av kostnadsökningen fördelar sig på hemtjänsten och övrig verksamhet inom äldreomsorg och hälso- och sjukvård.

Äldreomsorgens och hälso- och sjukvårdens samlade budgetavvikelse 2024 hamnade på + 5 688 tkr. För-

klaringen till detta är att avdelningen Linden inte har behövt öppnas under året +3 343 tkr, omförhandlat avtal gällande fakturering av nattsjuksköterska + 541 tkr, verksamheterna för hemteam och dagverksamhet redovisar ett sammanlagt budgetöverskott på +1 513 tkr. Budgetunderskottet inom hemtjänsten är - 2 862 tkr men har vägts upp med ett statsbidrag för tidigare års arbete med att minska andelen timanställda +3 600 tkr. Vakans inom ledning ÄO/HS + 415 tkr. Ökade kostnader hjälpmedel och bilar -279 tkr. Övriga posters budgetavvikelse summerar till - 583tkr. Kostnaden för utskrivningsklara har under året varit 0 tkr.

Funktionshinderomsorgens nettokostnader är cirka 5,0 mnkr högre 2024 än 2023. Den samlade budgetavvikelsen motsvarar -392 tkr. Avvikelsen inom assistansen står för -1 998 tkr varav -1 000 tkr avser en budgeterad intäkt som aldrig erhöles efter Försäkringskassans bedömning. Gruppboendena gör ett samlat överskott på +1 550 tkr bland annat som följd av att man anpassat personaltäteten utifrån belägningsgraden. Övriga verksamheter står för en samlad avvikelse på +56 tkr där ökade kostnader inom bostad med särskilt stöd och barnboende vägs upp av minskade kostnader inom daglig verksamhet, ungdomsfritids och kontaktpersoner.

Nettokostnaderna för individ- och familjeomsorgen har ökat med cirka 6,7 mnkr 2024 jämfört med 2023. Den samlade budgetavvikelsen motsvarar -494 tkr. Avvikelsen mot budget beror främst på nettot av kostnaderna för de tjänster som köpts in under året och de tjänster som inte behövt köpas in under året +242 tkr. Beredskapsarbete/arbetsmarknadsåtgärder -555tkr, försörjningsstöd -238 tkr och övriga besparingar +57 tkr.

Verksamheten flykting och integration finansieras helt av bidrag från staten.

Årets verksamhet

Socialnämnden ansvarar för att ge stöd samt vård och omsorg till kommunens invånare inom följande områden:

- Funktionshinderomsorg.
- Hälso- och sjukvård.
- Individ- och familjeomsorg.
- Äldreomsorg.

I maj flyttade individ- och familjeomsorgens verksamheter barn- och unga, vuxengrupp och öppenvården till nya och mer ändamålsenliga lokaler. Under året har funktioner som arbetar med någon form av kommunal arbetsmarknadsinsats i kommunens förvaltningar samlokaliseras i en grupp som nu benämns ”Arbete och sysselsättning”. Arbetet utgår från respektive funktions ansvar men med ett tydligare samverkansuppdrag.

Det har under året skett en tydlig ökning av orosmålningar för att barn och unga far illa. Budget- och skuldrådgivningen har en ökad mängd ärenden. Arbetslösheten ökar i Habo. Insatser i form av öppenvård har ökat och även ärenden inom våld i nära relation, våldsutövare och hedersrelaterat våld och förtryck.

Ett våldsteam har under året implementerats inom individ- och familjeomsorgen för att snabbt kunna möta och uppmärksamma behov hos våldsutsatta och våldsutövare. Under 2024 har ett projekt startats med syfte att förebygga och upptäcka våldsutsatthet och våldsutövande i nära relation bland anställda i Habo kommun. Förvaltningen har avsatt delar av en tjänst som har i uppdrag att arbeta med våld i nära relation.

Under året infördes ny lagstiftning kring skyddat boende. Utbildningsinsatser har getts från Länsstyrelsen.

En ny socialtjänstlag träder i kraft den 1 juli 2025 vilket under året har inneburit ett behov av förberedelser och att se över ansvarsområden och arbetssätt.

Beslut togs i socialnämnden under hösten 2023 att införa rambeslut inom äldre- och funktionshinderomsorg. Det är en stor omställning för biståndshandläggare och utförare av hemtjänst att gå från detaljplanerade beslut till rambeslut. Planeringsarbetet har pågått under 2024. Rambeslut beräknas träda i kraft i februari 2025.

En ny avdelning för särskilt boende planerades att tas i bruk under 2024 men på grund av minskade behov har avdelningen ännu inte behövt öppnas.

Under 2024 genomfördes upphandling av trygghetslarm för ordinärt boende. Att byta trygghetslarm innebär ett stort arbete i både planering och genomförande.

För tredje året har data sammanställts gällande hemtjänstindex som är ett samlat mått på hemtjänstens kvalitet i Sveriges 290 kommuner och där Habo placerar sig på plats 10.

Förvaltningen har under 2024 beviljats statsbidrag för att arbeta med aktiviteter för att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre. Det handlar till exempel om att hitta nya mötesplatser och ordna med aktiviteter där många äldre personer bor. I oktober anordnade socialförvaltningen en informationsträff för kommuninvånare 70 år och äldre som inte är beviljade äldreomsorg. Nära 100 personer kom till mötet. En enkät har delats ut till äldre med frågor om vilka aktiviteter man saknar i kommunen och vilka hinder eller utmaningar man upplever för att kunna delta i aktiviteter.

Under 2024 delades rollen som vård- och omsorgschef till två verksamhetschefer där en av tjänsterna ansvarar för äldreomsorg och hälso- och sjukvård och den andra tjänsten ansvarar för funktionshinderomsorg samt bemanning och administration.

Nyckeltal

Egna nyckeltal	2024	2023	2022	2021	2020
Nettokostnad/inv (kr)	18 711	17 418	15 577	15 224	15 605
Antal årsarbetare (TV)	306	298	274	250	251
Sjukfrånvaro (%) Korttidssjukfrånvaro	4,1	4,3	4,7	4,3	5,0
Sjukfrånvaro (%) Långtidssjukfrånvaro	5,0	5,0	6,3	7,1	6,2
<i>Sjukfrånvaro (%) Totalt</i>	9,2	9,3	11,1	11,4	11,2
Äldreomsorg					
Andel tid hos brukare av arbetad tid inom hemtjänsten (%)	56	55	57	51	48
Kostnad per utförd timme i hemtjänst egen regi (kr)	724	744	697	704	651
Kostnad per belagd plats äldreboende inkl korttid o växelvård, exkl natt (kr)	668 052	662 661	622 791	671 328	651 358
Kostnad per belagd plats demensboende inkl korttid o växelvård, exkl natt (kr)	835 196	746 586	684 197	717 346	722 791
Funktionshinderomsorg					
Kostnad per tim personlig assistans egen regi (kr)	470	419	417	449	386
Individ- och familjeomsorg					
Nettokostnad försörjningsstöd per hushåll (tkr)	44	40	34	43	48
Flykting och integration					
Nettokostnad försörjningsstöd per hushåll (tkr)	39	31	24	32	18

Nettokostnaden per invånare för förvaltningen är 7,4 % högre 2024 än 2023. Inflationen spelar viss roll i detta men det beror också på viss utökning av verksamheten.

Antalet tillsvidareanställda årsarbetare har ökat med 8 stycken till totalt 306 stycken. Ökningarna beror på ökade behov inom verksamheterna.

Den totala sjukfrånvaron har minskat jämfört med tidigare år till 9,2 % vilket är den lägsta sedan 2018 (8,9 %). Långtidssjukfrånvaron ligger likt 2023 på 5,0 % vilket innan dess är den lägsta sedan 2017.

Brukartiden inom hemtjänsten uppgick i snitt till 56 % under 2024. Målet för 2024 var satt till 57 %. Verksamheten uppnådde målet under 5 månader på året. Som högst var utfallet 59 % i april. En anledning till den svaga måluppfyllelsen torde bero på att arbetsgruppen inom lås och larm räknas in i måttet samt en hög andel timanställda under sommarmånaderna för att garantera en god verksamhet med bibehållen kvalitet.

Jämförelsen med årets utfall i kostnaden för hemtjänsten, äldreboende och demensboende jämfört med tidigare år är något komplex att göra då tidigare

är påverkats av ökade kostnader till följd av Covid-19 inom respektive verksamhet. Framst var det åren 2021 och 2020 som påverkades av pandemin. Kostnaderna generellt har dock ökat något jämfört med 2023.

Kostnaden per belagd plats på demensboende inklusive korttid och växelvård har ökat i jämförelse med 2023. Man har under året haft utmaningar med sjukskrivningar bland personalen samt att anpassa sig till arbetssättet med heltid som norm för att undvika dubbelbemanning på tider som inte kräver det.

Kostnaden för försörjningsstöd per hushåll inom individ- och familjeomsorgen har ökat mellan 2023 och 2024. Antalet hushåll med försörjningsstöd har totalt ökat något vilket även fått till följd att kostnaderna ökat. Inom flykting och integration har kostnaden för försörjningsstöd ökat trots att antalet hushåll med försörjningsstöd minskat. Anledningen till den ökade kostnaden bedöms till stor del bero på att riksnormen höjdes med 8,7 % mellan åren 2023 och 2024.

Investeringar (tkr)

Investeringsbudget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse
3 186	2 023	1 163

Överskottet på 1 163 tkr beror bland annat på följande:

Budgeterat belopp för möbler och inventarier för hela förvaltningen uppgår till 1 000 tkr. Av dessa har 906 tkr nyttjats under 2024. Stora poster avser kostnader för låssystem och installation, byte av dörrar Kärrsgården, larm och installation, kontorsmöbler och möbler till boende.

Sängar särskilt boende hade en budget på 485 tkr

varav 194 tkr nyttjats under året.

Renovering av Kärrsgården har fortsatt under 2024 och här återstår 568 tkr av den totala budgeten på 1 392 tkr.

Det finns också ett överskott på projekten som rör nya moduler i Hypergene där totalt 209 tkr återstår.

Framtid

En ny socialtjänstlag kommer börja gälla från 1 juli 2025. Flera av kommunens verksamheter kommer att beröras av den nya lagstiftningen. För att lyckas i omställningen behöver samordning ske på övergripande nivå i kommunen. Socialtjänsten behöver ställa om sitt arbete utifrån den nya lagen och förändrade samhällsutmaningar. Socialtjänsten ska arbeta förebyggande, vara lätt tillgänglig, tillitsskapande och arbetssätten ska vara kunskapsbaserade.

Regeringen planerar att genomföra en omfattande bidragsreform för att ta itu med utanförskapet. Reformen innebär bland annat ett aktivitetskrav där kommunerna blir skyldiga att tillhandahålla aktiviteter för personer som får försörjningsstöd och ett krav på att dessa personer deltar i aktiviteter. Syftet är att fler ska komma i arbete eller närma sig arbetsmarknaden. Syftet med aktivitetskravet är även enhetlighet i kommunerna samt att stärka rättssäkerheten.

Införande av rambeslut under 2025 kommer innebära en stor omställning för utförande verksamheter som går från detaljplanerade beslut till rambeslut. Det kommer också att ställas andra krav på administration och planering på utförarsidan.

Omställningen till Nära vård innebär att mer avancerad sjukvård kommer bedrivas inom kommunens primärvård och i relation till utmaning med kompetensförsörjning ställer detta krav att ställa om både i arbetssätt, organisering och digitalisering.

Under 2025 planeras två större upphandlingar genomföras av trygghetslarm och trygghetsskapande teknik i särskilt boende samt personlarm.

Miljö

Miljönämnden

Johnny Wismén
Ordförande

Madeleine Käll
Förvaltningschef

Miljönämnden

Habo och Mullsjö kommuner har en gemensam miljönämnd. Nämnden ansvarar framförallt för miljöförvaltningens arbete med tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagen. Miljöförvaltningen har också en rådgivande funktion och fungerar som remissinstans. Nämnden har även viktiga funktioner inom naturvård.

Årets ekonomiska resultat (tkr)

Verksamhet/enhet	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse	Bokslut 2023
Skattefinansierat	7 501	5 588	1 913	5 624
Ersättning från Mullsjö	-2 680	-2 034	-646	-2 081
Externfinansierat	764	819	-55	365
Summa	5 585	4 373	1 212	3 908

Miljönämnden redovisar ett budgetöverskott på 1,2 mnkr för 2024 vilket är 0,2 mnkr lägre än överskottet för 2023. Budgetöverskottet förklaras huvudsakligen av lägre kostnader för personal till följd av vakanser, sjukfrånvaro och vård av barn under året. Intäkter för taxor och avgifter har minskat med cirka 7 procent mellan 2023 och 2024. Minskningen beror främst på nya regelverk för hur debitering ska ske. Den största minskningen på cirka 100 tkr skedde inom livsmedelskyddsområdet. Trots det stora budgetöverskottet har tillsyn skett i tillräcklig omfattning för att möta de krav som ställs enligt lagar och förordningar.

Inom såväl biologisk återställning som området förorenad mark har inte alla medel arbetats upp under året varför de har periodiserats till kommande år. Projekten är fleråriga och består av statliga bidragsmedel samt kommunal delinsats. I och med att alla åtgärder inte genomförts under året har ej heller den kommunala delinsatsen upparbetats.

Årets verksamhet

Tillsyns- och kontrollarbetet följer vår verksamhetsplan för 2024, denna är målstyrd utifrån nationella/regionala miljömål och nationella mål på livsmedelsområdet. Samverkan sker inom länet genom Miljösamverkan och vissa gemensamma projekt. Förändringar sker ibland under året genom exempelvis ändrade lagkrav och för eventuellt tillkommande tillsynsinsatser behöver vi göra bedömningar och

prioriteringar. Stor vikt läggs vid att använda våra befintliga resurser effektivt och flexibelt. Ett fortsatt stöd har getts till Mullsjö i arbetet med deras översiktsplan. Inom livsmedelsområdet blev årets kontroller försenade i uppstarten på grund av arbetet med omklassning av samtliga livsmedelsobjekt enligt den nya lagstadgade riskklassningsmodellen. I slutet av sommaren kunde det arbetet konstateras färdigt och den nya klassningen sjösattes omgående. Inom hälsoskyddsområdet har konsult trätt in under hösten för att utföra planerad tillsyn med anledning av sjukdomsfrånvaro på förvaltningen. Konsultarbetet har fungerat klanderfritt vilket gjort att förtroendet förnyats till slutet av mars 2025, för att hålla takt med årets planering.

Miljötillsyn

Hittills har 88 inspektioner genomförts varav 10 stycken var återbesök. Tillsynen avsåg miljöfarlig verksamhet, bekämpningsmedel och animaliska biprodukter (ABP). Tillsynen bedöms vara i fas med vad som har planerats. Miljörapporterna för de 4 B-objekten har handlagts. 60 köldmediarapporter har handlagts, varav 13 stycken inte hade inkommit i tid (senast 31 mars) och resulterat i miljöstraffavgifter. Avfallshanteringsplaner för 3 småbåtshamnar har godkänts. Ny lagstiftning kring eldning av trädgårdsavfall har tagit en del tid från ordinarie verksamhet för handläggning av 10 stycken ansökningar. Handläggning har skett av 6 stycken dispensansökningar från

avfallshämtning, 4 stycken kompostanmälningar, 27 stycken anmälningar om ändrat slamtömning samt två anmälningar om torrtoaletter.

29 stycken anmälningar/ansökningar om installation av bergvärme och jordvärme har handlagts.

Enskilda avlopp

Årets tillsyn är färdig i Habo kommuns sydvästra delar; Risbro, Drottningstorp, Älgafall m fl.

94 fastigheter har fått tillsyn i år. 110 besök var planerade men på grund av personalbrist har tillsynen dragits ner något. Allt förutom inkommande ärenden har därefter prioriterats bort. 39 ansökningar om nya avlopp har inkommit under året, 7 beslut om utsläppsförbud har fattats och 21 remisser har besvarats.

Föreorende områden

Två bidragsprojekt som Naturvårdsverket gett bidrag till pågår, varav ett avser huvudstudie för att utreda föreorende-situation och behovet av eventuella saneringar och det andra gäller åtgärdsförberedelser inför sanering. De pågående bidragsprojekten kommer att slutredovisas under 2025. Totalt pågår 22 ärenden, till exempel gällande inventering och/eller undersökning enligt MIFO-metodiken, varav två objekt finansieras av miljöförvaltningen där undersökningar utförts som ligger till grund för ansökningar för nya bidragsprojekt.

Naturvård

Kalkningen har genomförts med samma mängder som förra året trots neddragningar på totalt 2 000 ton för Jönköpings län. Habo kommuns Vätterbäckar är högt prioriterade. Något färre provtagningar på effektuppföljningen än beräknat har utförts på grund av lite nederbörd under höst/vinter.

Samarbetet med Sveaskog för åtgärder vid vägtrummor har genomförts under hösten. Åtgärder gällande återställning av Grenabäcken ett tillflöde till Bäcke-bobäcken har utförts i höst

Upphandling av ett ramavtal gällande fiskevårdskon-sulter har genomförts tillsammans med Jönköping och Mullsjö kommuner tilldelning har skett. Elfiskeundersökningar har utförts i vattendrag under augusti månad i samarbete med länsstyrelsen. Biotopkartering av 47 km vattendrag har utförts av Sportfiskarna under 2023 och 2024 och slutredovisats. Projektering av åtgärder vid Ryfors har påbörjats med hjälp av fiskevårdskon-sulter.

Hälsoskydd

Tillsynen för hälsoskyddsområdet har under året sket enligt plan förutom mindre förskjutningar i tidsplan. Kommunernas kulturskolor har fått tillsynsbesök. Tillsyn av idrottsanläggningar har genomförts, totalt 18 stycken anläggningar. Frisörer, massörer och skönhetsalonger har fått tillsyn, 17 stycken, 2 verksamheter är kvar att inspektera på grund av att verksamheterna har varit tillfälligt stängda. Tillsyn har även gjorts på flerbostadshusägare, många av fastighetsägarna hade bra rutiner men behövde genomföra nya radonmätningar i sina fastighetsbestånd, mätningar pågår under våren 2025.

Tillsyn hos tatuere och andra anmälningspliktiga verksamheter (nagelsalong och barberare) har genomförts, totalt 12 stycken.

Provtagning på smycken och plastföremål i tre butiker har samlats in och skickats iväg för analys till Kemikalieinspektionen, resultaten har kommit tillbaka och tillsyn har gjorts i butikerna. En produkt hade höga värden och fick inte längre säljas. Projektet har slutrapporterats till kemikalieinspektionen.

Tre anmälningspliktiga verksamheter har skickat in anmälan varav 2 har startat. Den tredje är ännu inte klar. En av de verksamheter som startat under året får sanktionsavgift då den startat utan att först anmäla detta till miljöförvaltningen.

18 klagomål har inkommit under perioden.

Tillsyn enligt tobakslagstiftningen på busshållplatser, stationer och lekplatser har genomförts.

Ny lagstiftning kring eldning av trädgårdsavfall har tagit en del tid från ordinarie verksamhet.

Livsmedel

108 planerade kontroller och 11 händelsestyrda kontroller har utförts på livsmedelsverksamheter. Även 17 anmälan om registrering har kommit in, varav en dricksvattenanläggning (ny verksamhet eller ändring av verksamhet) och har handlagts. 6 stycken uppföljande kontroller har genomförts.

Tillsyn på rökfria lokaler och serveringar enligt tobakslagstiftningen kommer att fortsätta under hela 2024 och har utförts på de serveringar som besökts.

Även hanteringen av avfall, främst med avseende på animaliska biprodukter (ABP), har kontrollerats.

Uppföljning av livsmedelskontroller mot tillsynsplanen: 100 % av verksamheter som ska ha mer än ett besök per år är besökta (målsättning 100 % vid halvårsskiftet). Totalt har 99 procent av årets planerade kontroller genomförts.

Uppdrag

Hittills har 41 dricksvattenprover för enskild brunn lämnats in för analys, varav 7 stycken är så kallade barnprov.

Under mätsäsongen har radondosor för 14 stycken bostäder förmedlats. Mätsäsongen för 2024/2025 pågår fortfarande.

Badvattenprovtagning på de kommunala badplatserna har genomförts och 2 omprover har tagits. Under året har två nya badplatser tillkommit, Gravsjö badplats och Kärleksudden båda i Mullsjö kommun.

Internkontroll

Kontrollmoment följs regelbundet enligt internkontrollplanen, uppföljning är gjord per december 2024.

Läget vid årsbokslutet konstateras vara normalt i förhållande till tillgänglig personaltillgång, verksamheten löper på som planerat.

Uppföljning av tidsredovisning sker månadsvis. Resultatet till och med december visar att förvaltningen på verksamhetsområdena sammantaget ligger strax under den kärntid som planerats för i 2024 års verksamhetsplanering. Denna har då justerats mot det personalbortfall som präglat verksamheten och stämts

av mot realitetens personalresurs.

Att webbsidan är aktuell och informationen skriven på ett enkelt sätt har stämts av för årsslutet och alla webbsidor uppdateras kontinuerligt utifrån webbdi- rektivet.

Miljöförvaltningens förmåga att nyttja stiftade avtal mäts varje år och summeras i ett värde för avtalstrohet i slutet av varje år. För 2024 sammanfattar förvaltningens inköp via avtal ett värde på 95 % vilket är en siffra som stärkts från 2023 då den låg på cirka 75 %. Detta har sin förklaring i att förvaltningen ingått viktiga ramavtal under året.

Handläggningstiden för ärenden:

Akkumulerat medelvärde till och med december är 5 dagars handläggningstid. Internt har förvaltningen beslutat om en övre gräns på 25 dagar.

Att ärenden som är klara avslutas:

Vid decembermånads utgång har vi 374 stycken öppna ärenden vid månadsbrytning. Detta är en normal mängd ärenden att ha öppna för årstiden och kan jämföras med 2023 i december då 386 stycken låg öppna vid årsbokslutet.

Delegationsbeslut redovisas regelbundet för nämnden, 2024 summerar förvaltningen 552 stycken delegationsärenden och 1154 stycken registrerade ärenden.

Nyckeltal

Egna nyckeltal

	2024	2023	2022	2021	2020
Nettokostnad per invånare (kr/invånare)	328	296	311	296	327
Förvaltningens andel av verksamhetens nettokostnader (%)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6
Antal upprättade ärenden	1154	1 251	1 269	1 102	1 169
Antal delegationsärenden	552	574	406	382	330
Kostnadstäckningsgrad (%)	51	56	58	61	59

Nettokostnaden per invånare har ökat med cirka elva procent mellan 2023 och 2024. För hela den redovisade femårsperioden är nettokostnaden per invånare nära nog oförändrad. Det är främst kostnaderna för den externfinansierade verksamheten som har ökat.

Kostnaderna varierar relativt kraftigt mellan åren beroende på vilka insatser som genomförs. Nettokostnaderna för 2024 var 811 tkr jämfört med 365 tkr för 2023. Nettokostnaderna för livsmedelstillsynen har ökat från 320 tkr till 477 tkr. Ökningen förklaras till

stor del av minskade avgiftsintäkter till följd av nya regler.

Kostnadstäckningsgraden, för förvaltningen i stort, visar en nedgång med 5 procentenheter vilket har sin förklaring i den minskade mängd intäkter som livsmedelssidan inte kan tillgodoräkna sig då ikraftträdandet av riskklassningen av verksamheter lett till att färre verksamheter kunde kontrolleras under 2024.

Framtiden

För 2025 är den primära målsättningen att förvaltningen blir fulltalig med 8 miljöinspektörer. I början av mars väntas en ny medarbetare som kommer att tjänstgöra inom miljöskydd och med enskilda avlopp som huvudområde. Förvaltningen blir därmed fulltalig. Inom enskilda avlopp finns ett större tillsyns-uppdrag att göra då förvaltningen sedan tidigare ligger efter med bland annat den områdesvisa tillsynen.

Ett arbete med att bredda enskilda miljöinspektörer med fler kompetensområden pågår fortsatt under 2025. Syftet är att skapa redundans i pågående projekt och uppdrag för att hålla uppe takten i projekt och minska förvaltningens sårbarhet samt att det finns en efterfrågan hos medarbetarna om att få bredda sin kompetens. Detta görs delvis genom upplärning av medarbetare inom förvaltningen men även via kompetensutveckling genom vidareutbildningar är också en stor del i det arbetet. Det är viktigt att skapa tillfällen för självutveckling och vidareutbildning då detta dels är ett led i att fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare samtidigt som det är tydligt att det är

svårt att rekrytera personal inom miljöinspektion. Inom samtliga verksamhetsområden sker över tid uppdateringar av lagstöd och det är av stor vikt att miljöförvaltningen genom kunskapshöjande insatser håller sig uppdaterad kring dessa när de aktualiseras. Under 2025 kommer två miljöinspektörer certifiera sig som vattenprovtagare vilket innebär att förvaltningen får ett konsultberoende mindre då man därmed självtar vissa vattenprover som kräver certifiering.

Utöver det breda externa utbildningsutbud som finns att tillgå nyttjas frekvent utbildningar och kompetensutveckling inom bland annat det regionala samarbetet Miljösamverkan samt Länsstyrelsen.

Miljöförvaltningen har ett tydligt fokus när det gäller att upprätthålla och driva en modern digitaliseringsprocess som syftar till att ständigt förenkla administrativt arbete. Via en ny programvara kommer under 2025 de ärenden som skapas via e-tjänster att skickas direkt till förvaltningens ärendesystem EDP Vision. Ett fortsatt kontinuerligt arbete görs i våra IT-verktyg för att förenkla medborgarnas digitala ansökningar.

Revisionsberättelse

HABO KOMMUN

Box 212 • 566 24 Habo • 036-442 80 00 • info@habokommun.se • www.habokommun.se